اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

سه‌شنبه
• ۲ اسفند ۱۴۰۱
• ۳۰ رجب ۱۴۴۴
• ۲۱ فوریه ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۸۹ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۷۱ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

سرمقاله
گفتار درمانی به‌جای واقع‌گرایی ۲
یادداشت‌های امروز
وظیفه دولت تسهیل واردات است ۸
ناکجاآباد دلار ۱۴
گفت‌وگو
چراغی که به خانه رواست... ۶
گزارش روز

دولت بی‌خیال نخبگان شود

نزدیک به یک دهه می‌شود که یکی از معضلات اصلی کشور در کنار بحران اقتصادی و شـرایط ناگوار زیست‌محیطی، فرار مغزها اسـت؛ فراری که آینده کشـور را تحت‌تاثیر مسـتقیم خود قرار خواهد داد و درنهایت، کشـور را از ثروت انسـانی محروم می کند. به‌گفته کارشناسـان، بیشـتر موانع پیش‌روی جذب و استفاده از تـوان و ظرفیت نخبـگان مربوط به معضلات فرهنگی اسـت، اما خوشـبختانه چند سـالی می‌شود که دانشـگاه‌ها در این زمینه و برای جذب سرآمدان علمی که بنیاد ملی نخبگان معرفی می کند، همـکاری خوبی داشـته‌اند و دارنـد. چندی پیش هـم، روح‌الله دهقانـی، رئیس بنیاد ملی نخبگان خبر از جـذب ۵ هزار نخبه تا پایان سال آینده داد که این خبر بهانه‌ای شد تا به شرایط استاندارد جذب نخبگان در دستگاه‌های دولتی و خصوصی بپردازیم.

۱۲

ارز هر روز گـــران‌تر از دیـــروز

۲

دلار ۵۰ هزار تومانی؛ آقای فرزین بیداری؟

تخلیه کالاهای اساسی از کشتی‌ها معطل تسویه حساب دولت

کمبود ارز، بانک مرکزی را بد قول کرد

۸

«ناخدا» برای کشف قیمت واقعی ارز آغاز به کار کرد

دلار در منگنه سامانه‌ها

۱۴

عکس: ایلنا

شناسه آگهی: ۱۴۵۹۸۶۳ م الف / ۴۶۹۲

بخش آواها و نواها
ششمین جشنواره ملی آواها و نواهای رضوی — دبیر: دکتر احمد صدری — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان فارس
دوازدهمین جشنواره ملی سرود رضوی — دبیر: سید مجتبی ذبیحی — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان
بخش شعر
سیزدهمین جشنواره بین‌المللی شعر عربی رضوی — دبیر: مرتضی حیدری آل کثیر — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خوزستان
چهاردهمین جشنواره ملی شعر کودک و نوجوان رضوی — دبیر: جواد محقق — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان همدان
هفدهمین جشنواره بین‌المللی شعر ترکی- آذری رضوی — دبیر: دکتر سعید سلیمان‌پور سلمانی — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان آذربایجان غربی
بیست و هفتمین جشنواره بین‌المللی شعر فارسی رضوی — دبیر: محمد جواد شرافت — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کرمان
بخش سینمایی
پانزدهمین جشنواره ملی فیلم کوتاه رضوی — دبیر: بهروز شعیبی — بنیاد بین‌المللی فرهنگی هنری امام رضا
بخش ادبیات داستانی
چهاردهمین جشنواره ملی داستان کودک و نوجوان رضوی — دبیر: دکتر حمیدرضا نوید یزدی مهر — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان بوشهر
پانزدهمین جشنواره ملی داستان رضوی — دبیر: ساسان ناطق — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان سمنان
همایش‌های علمی و پژوهشی
اولین همایش بین‌المللی علمی-پژوهشی حکمرانی اسلامی مبتنی بر سیره و معارف رضوی — دبیر: دکتر سیاوش یاری — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان ایلام
هشتمین همایش بین‌المللی علمی-پژوهشی گفتگو و مناظرات رضوی با تأکید بر مؤلفه‌های تحلیل گفتمانی و معنایی — دبیر: دکتر فائزه عظیم‌زاده اردبیلی — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اردبیل
سیزدهمین همایش ملی علمی-پژوهشی سیمای امام رضا در زبان و ادبیات با محوریت ادبیات کودک و نوجوان — دبیر: فاطمه کلاهچیان — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کرمانشاه
چهاردهمین همایش ملی علمی-پژوهشی اخلاق و سبک زندگی اسلامی مبتنی بر سیره و معارف رضوی — دبیر: حجت‌الاسلام دکتر سعید حسنی — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مرکزی

فراخوان بیستمین جشنواره بین‌المللی امام رضا
بنیاد بین‌المللی فرهنگی هنری امام رضا، جشنواره‌های فرهنگی، هنری، رسانه‌ای و همایش‌های علمی پژوهشی خود را در سطح ملی و بین‌المللی را در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۱ ارائه می‌نماید.

بخش هنرهای نمایشی
دومین جشنواره ملی تئاتر خیابانی رضوی — دبیر: علی محمد رادمنش — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی جنوب استان کرمان
سیزدهمین جشنواره ملی تئاتر کودک و نوجوان رضوی — دبیر: مهدی سیم ریز — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان هرمزگان
شانزدهمین جشنواره ملی تئاتر رضوی — دبیر: کوروش زارعی — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان آذربایجان شرقی
بخش رسانه
دهمین جشنواره ملی جلوه‌های فرهنگ رضوی در رسانه‌های کشور — دبیر: سید جلال قیاسی — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گیلان
بخش هنرهای تجسمی
هشتمین جشنواره ملی گرافیک رضوی — دبیر: مسعود نجابتی — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان قم
دوازدهمین جشنواره بین‌المللی عکس رضوی — دبیر: مهدی زابل عباسی — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خراسان رضوی
نوزدهمین جشنواره ملی خوشنویسی رضوی — دبیر: غلامرضا سپهری — اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران

ارتباط با جشنواره
پایگاه اطلاع‌رسانی: http://www.shamstoos.ir
سامانه ثبت نام: http://portal.shamstoos.ir
نشانی: مشهد مقدس، بولوار شهید کامیاب، نبش کامیاب ۳۶، ساختمان امام رضا
پست الکترونیک: shamstoos@gmail.com
پیام‌رسان ایتا: ۰۹۳۷۶۵۱۲۶۲۵
تلفن ۹-۰۵۱۳۲۲۸۳۰۴۶ نمابر: ۰۵۱۳۲۲۸۴۶۵۲

با مشارکت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی / معاونت هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی / معاونت قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی / معاونت مقاومتی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی / معاونت پژوهشی و فرهنگی وزارت آموزش و پرورش / سازمان سینمایی و سمعی بصری / مرکز توسعه فرهنگ و هنر در فضای مجازی / معاونت صدا و معاونت سیما / صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

صبانور
شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی خاص)

مناقصه عمومی تعمیرات دوره‌ای های فیلتر دیسکی

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور در نظر دارد «تعمیرات دوره‌ای فیلتر دیسکی کنسانتره به مدت یکسـال برای کارخانه خود، واقع در اسـتان کردستان» را به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا پیمانکاران واجد شرایط می‌توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر با شماره ۰۲۱۲۷۶۴۵۳۲۵ تماس گرفته و یا به آدرس اینترنتی www.sabanour.com قسمت فراخوان - مناقصه مراجعه نمایند و پیشنهاد خود را مطابق شرایط مناقصه اعلام شده در پاکات دربسته مهرو موم شده، حداکثر ۱۰ روز کاری پس از تاریخ انتشار به آدرس سعادت آباد نرسیده به خروجی هاشمی رفسـنجانی شـرق- خیابان ۲۶ (حق طلب غربی) پـلاک ۴۹ - طبقـه سـوم (بخش بازرگانی) تحویل نمایند. مناقصه گزار اختیار کامل در زمینه رد یا قبول هر یک یا تمامی پیشنهادات را داشته و هیچگونه ادعا و اعتراضی در این زمینه مسموع نخواهد بود.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور

صبانور
شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی خاص)

آگهی مناقصه خرید تابلو برق

شـرکت توسـعه معدنـی و صنعتی صبانـور جهت تامیـن تابلـو برق مورد نیاز کارخانـه خود در بیجار، دعـوت بـه همکاری می‌نمایـد لـذا تامین کنند گان واجد شـرایط می‌توانند جهت دریافـت مشخصات درخواست بـا شـماره ۰۲۱۲۷۶۴۵۳۱۴ تماس یا بـه بخش مناقصات سایـت https://www.sabanour.com/ مراجعه و پیشنهاد فنی و مالی خود را در پاکت‌های جداگانه دربسته و مهـرو موم شـده، حداکثر تا ده روز پـس از انتشار در روزنامـه بـه آدرس سعادت‌آبـاد نرسیده بـه خروجی هاشمی‌رفسـنجانی شـرق- خیابـان ۲۶ (حق‌طلب غربی) پلاک ۴۹ - طبقه سوم (بخش بازرگانی) تحویل نمایند.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور

شرکت صنایع معدنی گل گهر

آگهی مزایده عمومی تجدید شده شماره ۱۴۰۱/۲۲/ز

شـرکت معدنـی و صنعتـی گل گهر (سـهامی عـام) در نظر دارد "آهن آلات ضایعاتی موجود در انبارهای مجتمع خود را به میزان پانصـد (۵۰۰) تـن" از طریـق مزایـده عمومی واگذار نمایـد. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسـناد مزایده به وبسـایت این شرکت به نشـانی www.geg.ir بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسـناد مذکور را دریافت نمایند. مهلت تحویل پاکات سـاعت ۹ الی ۱۴ روز یکشـنبه مـورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۴ در محـل دفتر کمیسـیون معـاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشـد. ضمناً بازدید از اقلام مربوطه روز دوشـنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۸ مقرر شـده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های شرکت در مزایده بایستی عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسـناد مزایده تهیه گردد. شـرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یـا رد هـر یک از پیشـنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و جبران خسـارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

سر مقاله

گفتار درمانی به‌جای واقع‌گرایی

پیمان مولوی
کارشناس اقتصاد

آمار می‌گوید در ۱۳ سال گذشته نرخ دلار ۵۰ برابر شده است. متاسفانه انفعال دولتمردان در رفع موانع پیش روی اقتصاد ایران باعث شده افزایش نرخ دلار بر کالاهای موثر در زندگی مردم اثرگذارتر باشد و مردم را هر روز فقیرتر کند. این درحالی است که در کشورهایی نظیر ایران که با تورم مزمن روبه‌رو هستند، امکان پوشش تورم، ابزاری ضروری برای بازار مالی به حساب می‌آید. دولت باید برای خروج از تورم موتور خلق پول را متوقف سازد، زیرا اگر خلاف چنین اتفاقی رخ دهد تورم همان درد بی‌درمان اقتصاد ایران باقی می‌ماند و مردم ناگزیرند برای حفظ ارزش دارایی‌شان به خرید کالاهای سرمایه‌ای پناه ببرند.

هنگامی که رشد قیمت‌ها بیش از متوسط نرخ تورم باشد، نرخ طلا و دلار رشدی بیش از تورم خواهد داشت؛ بنابراین بسیاری از مردم برای جلوگیری از کاهش ارزش پول در اختیار خود از خرید طلا و دلار به‌عنوان ابزاری برای جلوگیری از افت ارزش پول استفاده می‌کنند.

گرایش مردم برای سرمایه‌گذاری در بازارهای موازی و خرید طلا و دلار از آنجا سرچشمه می‌گیرد که تفکر توفیق در برجام در ذهن مردم مرده است. در روی دیگر سکه باتوجه با نااطمینانی‌های به‌وجود آمده در نیمه دوم سال و اعمال تحریم‌های جدید علیه کشور که عمدتا ماهیت حقوق بشری دارند، مانعی دیگر بر سر راه مراودات تجاری و مالی ایران با سایر کشورهای جهان خلق شده است. در نتیجه تا زمانی که تحولی در مذاکرات تهران و واشنگتن رخ نداده، سیر نرخ دلار همچنان صعودی خواهد بود. به‌نظر می‌رسد انعکاس پیش‌بینی‌های دو گروه یادشده در بازار ارز است که نرخ ارز را به ابرکانال جدید رسانده است.

ضمن آنکه نگرانی‌ها از کسری بودجه سنگین دولت در ۱۴۰۲، احتمال کاهش درآمدهای ارزی در صورت قطعی گاز صنایع در زمستان و ادامه رشد بالای متغیرهای پولی هم دیگر محرک‌های این روند افزایشی هستند.

در اقتصاد ایران مغالطه‌هایی وجود دارند که آرام آرام در شمایل سنت‌های غلط مرسوم درآمده‌اند. این عبارت که تحریم در اقتصاد ایران تاثیرگذار نیست، یکی از این مغالطه‌هاست. تحریم نه‌تنها در اقتصاد تاثیر دارد، بلکه بخش قابل‌توجهی از مشکلات کشور در حوزه‌های گوناگون برآمده از مشکل تحریم‌هاست. مغالطه دیگر، وعده‌هایی است که رؤسای بانک مرکزی یا سایر مدیران اقتصادی در خصوص حفظ ارزش پول ملی می‌دهند. هرگز مشاهده نشده رئیس کل بانک مرکزی یا حتی رؤسای‌جمهوری، روبه‌روی مردم بنشینند و با شهامت و شجاعت اعلام کنند، ای مردم! شرایط اقتصادی مطلوب نیست و با این رشد اقتصادی، تحریم، نقدینگی و... امکان بهبود شاخص‌های اقتصادی و حل مشکلات معیشتی در کوتاه‌مدت وجود ندارد. اگر نگاهی به اظهارنظرهای رؤسای جمهور یا رؤسای بانک مرکزی انداخته شود، مشخص می‌شود، اغلب وعده حل مشکلات اقتصادی، ساخت‌وساز سریع مسکن، بازگرداندن ارزش به پول ملی در کوتاه‌مدت و حتی تبدیل پول ملی به یکی از ۳پول برتر جهان را داده‌اند! اما هیچ کدام از این مقامات مسئول در سطوح بالای سیستم، شفاف روبه‌روی مردم ننشسته‌اند و واقعیت‌های اقتصادی را برای آنها نگفته‌اند.

موضوع مهم بعدی، برخی تصمیمات سنتی در اقتصاد ایران است که اساسا مشخص نیست، چرا این سنت‌های اشتباه در حال تکرار هستند. یکی از این سنت‌ها، چندنرخی شدن اقلام و کالاها در ایران است. تا امروز کسی در این کشور متوجه نشده، چرا خودرو در بازارهای ایران دونرخی و چندنرخی است؟ چرا ارز با قیمت‌های متفاوت ارائه می‌شود؟ حتی لوازم خانگی هم چنین وضعیتی را دارند و به نرخ‌های مختلف ارائه می‌شوند. اما آسیب‌زاترین نمود این سیاست در اقتصاد ایران در بازار ارز نمایان می‌شود. به‌تازگی رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرد هر ایرانی می‌تواند حدود ۵هزار یورو دریافتی داشته باشد که در همین راستا اجاره کارت ملی برای خرید ارز این میزان، برای هر فرد ۳ میلیون تومان سود دارد. در سال‌های ابتدایی انقلاب هم که ارز ۷تومان بود، نرخ ارز در بازار آزاد بالاتر بود. برای برخی افراد هم رانتی در نظر گرفته می‌شد که ارز را به نرخ ۷تومان از دولت دریافت می‌کردند، بعد در بازار آزاد با نرخ بالاتر به فروش می‌رساندند. در سال‌های بعد نرخ ارز ۴۰۰تومانی توسط دولت مطرح شد، در حالی که در بازار آزاد این نرخ ۵۲۰ تومان بود. طی دهه اخیر هم ارز ۴۲۰۰ تومانی وجود داشت که فاصله قابل‌توجهی با بازار آزاد داشت. امروز هم دولت همین روند را در پیش گرفته است. اساسا باید پرسید، چرا دولت‌ها در ایران نرخ بازار آزاد را به رسمیت نمی‌شناسند؟ چرا باید چنین رانت‌هایی در این وسعت توزیع شوند؟ وقتی دولت می‌گوید به هر فرد ۵هزار یورو داده می‌شود، طبیعی است که افراد دهک‌های برخوردار بیشترین سهم را از این رانت خواهند برد، چراکه خانواده‌های محروم اساسا توان اینکه بخواهند نقدینگی موردنیاز برای خرید ۵هزار یورو (حدود ۲۵۰میلیون تومان)را تامین کنند، ندارند؛ بنابراین این رانت در جیب همان افراد و جریاناتی می‌رود که در تمام طول دهه‌های گذشته از رانت‌های ویژه بهره‌مند بوده‌اند.

در این بین هرگونه نقد، تصویرسازی رئالیستی، واقع‌نمایی و... به‌معنی سیاه‌نمایی تفسیر شده و کنار گذاشته می‌شوند. نمی‌شود که با کلمات بازی و همواره اعلام کرد به‌زودی مشکلات اقتصادی حل می‌شوند، تحریم‌ها بی‌اثر هستند و تورم کاهش می‌یابد، اما در عمل واقعیت‌های دیگری نمایان شوند؛ بنابراین یکی از معضلات جدی در اقتصاد و اساسا مدیریت ایرانی، گفتاردرمانی به‌جای واقع‌گرایی است.

حذف دلار در معاملات ایران و روسیه

معاون بین‌الملل بانک مرکزی اعلام کرد که توافقات بانکی بین ایران و چین محرمانه است و با توجه به توافقاتی که بین ایران و روسیه در حوزه اتصال کانال مالی دو کشور رخ داده، برای ارسال پیام‌های بانکی دیگر نیازی به سوئیفت نداریم.

معاون بین‌الملل بانک مرکزی با تاکید بر این‌که حذف دلار در دستور کار ایران و روسیه قرار دارد، اضافه کرد: بنابراین می‌توان گفت در این حوزه دیگر نیازی به سوئیفت نداریم. به گزارش ایسنا، محسن کریمی در حاشیه نهمین همایش سالانه بانکداری الکترونیک و نظام‌های پرداخت اظهار کرد: همه توافقات بانکی در این چارچوب محرمانه است و بنا نداریم اینگونه همکاری بانکی را بین ایران و چین اعلام کنیم چرا که باعث بروز چالش در تحقق آن می‌شود. وی در پاسخ به سوال دیگری مبنی بر این‌که سامانه میر برای اتصال کارت‌های بانکی ایران و روسیه و کانال مالی باز شده بین دو کشور در چه وضعیتی قرار دارد گفت: موضوع پیام‌رسان‌های بانکی با پرداخت‌های کارتی بین ایران و روسیه متفاوت است؛ چرا که مسئله پرداخت‌های کارتی که براساس آن قرار بود کارت‌های عابربانک ایرانی‌ها با روسیه متصل شود هنوز اتفاق نیفتاده است اما درباره مسئله پیام رسان‌های بانکی باید گفت که بر همین اساس همه بانک‌های کشور به تعدادی از بانک‌های خارجی در روسیه و همه بانک‌های روسیه متصل شده‌اند بنابراین بانک‌ها برای تبادل پیام‌های بانکی نیازی به سوئیفت ندارند چرا که از سیستم‌های بومی و ملی کشورهای خودشان استفاده می‌کنند.

دلار رکورد ۵۰ هزار تومان را هم زد

ارز، هر روز گران‌تر از دیروز

عکس: ایسنا

بر اساس مصوبه شورای پول و اعتبار، مرکز مبادله ارز و طلای ایران از امروز فعالیت رسمی خود را در حوزه معاملات ارزی (اسکناس و حواله) آغاز کرد. این درحالی است که روز گذشته و در آستانه راه‌اندازی سامانه مبادله ارز و طلا، دلار از «مرزروانی» ۵۰ هزار تومان هم عبور کرد.

طبق اعلام بانک مرکزی، مرکز مبادله ارز و طلای ایران، دارای چندین تالار معاملاتی و عرضه ارز و طلا خواهد بود که در مرحله نخست تالار ارز خدماتی و تالار حواله مرکز مبادله ایران در آن گشایش شده و شروع فعالیت خواهد داشت.

بازارساز با عرضه معنادار ارز سعی کرده است مانع از نوسان شدید نرخ شود و برخی از فعالان باور دارند که با شروع به کار سامانه جدید مبادلات ارزی بانک مرکزی، احتمال دارد ارزش دلار در بازار آزاد نیز کاهش پیدا کند. با این حال، حداقل از ابتدای هفته تا روز سه‌شنبه، قدرت در بازار آزاد اسکناس امریکایی بیشتر به‌دست خریداران و افزایشی‌ها بوده است. نشانه این اتفاق، رشد نرخ دلار به سطحی بوده که در طول تاریخ مبادلات این ارز در بازار آزاد سابقه نداشته است.

البته بازارساز عنوان کرده است که نرخ بازار آزاد، واقعی نیست ولی بیشتر فعالان باور دارند که همین نرخی که از سوی بازارساز غیرواقعی خوانده می‌شود، انتظارات آتی فعالان اقتصادی و بازیگران ارزی را تنظیم می‌کند.

معامله‌گران مدعی‌اند ارسال حواله سخت شده، صرافی‌های دوبی شماره ایران را جواب نمی‌دهند، عراق مثل قبل دست بازرگانان را باز نمی‌گذارد، بنابراین عادی است که نرخ حواله بالا برود. با اینهمه مدیر کل تجارت خارجی بانک مرکزی از برنامه‌های بانک مرکزی برای کنترل ارز خبر می‌دهد و معتقد است نرخ‌سازی صورت گرفته برای دلار بازار آزاد مبنای واقعی نداشته و منابع ارزی کشور از طریق منابع صادرکنندگان تامین شده و امسال ۳۰ درصد نسبت به سال قبل افزایش داشته است. آنچه مسلم است؛ با وجود تلاش‌های نهاد پولی کشور برای ثبات در نرخ ارز، تنها در یک ماه بهمن این اسکناس امریکایی بیش از ۱۱ درصد رشد نرخ داشته است.

تکرار اشتباه‌های قبلی

رئیس مجلس شورای اسلامی در واکنش به درخواست رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در مورد نوسانات بازار ارز، گفت: بازار ارز با همکاری دولت و مجلس به ثبات می‌رسد.

محمدرضا پورابراهیمی در نشست علنی روز گذشته مجلس شورای اسلامی در تذکر شفاهی با بیان اینکه در مسائل ارزی کشور نیازمند یک تصمیم گیری جدی هستیم، اظهار کرد: امکان کنترل بازار ارز وجود دارد اما به دلیل اعمال تصمیم‌هایی که تکرار اشتباه‌های قبلی است، زحمات دولت در حذف سیاست ارز ترجیحی زیر سوال می‌رود. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس با تاکید بر اینکه فرصت آزمون و خطا در اقتصاد ایران وجود ندارد، از قالیباف خواست تا جلسه غیرعلنی در این مورد با حضور محمد مخبر معاون اول رئیس جمهور، سیداحسان خاندوزی وزیر امور اقتصادی و دارایی و محمدرضا فرزین رئیس کل بانک مرکزی برگزار شود. پورابراهیمی خواستار همفکری دولت و مجلس در حوزه تصمیم‌های ارزی شد و تعیین نرخ ثابت ارز برای اقتصاد کشور را مغایر ماده ۲۰ قانون احکام دایمی برنامه و خلاف مصوبات مجلس دانست و خاطر نشان کرد که این کار به اقتصاد لطمه می‌زند.

ثبات بازار با همکاری دولت و مجلس

در ادامه رئیس مجلس شورای اسلامی در پاسخ به تذکر پورابراهیمی اظهار کرد: در هفته‌های گذشته هم مسائل مربوط به ارز در حضور رئیس کل بانک مرکزی و وزیر اقتصاد مورد بررسی قرار گرفت؛ البته این موضوع منطبق بر قانون پیش نرفت و این اشکال وارد است.

محمدباقر قالیباف با بیان اینکه امروز هم جلسه‌ای در این خصوص برگزار می‌شود، افزود: مباحث مربوط به بازار ارز در این جلسه بررسی می‌شود.

وی اضافه کرد: اگر در بازار ارز از مسیر درست و صحیح حرکت کنیم، می‌توان با همکاری دولت و مجلس بازار ارز در کشور را به ثبات برسانیم.

تامین همه نیازهای ارزی خدماتی کشور

رئیس کل بانک مرکزی نیز با اشاره به آغاز به کار مرکز مبادله ارز و طلا گفت: همه نیازهای ارزی خدماتی مردم در سامانه مبادله ارز و طلا تامین می‌شود. به گزارش ایرنا، محمدرضا فرزین در یک برنامه تلویزیونی از آغاز به کار مرکز مبادله ارز و طلا اظهار کرد: تامین ارز کالاهای اساسی و تجهیزات پزشکی و سایر نیازها را با ارز ۲۸۵۰۰ تومان ادامه می‌دهیم. وی افزود: ارز کالاهای اساسی را از محل فروش ارز حاصل از فروش نفت، میعانات گازی تامین خواهیم کرد.

رئیس کل بانک مرکزی گفت: در مسئله ارز خدماتی باید روش تامین متفاوت باشد و در بانک مرکزی تلاش کردیم ۶۸ قلم خدمات را شناسایی کنیم تا تامین ارز آن انجام شود.

فرزین بیان کرد: ارز خدماتی، ارزی است که به صورت اسکناس به متقاضیان داده می‌شود و شامل ارز مسافرتی، پزشکی، دانشجویی و موارد دیگر است که باید تامین شود و برای تامین آنها سامانه‌هایی دیده شده که مردم می‌توانند به آن مراجعه و نیازهای ارزی خود را اعلام و تامین کنند. وی توضیح داد: مستندات ارائه شده توسط متقاضی در دستگاه مربوطه بررسی می‌شود و در صورت تایید ارز تایید شده توسط بانک مرکزی تامین می‌شود.

فرزین گفت: بانک مرکزی در شرایط کنونی تلاش می‌کند که از تمام آموزه‌ها و تجربه‌های گذشته کشور در حوزه ارزی استفاده کند و نوسانات را به حداقل برساند و ثبات را در کشور برقرار کند

تعیین نرخ بر اساس واقعیت‌های اقتصادی

رئیس کل بانک مرکزی از تعیین نرخ ارز و طلا بر اساس واقعیت‌های اقتصادی کشور با راه‌اندازی مرکز مبادله ارزی خبر داد. همچنین رئیس کل بانک مرکزی در صفحه خود در شبکه‌های اجتماعی اعلام کرد کلیه نیازهای واقعی کشور در مرکز مبادله ارزی تامین خواهد شد. با تشکیل مرکز مبادله ارزی کشور، نرخ ارز با توجه به منابع، مصارف ارزی و عوامل بنیادین کشف خواهد شد. وی همچنین تصریح کرد: نرخ ارز و طلا بر اساس واقعیت‌های اقتصادی کشور تعیین می‌شود.

سردرگمی در بازار سرکش ارز

روند صعودی نرخ ارز با صحبت‌های فرزین و خبرهای منتشر شده از سفر رئیسی به چین نیز، نه تنها منجر به کاهش نرخ ارز نشد بلکه حتی نرخ ارز را در روند با ثبات نیز قرار نداد. به طوری که این اسکناس امریکایی در آخرین هفته بهمن‌ماه، هر روز در کانال ۴۰ هزار تومانی یک پله بالا رفت. هرچند تحلیلگران بازار، روند فعلی نرخ دلار را با وجود تورم بیش از ۵۰ درصدی، قابل توجه نمی‌دانند و معتقدند بازارساز با ابزارهای کنترلی، اقدام به مهار نرخ ارز کرده است؛ ابزارهایی که به نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین آنها را از دست داده‌ایم! برجام که فعلا در کماست. به نظر می‌رسد نهاد پولی کشور قصد داشت با سفر رئیسی به چین امید تازه‌ای به بازار تزریق کند، اما این سیگنال بی‌اثر بود. با بالا گرفتن تنش‌های سیاسی در عرصه بین‌المللی علیه ایران، بازارهای مالی و سرمایه‌ای در تب و تاب روند افزایشی و تردید معامله‌گران قرار گرفته است. در حال حاضر ایران در تنگنای مسائل بین‌المللی و تورم‌های داخلی گرفتار شده است.

با توجه به روزهای پایانی سال برای بازار سرمایه که همسو با سیاست‌های بین‌المللی است، رشد شارپی را می‌توان متصور بود. برخی کارشناسان بازار نیز معتقدند نرخ دلار متاثر از نقدینگی و تورم داخلی، در مسیر صعودی قرار گرفته است. به نظر می‌رسد سیگنال‌های خبری، دیگر تاثیری در پایین آوردن نرخ ندارد و بازار ارز، چشم‌انتظار اخباری واقعی و با اثرپذیری بالاست تا دست پایین را بگیرد. تحلیلگران ارزی معتقدند نرخ حواله درهم این روزها بیشترین نقش را در جریان قیمتی دلار دارد. روز گذشته نیز نرخ درهم در نیمه کانال ۱۳ هزار تومان باز شد، اما در ادامه روز کمی کاهش داشت و با نرخ ۱۳ هزار و ۴۶۰ تومان معامله شد.

دلار در انتظار خبرهای خوش

این هفته قدرت در بازار آزاد دلار بیشتر به‌دست خریداران و افزایشی‌ها بود و نشانه این اتفاق، رشد نرخ دلار به سطحی بوده که در طول تاریخ مبادلات این ارز در بازار آزاد سابقه نداشته است. البته بازارساز می‌گوید نرخ بازار آزاد، واقعی نیست ولی بیشتر فعالان باور دارند که همین نرخ به‌اصطلاح غیرواقعی، انتظارات آتی فعالان اقتصادی و بازیگران ارزی را تنظیم می‌کند.

بر اساس گفته‌های برخی از فعالان، با انتشار آمار بانک مرکزی از جزییات نقدینگی، انتظارات افزایشی بخشی از بازیگران ارزی تقویت شده است. برخی از تحلیلگران نیز عنوان کرده‌اند که آمارهای جدید بانک مرکزی از احتمال خروج پول از سپرده‌های بانکی خبر می‌دهد و این موضوع موجب شده میزان خریدها تا اندازه‌ای در بازار افزایش پیدا کند.

سقف برداشت از خودپردازها افزایش می‌یابد

معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی گفت: امسال نیز همچون سال‌های گذشته سقف برداشت از خودپردازها در روزهای پایانی سال افزایش می‌یابد.

به گزارش ایرنا، مهران محرمیان درباره تمهیدات پایان سال برای تامین اسکناس مورد نیاز اظهار داشت: هر ساله در روزهای پایانی سال سقف برداشت‌ها را به صورت درون بانکی افزایش می‌دهیم و امسال نیز در دستور کار است و پس از ابلاغ مصوبه اقدامات لازم انجام می‌شود. وی افزود: افزایش رقم برداشت از طریق خودپردازها، پس از پیشنهاد حوزه مربوطه انجام می‌شود.

معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی درباره سامانه «سمات» نیز گفت: نسخه جدید سامانه سمات آذر عملیاتی شد و در کنار این سامانه، سامانه‌های دیگری هستند که می‌توانند کمک کند تا مردم تسهیلات خرد را به راحتی دریافت کنند.

به گزارش ایرنا، سامانه سمات، مخفف شرکت «سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه» بوده و وظیفه اصلی آن انجام امور مربوط به ثبت، نگهداری، انتقال مالکیت اوراق بهادار و تسویه است.

وی افزود: بحث کمبود اطلاعاتی که در پایگاه داده اعتبارسنجی وجود داشت به سرعت در حال رفع شدن است و شرکت اعتبارسنجی نیز در حال به روز رسانی مدل اعتباری است.

محرمیان گفت: مدل اعتباری جدید شامل بخش‌های مختلفی است که برمبنای تسهیلات نیست و شامل پارامترهای دیگری است و پوشش تکمیلی نسبت به سامانه اعتبارسنجی فعلی خواهد داشت.

وی درباره اتصال بانک‌های دولتی به پنجره هوشمند، توضیح داد: هم اکنون یک بانک دولتی به پنجره هوشمند خدمات دولتی متصل شده است و دقیقا همان خدماتی را ارائه می‌دهد که بانک مرکزی ارائه می‌کند.

معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی اظهار داشت: هم اکنون ۹۷ درصد خدمات بانکی به صورت غیرحضوری ارائه می‌شود. محرمیان بیان داشت: یکی از مشکلات بانکداری الکترونیک عدم دسترسی به خدمات اعتباری خرد است و باید اقدامات لازم در بحث اعتبارسنجی انجام شود و مهمترین اولویت ما در سال آینده پرداختن به بحث اعتبارسنجی است. به گفته وی، رتبه کشور در بحث نوآوری بانکی رو به بهبود است اما قابل قبول نیست.

عکس روز

جانی دوباره بر تن دریاچه مهارلو فارس

عکس: تسنیم

ویژه تر از خبر

افزایش نرخ لوازم خانگی مورد پذیرش نیست

سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان طی اطلاعیه‌ای اعلام کرد؛ افزایش نرخ لوازم خانگی پس از طی فرآیند قانونی مورد تایید است و هرگونه اعمال نرخ لوازم خانگی بدون طی فرآیند قانونی مورد پذیرش نبوده و در صورت شکایت از واحد تولیدی در این خصوص فرآیند رسیدگی اعمال می‌شود. به گزارش ایسنا، سازمان حمایت در این اطلاعیه تاکید کرده که پیرو گزارش‌های رسیده مبنی بر افزایش نرخ برخی از اقلام لوازم خانگی از سوی تعدادی از واحدهای تولیدی، موضوع در دستور کار سازمان حمایت قرار گرفته است. سازمان حمایت همچنین در راستای ساماندهی بازار اقلام خانگی، دستورالعمل ساماندهی بازار محصولات یاد شده را به سازمان‌های صمت استان‌ها ابلاغ و بر رصد و پایش مداوم و نظارت بر عملکرد واحدهای تولیدی، توزیعی، نمایندگی‌های فروش و واحدهای صنفی این قبیل محصولات از حیث احتکار، عرضه نکردن و افزایش نرخ تاکید کرده است. بنابراین این سازمان تاکید کرده که در صورت مشاهده هرگونه تخلف با موارد وفق قانون برخورد می‌شود. این سازمان از شهروندان نیز درخواست کرده که هرگونه تخلف گرانفروشی را از طریق سامانه و تلفن ۱۲۴ به سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان یا سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت سراسر کشور گزارش دهند تا مورد رسیدگی قرار گیرد. از اواخر دی نرخ برخی محصولات این صنعت ۱۰ تا ۱۵ درصدی از سوی شرکت‌های لوازم خانگی افزایش یافته و پیگیری‌ها نشان می‌دهد مجوزی برای این افزایش نرخ صادر نشده است. تولیدکنندگان می‌گویند با وجود ارائه لیست افزایش نرخ مواد اولیه، وزارت صمت هنوز با افزایش نرخ لوازم خانگی موافقت نکرده است. از طرف دیگر به گفته آنها نرخ مواد اولیه در بورس رها است و با دلار تغییر می‌کنند. همچنین تولیدکنندگان به دلیل مشکلات مربوط به سرمایه در گردش خواستار فروش اعتباری مواد اولیه هستند. نکته دیگر این است که آنها از اساس با فرآیند قیمت‌گذاری سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان هستند و معتقدند اگر هم دولت بخاطر مشکلات معیشتی به مکانیزم عرضه و تقاضا تن نمی‌دهد، حداقل باید نظارت‌ها را پسینی کند و اجازه دهد شرکت‌ها بر اساس نرخ تمام شده، نرخ محصول نهایی را اعلام کنند و بعدا به شکایت‌های احتمالی رسیدگی کند. در مقابل سخنگوی وزارت صمت درباره افزایش نرخ اخیر شرکت‌های لوازم خانگی گفته که مواد اولیه این صنعت افزایش نیافته و بیشتر صنایع تولیدکننده لوازم خانگی، لوازم خط تولیدشان را برای پنج ماه آینده با نرخ ارز قبلی خریدند و بنابراین نیازی به افزایش نرخ وجود ندارد. اما اگر تولیدکننده‌ای افزایش هزینه داشته باشد، طبق روال قبل می‌تواند آن را به سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان ارائه کند تا مورد بررسی قرار گیرد. موضوعی که تولیدکنندگان آن را رد می‌کنند و می‌گویند با توجه به مشکلات تامین سرمایه در گردش که همواره با آن مواجه بودند و تشدید این مشکل به دلیل سیاست‌های انقباضی بانک‌ها توان چنین کاری را ندارند.

گفتنی است از اول تیر مجوز افزایش ۱۵ درصدی نرخ برای تلویزیون و ۱۰ درصدی برای یخچال، یخچال فریزر و ماشین لباسشویی و ظرفشویی صادر و اجرا شد.

گسترش صنعت
سه‌شنبه
۲ اسفند ۱۴۰۱
۳۰ رجب ۱۴۴۴
۲۱ فوریه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۷۱
پیاپی ۳۵۸۹
www.sanatnewspaper.com

سازمان بهزیستی از ظرفیت موجود استفاده کند

دولت بی‌خیال نخبگان شود

دلار در منگنه سامانه‌ها

در میزگرد آسیب‌شناسی صنعت ایران عنوان شد

ضرورت تدوین برنامه توسعه صنعت

در ابتدای هفته جاری، میزگرد «پیشران‌های اقتصادی؛ فرصتی برای توسعه ملی» از سوی مجمع کارآفرینان ایران برگزار شد. در این میزگرد کارآفرینان و مسئولان اقتصادی به آسیب‌شناسی توسعه پیشران‌های اقتصادی پرداختند و بر ضرورت تدوین برنامه توسعه صنعت تاکید کردند.

به گزارش صنعت این درحالی است که گزارش منتشر شده از مرکز پژوهش‌های مجلس تحت عنوان ارزیابی برنامه ششم توسعه در بخش صنعت، در طول برنامه ششم توسعه بالغ بر ۵۰ درصد احکام دارای عملکرد فاقد اثر بخشی بوده‌اند، به بیان ساده تر بیش از نیمی از احکام و اصولی که برای صنعت کشور در برنامه ششم توسعه در نظر گرفته شده بود، اثر بخشی نداشته و فایده ای برای این بخش به ارمغان نداشته است. همچنین ۷ درصد از قوانین و اصول نیز کاملا بی اثر بوده اند. رو هم رفته نزدیک به ۶۰ درصد احکام بیان شده در برنامه ششم برای صنعت ایران فایده نداشته است.

عکس: آیدا فریدی

آینده اقتصاد ایران با تکیه بر پیشران‌های اقتصاد

در ابتدای این میزگرد حمید پاداش، معاون هماهنگی اقتصادی و زیربنایی معاون اول رئیس‌جمهوری درباره شرایط کنونی پیشران‌های اقتصادی کشور گفت: چگونه گروه‌های کسب‌وکاری با تاکید بر گروه‌های کسب‌وکار خانوادگی می‌توانند به رشد و توسعه اقتصاد کشور کمک کنند؟ این پرسش مهمی است و واقعیت این است که در بحث پیشران نمی‌توانیم صرف به موضوع اشتغال توجه کنیم، اشتغال سرریز بحث پیشران است و پیشران‌های در واقع چتر حمایتی بر کسب‌وکاری‌های کوچک‌تر و صنایع کوچک هستند. وی افزود: پیشران‌های اقتصادی می‌توانند آینده اقتصاد ایران را بدون دولت پیش ببرند تا دولت‌های تنها نقش تسهیل‌ساز داشته باشد.

▣ حمایت از بنگاه‌های بازنده

در ادامه علی سرزعیم، مدرس دانشگاه به نقد برخی سیاست‌های دولتی پرداخت و حمایت از برندها و شرکت‌های بازنده را یک آسیب جدی عنوان کرد. وی دراین باره گفت: به گفته مرکز آمار حدود ۹ هزار بنگاه داریم که البته به لحاظ تعداد نفر این بنگاه‌ها قابل دسته‌بندی است. بنگاه‌های بزرگ ما نسبت به بنگاه‌های کوچک‌تر اشتغالزایی بسیار بالاتری دارند با وجود اینکه تعداد آنها بسیار کمتر است.

وی درباره نسبت صنعت و رفاه عمومی گفت: نکته دوم رفاه مصرف‌کننده است که با کاهش هزینه‌ها، قیمت‌ها و هزینه مصرف‌کننده کاهش می‌یابد. نکته سوم هزینه تحقیق و توسعه است که در بسیاری از موارد تنها از عهده بنگاه‌های بزرگ برمی‌آید و هر شرکت و تولیدکننده‌ای بخش تحقیق و توسعه نداشته باشد، حتما امکان رقابت در دنیای امروز را از دست خواهد داد. این کارشناس درباره دلیل تعداد پایین پیشران‌های اقتصادی ایران گفت: پرسش مهم اما این است که ما چرا ما اینقدر بنگاه بزرگ کم داریم؟ این پرسش را می‌توان از جهت دیگری هم مطرح کرد و آن اینکه چرا بنگاه‌های کوچک و متوسط ما نمی‌توانند بزرگ شوند؟ پاسخ به این پرسش نیاز به تحقیق و بررسی اساسی وجود دارد. به نظر می‌رسد بنگاه‌های ایران بیش از آنکه دغدغه رشد داشته باشند، دغدغه ماندگاری دارند که ناشی از شرایط بی‌ثبات اقتصادی است. مورد دیگر، کاهش و نبود تسهیلات سرمایه در گردش برای صنایع ایران است که دلیل آن قرارگرفتن پروژه‌های کم‌بازده در کنار پروژه‌های پربازده برای دریافت وام و تسهیلات است که خود عاملی در مقابل رشد است. مورد سوم هم نگاه حمایتی است که در ایران بازنده‌ها را حمایت می‌کند.

▣ سهم اندک در اقتصاد جهانی

در ادامه یونس ژائله، مدیرعامل مجموعه تولیدی شیرین عسل نیز با اشاره به توزیع رانت در اقتصاد گفت: وضعیت سرمایه‌گذاری در کشور ما در مقایسه با سایر کشورهای دنیا به‌شدت ناچیز است و اصلا حتی نسبت به همسایگان هم چشمگیر نیست.

وی ادامه داد: ما در کشوری زندگی می‌کنیم که همه چیز بی‌نظم است و در بخش‌های مختلف به انحای مختلف سرمایه‌ها را هدر می‌دهیم. این درحالی استکه می‌توان با ایجاد چندین زنجیره تولید زمینه را برای توسعه و بزرگ کرد اقتصاد ایران فراهم کرد.

▣ مدام دنبال مقصر بیرونی می‌گردیم

در ادامه مرتضی سلطانی، مدیرعامل هلدینگ زر نیز گفت: مجموع سرمایه تمام بنگاه‌های بزرگ ما یک درصد سرمایه یک مگاپروژه در سطح دنیا نیست. همه می‌دانیم توانمندی‌ها و شرایط سرزمینی ما برای تولید بی‌نظیر است اما چه می‌شود که این همه برند و بنگاه از بین می‌روند؟ وی افزود: در یک فضای گفتمانی می‌توان یک تحلیل تجربی ارائه داد که بخشی از مشکل را حل کند. وی گفت: ۴۰ سال است که خودمان را درگیر واژه حمایت کرده‌ایم و ادبیات تولیدمان با دنیا متفاوت است. این فعال اقتصادی با تاکید بر اینکه مدام دنبال مقصر بیرونی می‌گردیم گفت: ریشه بخشی از مشکلات بنگاه‌های ما از بیرون است، اما بخش عمده در درون خود بنگاه است و نمی‌توان این موضوع را انکار کرد.

▣ فضاسازی برای فعالیت بخش خصوصی

علی اوتارخانی، رئیس موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی هم آخرین سخنران این میزگرد بود که در جمع‌بندی این نشست از ضرورت تدوین سند تحول صنعت سخن گفت. وی در این‌باره اظهار کرد: پیش‌تر رئیس‌جمهوری در جلسه با کارآفرینان از ضرورت ایجاد سند و برنامه صنعت سخن گفت و تاکید کرد که باید این برنامه و سند ایجاد شود. وی افزود: هدف دولت توسعه اقتصادی پایدار و ثبات اقتصادی است که این هدف بدون کمک‌گرفتن از تولید امکان‌پذیر نیست. وی ادامه داد: در سندی که در حال تدوین است به آسیب‌های اسناد پیشین پرداخته شده و هدف این است. اوتارخانی گفت: مسئله اساسی این است که ما باید به‌گونه‌ای اقتصاد کشور را ساماندهی کنیم که تکانه بیرونی نتواند اثرگذار باشد. هیچ کشوری نتوانسته کشور دیگری را توسعه دهد چون توسعه اصلا وارداتی نیست.

وی در پایان هم گفت: اینکه مجموعه‌ای مانند مجمع کارآفرینان بتواند سند صنعت خصوصی کشور را تدوین کند اقدام بزرگی است. ما هنوز نمی‌دانیم باید چه تعداد بنگاه بزرگ داشته باشیم یا اینکه مسیر توسعه چه نیازهایی دارد که برای آن برنامه‌ریزی کنیم. اینکه ما بگوییم اقتصاد بخش خصوصی و اقتصاد بخش دولتی از آن گزارهای ضدتوسعه است. ما امروز باید بتوانیم زنجیره‌های همکاری را بین تمام فعالان صنعتی کشور شکل دهیم و هیچ کسی نباید فضا را برای زیست دیگری تنگ کند. دولت موظف است فضا را برای فعالیت بخش خصوصی فراهم و مسیر رشد را تسهیل کند.

الگو برداری از تجارب جهانی

در ادامه این آیین حمیدرضا غزنوی، دبیرکل مجمع کارآفرینان ایران در میزگردی با عنوان «تجارب جهانی درباره پیشران‌های اقتصاد مولد» گفت: در سال ۱۹۷۶ اتفاقات خاصی در کره‌جنوبی رخ داد. ابتدا صنایع مزیت‌دار مشخص شدند که بیشتر آن شرکت‌ها خانوادگی بود و با تهیه برنامه‌ای پنج سال در هر دوره، شرکتی با زمینه بزرگ شدن تحت حمایت قرار گرفتند. سامسونگ و ال جی محصول حمایت‌های آن روزهای کره‌جنوبی هستند که بی‌شک در صورتی که این حمایت‌ها از بخش دولتی صورت می‌گرفت شاهد چنین نتایج درخشانی نبودیم.

وی افزود: در کره جنوبی شرکت‌های پیشران را سرداران مبارزه با فقر معرفی می‌کردند در حالی که در کشور ما موضوع پیشران‌ها به هیچ عنوان اولویت نیست زیرا استراتژی صنعتی وجود ندارد. برنامه صنعتی با حضور هر وزیر تغییر پیدامی‌کند و هیچ حامی حقوقی مثل مجلس شورای اسلامی نیز وجود ندارد.

▣ راه ورود به بازارهای جدید

سیداحمدرضا علایی‌طباطبایی، معاون سازمان توسعه تجارت نیز در ادامه درباره تجارب جهانی در مواجه با پیشران‌های اقتصاد مولد اظهار کرد: راه ورود به بازارهای جدید جز از طریق حمایت از پیشران‌های اقتصادی نیست. ما الان در سازمان توسعه تجارت خلا چنین استراتژی‌هایی را حس می‌کنیم. اگر بتوان این پدیده را درست تبیین کنیم به نتایجی برای برون رفت از وضعیت کنونی دست خواهیم یافت.

وی ادامه داد: درحال‌حاضر محصولات پایه معدنی و نفتی عمده صادرات کشور را تشکیل می‌دهند. درحالی که در حوزه‌های بسیاری حرف برای گفتن داریم و صنعت داخلی دارای کارآمدی بسیاری است اما در بحث‌های پیرامون صادرات اصلا مناسب عمل نکردیم. رویکرد ما فعال نیست و صادرات ما را افراد طبق ویلویت خود شکل می‌دهد.

به گفته این صاحب نظر اقتصادی، همگرایی در بخش صنعت وجود ندارد و نه تنها همگرایی نداریم بلکه به صورت واگرا عمل می‌کنیم. من هیچ صنفی را تاکنون ندیدم که برنامه ثابت برای صادرات داشته باشند. راهبرد کشورهایی همچون کره‌جنوبی و ژاپن این است که هیچ شرکت صادرکننده‌ای حق ورود به بازارهای جهانی را ندارد و باید با برند مشخص حضور پیدا کرد.

به گفته وی، شرکت‌های متعددی در حوزه خودروسازی در کره‌جنوبی وجود دارد اما تنها دو شرکت پیشرو هستند زیرا از استراتژی مشخص پیروی می‌کنند. چقدر باید هزینه دهیم تا درک کنیم که به صورت جمعی حرکت کنیم. در برخی از حوزه‌ها اگر بخواهیم از ابتدا شروع کنیم باید در نقطه زیر صفر قرار گیریم. بسیاری از رویدادهای نمایشگاهی داخل کشور هم حتی همگرایی تولیدکنندگان را شاهد نیستیم. تا زمانی که این مسائل حل نشود در بخش‌های بعدی نیز توفیقی حاصل نخواهند کرد.

▣ رویکرد حمایت از بخش خصوصی

در ادامه علی چگینی، مدیرکل دیپلماسی اقتصاد مقاومتی وزارت امورخارجه گفت: رویکرد حمایت از بخش خصوصی و پیشران‌های اقتصادی در کشورهای دیگر عملی شده است و مدت زیادی است که از تدوین قانون و ارایه لایحه عبور کرده‌اند.

وی افزود: در این کشور نیز گوش شنوا برای پذیرفتن صحبت‌های بخش خصوصی وجود دارد. ما به عنوان بخش دولتی کاردار بخش خصوصی هستیم. رهبر انقلاب فرمودند که اقتصاد را مردمی کنید. دولت نباید مانعی در کار تولید باشد و ما به یک مفاهمه ملی در این خصوص نیاز داریم.

به گفته این مقام مسئول علاوه بر کره‌جنوبی کشورهای افریقایی هم سراغ پیشران‌های اقتصادی رفته‌اند. ما دیگر نمی‌توانیم اقتصاد کشوری مثل افریقای جنوبی را نادیده بگیریم. ۱۹۷۹ حجم اقتصاد هند و ایران برابر بود اما هم اکنون صحبت از ۵ تریلیون دلار است.

سخن پایانی

به گفته فعالان اقتصادی نقش پیشران‌های اقتصادی در جهت رسیدن به جایگاه قابل قبول در توسعه اقتصادی پر رنگ بوده و برای موفقیت در این مسیر باید توجه به نقش پیشران‌های اقتصادی توجه جدی شود. این گروه از فعالان اقتصادی تاکید دارند الگوی چین، هند، ترکیه، کره‌جنوبی و... شاید تماما به درد ما نخورد اما نقشه راهی را برای ما مشخص می‌کنند. به علاوه اینکه با توجه به موارد مطرح در میزگردهای یاد شده نبود همگرایی در بخش‌های اقتصادی کشور نمود بازری دارد و مجمع کارآفرینان ایران می‌تواند با آسیب شناسی شرایط به رفع گسل‌های ایجادشده پرداخته و برای رفع مشکلات راه‌حل داخلی پیدا کند.

آگهی فروش سرباره‌های خط تولید

شرکت فولاد تاراز چهارمحال

۱- **موضوع آگهی:** فروش ۲۰٪ ±۹۰ تن از سرباره‌های روی موجود در شرکت با مشخصات مواد اولیه تزریقی در پاتیل خط تولید به شرح جداول ذیل:

Designation	Pb (ppm)	Fe (ppm)	Cd(ppm)	Color
ZN-1	<=55	<=20	<=20	white
Designation	Pb (ppm)	Fe(ppm)	Cd(ppm)	Al(درصد)
زاماک۳	<= 60	<= 45	<= 15	2/3-8/2

۲- آدرس شرکت:

شهرکرد – فاز سه توسعه- شرکت فولاد تاراز چهارمحال

۳- نحوه شرکت در فراخوان:

پاکت	محتوا
الف	تهیه و تحویل یک فقره ضمانت‌نامه بانکی به مبلغ ۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال در وجه شرکت فولاد تاراز چهارمحال به مدت ۳ ماه
ب	پاکت پیشنهاد قیمت که شامل پیشنهاد قیمت و تجزیه بهای تمام‌شده و جزئیات آن می‌باشد که می‌بایستی به صورت مهروموم شده تحویل شود.
پاکت اصلی	حاوی دو پاکت(الف، ب)که به شرکت فولاد تاراز چهارمحال به نشانی استان چهارمحال و بختیاری، شهرکرد، شهرک صنعتی شهرکرد، فاز ۳ارسال گردد. واحد خرید. تلفن تماس: ۰۳۸۳۱۰۰ داخلی ۱۳۰۲- ۰۹۹۱۲۷۰۳۰۸۷
شرایط فروش مطابق با نظر تامین‌کننده به صورت ال‌سی دیداری- نقدی نیز امکان‌پذیر می‌باشد.	

۴- مهلت تحویل مدارک:

مهلت تحویل پیشنهاد حداکثر به کارخانه تا صبح روز شنبه مورخه ۱۴۰۱/۱۲/۰۶

شرکت فولاد تاراز چهارمحال

تجدید مزایده عمومی

شرکت فولاد هرمزگان جنوب

شماره مزایده ۰۱۰۴۰۹

موضوع مزایده: فروش ضایعات تولیدی

مواد مورد مزایده به شرح جدول ذیل:

ردیف	شماره مزایده	شرح کالا	واحد	مقدار	مبلغ ضمانت شرکت در مزایده (ریال)
۱	۰۱۰۴۰۹	ضایعات نسوز	کیلوگرم	۹،۰۰۰،۰۰۰	۳،۷۰۲،۵۰۰،۰۰۰

نحوه شرکت در مزایده:

کلیه اشخاص حقوقی برای شرکت در مزایده می‌توانند جهت بازدید و دریافت اسناد مزایده مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ بنام شرکت فولاد هرمزگان جنوب، نزد بانک ملی شعبه گمرک بندرعباس واریز نموده و با ارائه فیش واریزی و درخواست کتبی در ساعت اداری (بجز روزهای پنجشنبه و ایام تعطیل) پس از هماهنگی به شرکت فولاد هرمزگان مراجعه نمایند و یا با ارسال فیش واریزی از طریق فکس به شماره ۰۷۶-۳۳۵۳۰۰۵۵ و یا آدرس ایمیل Nikhalat.m@hosco.ir اسناد را از طریق الکترونیکی دریافت نمایند.

ارائه معرفی‌نامه، داشتن مهر شرکت (اشخاص حقوقی) و رسید واریزی هزینه خرید اسناد جهت دریافت حضوری اسناد الزامی است.

محل دریافت اسناد:

بندرعباس، کیلومتر ۱۳ جاده اسکله شهید رجایی، شرکت فولاد هرمزگان جنوب، واحد خرید مواد مصرفی و فروش کالای مازاد.

جدول زمانی انجام مزایده:

تاریخ شروع فروش اسناد	تاریخ پایان فروش اسناد	آخرین مهلت ارائه پاکت‌های مزایده	تاریخ گشایش پاکت‌ها
۱۴۰۱/۱۲/۰۱	۱۴۰۱/۱۲/۰۸	۱۴۰۱/۱۲/۱۳ تا ساعت ۱۲:۰۰	۱۴۰۱/۱۲/۱۴

متقاضیان برای آگاهی بیشتر می‌توانند در ساعات اداری با شماره تلفن ۰۷۶-۴۴۸۴۸۸۱۳ تماس حاصل فرمایند و یا به سایت فولادهرمزگان به آدرس www.hosco.ir مراجعه نمایند.

جهت حضور افراد در فولاد هرمزگان و بازدید از موضوع مورد مزایده، هماهنگی با شماره فوق (۴۸ ساعت قبل از حضور) الزامیست.

هزینه درج آگهی با برنده مزایده می‌باشد.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

یادداشت

بورس کالا ایده‌آل‌ترین شیوه عرضه خودروهای وارداتی

رضا آریاراد
کارشناس حوزه خودرو

در شرایطی که عرضه خودرو، چه خودروهای داخلی و چه خارجی، متناسب با تقاضا نیست، سیاست قیمت‌گذاری دستوری در پیش‌گرفته شده و شاهد تصمیمات مقطعی درباره بازار و صنعت خودرو هستیم که مشکلات زیادی را به‌وجود آورده است. در این شرایط، یکی از روش‌هایی که به‌طور خاص در بازار خودرو ما مطرح شد، عرضه خودرو در بورس کالا با هدف شفاف‌سازی قیمت و رسیدن خودرو به‌دست مصرف‌کننده حقیقی بود که برای خودروهای داخلی اجرا می‌شود و قرار بود برای خودروهای وارداتی هم اجرایی شود.

دولت بعد از ۵ سال از ممنوعیت واردات خودرو، به‌دنبال این است که با انجام اقداماتی مانند عرضه خودروهای وارداتی در بورس کالا و شماره‌گذاری خودروهای مناطق آزاد برای تردد در سرزمین اصلی، اندکی به بازار خودرو کشور کمک و تا حدودی مشکلات آن را برطرف کند.

عرضه خودرو در بورس کالا یک ضابطه را شکل می‌دهد و فیلترینگ‌هایی که این ضوابط حاکم می‌کنند، منجر به شفافیت نرخ خودرو و دسترسی مصرف‌کننده واقعی به خودرو می‌شود. اینکه عرضه بخشی از خودروها در بورس کالا انجام نشود، یعنی بازار این خودروها به سمت قیمت‌گذاری دستوری سوق داده می‌شود. می‌توان گفت عرضه خودرو در بورس کالا، باتوجه به کشش عرضه و تقاضا و شرایط خاص بازار خودرو ما، حالت موثری از عرضه خودرو است. در شرایط کنونی که عرضه متناسب با تقاضا نیست و تقاضای خودرو در کشور بین یک و نیم تا ۲ میلیون دستگاه خودرو عنوان می‌شود، اگر به این تعداد عرضه خودرو برسیم، عرضه متناسب با تقاضا خواهد شد و نوسان قیمت‌ها در بازار کاهش خواهد یافت. در شرایط کنونی باتوجه به نوسانات زیادی که در بازار خودرو شاهد هستیم، بازار بورس تا حدودی عامل کمک‌کننده خوبی برای کنترل بازار و در روند عرضه خودروهای داخلی، یکی از بهترین تصمیمات بوده است. البته بحث عرضه خودروهای وارداتی در بورس کالا طبیعتا جدا از خودروهایی است که در داخل کشور تولید و عرضه می‌شوند. خودروهای وارداتی مبنای محاسبه قیمت مشخصی دارند و طبیعتا با ارز مشخصی وارد می‌شوند که با احتساب عوارض گمرکی، تعرفه، مالیات و...، در نهایت نرخ این خودروها مشخص می‌شود؛ یعنی در کل شیوه قیمت‌گذاری خودروهای وارداتی شفاف و نرخ نهایی آنها کاملا مشخص است.

اگر به‌عنوان نمونه، قرار بر واردات ۱۰۰ هزار خودرو صفر است و باید تا ۵ برابر این عدد، واردات خودروهای دست‌دوم داشته باشیم، در واقع افزایش عرضه پیش می‌آید که قطعا بر بازار خودروهای خارجی موثر است. البته این روند تاثیری بر بازار خودروهای داخلی نخواهد داشت و در ابتدایی‌ترین شکل، شاید تا حدودی بازار خودروهای خارجی را تحت‌تاثیر قرار دهد؛ آن‌هم نه در حدی که موردنظر است، زیرا میزان عرضه متناسب با میزان تقاضا برای این خودروها نیست و طبیعتا قیمت‌ها همچنان افزایشی خواهد بود. از سویی نرخ این خودروها وابسته به نرخ ارز است که این روزها نوسان زیادی را تجربه می‌کند و قیمت‌ها در این بازار همواره روند افزایشی دارد. واردات خودرو با سازکار کنونی تاثیرات بسیار محدودی بر بازار خودروهای خارجی خواهد داشت.

حال باتوجه به ممنوعیت پنج‌ساله واردات خودرو و تقاضای بسیار زیاد در بازار خودروهای خارجی، بهتر است عرضه خودروهای وارداتی در بورس کالا باشد؛ یعنی ایده‌آل‌ترین حالت این است که کشف نرخ توسط عرضه‌کننده و تقاضاکننده انجام شود. نرخ تعیین‌شده با این روش، نرخی شفاف و متقاضی راضی به پرداخت آن است؛ در واقع در راستای مکانیسم اصلی بازار سرمایه یعنی شفاف‌سازی قیمت است. شاید هم بتوان گفت در هر شرایطی، چه واردکننده به‌طور مستقیم خودروهای وارداتی را به متقاضیان عرضه کند و چه از طریق بازار سرمایه این اتفاق رخ دهد، خیلی نمی‌توان به تاثیرات آن بر بازار خوشبین بود، اما اگر در چارچوب فیلترها یا قوانین و مقرراتی که بر عرضه خودرو گذاشتیم باشد؛ یعنی متقاضی واقعی وارد شود و خودرو را خریداری کند، بهتر است؛ یعنی این شیوه بسیار قانونمندتر خواهد بود تا اینکه واردکننده به‌طور مستقیم آن را به مصرف‌کننده برساند و دلالی و واسطه‌گری دیگری ایجاد شود.

به‌نظر من، حتی برای خودروهای وارداتی در شرایطی که محدودیت واردات و عرضه داریم، ایده‌آل‌ترین حالت این است که این خودروها در بورس کالا عرضه شوند و به‌دست مصرف‌کننده واقعی برسند. در این صورت، حداقل امتیاز این است که خودرو با نرخ معقولی که متقاضی حاضر به پرداخت آن است، عرضه می‌شود و طبیعتا با عرضه خودروهای وارداتی در بورس کالا، از اضافه شدن بخشی از نوسانات و حاشیه‌ها به بازار جلوگیری خواهد شد. در این میان، تنها زمانی می‌توانیم امیدوار به کشف قیمت‌های شفاف، واقعی برسیم که هم عرضه‌کننده رضایت داشته باشد و هم متقاضی، که عرضه متناسب با میزان تقاضا باشد، اما متاسفانه در حال حاضر این‌گونه نیست.

تاکید مجلس بر تسهیل واردات خودرو مخصوص معلولان

سازمان بهزیستی از ظرفیت موجود استفاده کند

پیش‌نویس دستورالعمل واردات خودرو معلولان همچنان در دست بررسی است

رسالت ما به‌عنوان یک رسانه ایجاب می‌کند صدای اقشار گوناگون جامعه باشیم تا از یک سو در حد توان‌مان از رنج آنها کم کنیم و از سوی دیگر، نیازهای اجتماعی و اقتصادی آنها را به گوش متولیان برسانیم تا در برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌های کلان آنها را مدنظر قرار دهند. واقعیت این است که این روزها شرایط اقتصادی برای همه سخت است و قطعا برای معلولان، سخت‌تر خواهد بود. صمت در راستای رسالت اجتماعی خود باتوجه به شروع واردات خودرو بعد از ۵ سال و در خلال تصویب لایحه بودجه ۱۴۰۲، نگاهی به موارد تسهیلگرانه برای معلولان داشت و در پیگیری‌ها مشخص شد در لایحه بودجه ۱۴۰۲ و همچنین مجوز واردات خودرو، هیچ بندی در راستای حمایت از معلولان گنجانده نشده است؛ در حالی که انتظار این بود که تسهیلات و امتیازهایی مانند معافیت گمرکی برای این قشر در نظر گرفته شود تا بخشی از نیازهای خودرویی آنها که در داخل کشور تامین نمی‌شود، از طریق واردات تامین شود. صمت ۱۳ دی گزارشی با عنوان «جای خالی خودروهای خاص در فهرست وارداتی‌ها» منتشر کرد و کم‌وکیف موضوع واردات خودرو مخصوص معلولان را از کارشناسان، نمایندگان مجلس، وزارت صمت و سازمان بهزیستی جویا شد. در آن گزارش سازمان بهزیستی به تلاش برای تدوین پیش‌نویسی اشاره کرد که به‌طور ویژه به واردات خودرو با شرایط خاص برای معلولان اختصاص دارد. با گذشت بیش از یک ماه از موضوع یادشده صمت در این گزارش به بررسی اقدامات سازمان بهزیستی و نهادهای متولی پرداخته و برای پیگیری نتایج به گفت‌وگو با کارشناسان و دست‌اندرکاران نشسته است.

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

نحوه اجرای مصوبه

کامران عاروان، مدیرعامل جامعه معلولان کشور درباره نحوه اجرای مصوبه معافیت گمرکی واردات خودرو برای معلولان در یک دهه گذشته، به صمت گفت: این مصوبه در ابتدا برای جانبازان بود که بعدها مشمول معلولان هم شد. این قانون در راستای حمایت از معلولان مصوب شد تا آنها بتوانند خودروهای موردنیازشان را بدون هزینه‌های گمرکی و عوارض وارد کنند. این طرح مدت کوتاهی به مرحله اجرا رسید و بسیاری از معلولان توانستند از این فرصت استفاده کنند. البته این مصوبه معایبی هم داشت و شاهد یکسری دلال‌بازی‌ها بودیم که این امتیاز را از جامعه هدف می‌گرفت.

عارون افزود: در دوره‌های بعد درخواست‌هایی داده شد که در این زمینه تسهیلاتی برای معلولان در نظر گرفته شود، اما تاکنون موردقبول قرار نگرفته است. آخرین خبرها که هفته گذشته از سوی رئیس سازمان بهزیستی اعلام شد این بود که طرحی در دست تدوین دارند تا معلولان بتوانند خودروهای کارکرده کمتر از ۴ تا ۵ سال وارد کنند. این موضوع فعلا در حد پیشنهاد از سوی سازمان بهزیستی مطرح شده است.

وی افزود: در دوره‌ای که مصوبه معافیت گمرکی واردات خودرو برای معلولان اجرایی شد، تعدادی از معلولان به کمک تسهیلات و بخشی هم از طریق خودروسازان داخلی توانستند خودروهای موردنیاز خود را از داخل خریداری کنند، اما متاسفانه در حال حاضر باتوجه به نیاز جدی برخی از معلولان به خودرو در این زمینه کمکی به آنها نمی‌شود.

عاروان در ادامه اظهار کرد: تامین بخشی از نیاز معلولان به خودرو در داخل امکان‌پذیر است و اگر خودروسازان داخلی خودروهای متناسب‌سازی‌شده باکیفیتی تولید و به این قشر از جامعه عرضه کنند، قطعا بهتر است. خودروسازان داخلی توان این متناسب‌سازی را دارند، اما باتوجه به اینکه متناسب‌سازی به‌صورت سفارشی انجام می‌شود و هر کسی متناسب با معلولیتی که دارد نیازمند خودرویی با شرایط خاص است و خط تولید یکسان نیست، تولید این خودروها برای خودروسازان صرفه اقتصادی ندارد، به همین دلیل تاکید بر ارائه امتیازات و تسهیلاتی برای واردات خودرو می‌شود تا نیاز خودرویی تعدادی از معلولان برطرف شود.

بهترین فرصت برای بهزیستی

حجت‌اله فیروزی، عضو کمیسیون صنایع مجلس شورای اسلامی نیز ضمن اینکه بررسی چنین مصوباتی را اقدامی شایسته و ارزشمند دانست، به صمت اظهار کرد: اگر در زمینه واردات خودرو با معافیت گمرکی برای معلولان مصوبه قانونی داریم، لازم‌اجراست و نهاد متولی باید آن را اجرا کند و منعی هم وجود ندارد. اگر مصوبه داریم، اما اجرا نشده، باید دلایل اجرا نشدن آن بررسی شود. اما اگر این حمایت در قالب یک دستورالعمل، آیین‌نامه یا مصوبه داخلی در هیات وزیران، سازمان بهزیستی یا نهاد خاصی بوده، آنها باید براساس سازکارهایی که تعریف‌شده گام بردارند.

فیروزی ادامه داد: آنچه دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۲ پیشنهاد داده، در نهایت در کمیسیون تلفیق بررسی شده و کمیسیون برای واردات خودرو مجوز کلی ارائه داده است.

بر این اساس، خودروهایی با عمر ۵ سال را می‌توان وارد کرد. در این مجوز، نوع خودرو مشخص نیست و دست دولت تا حدودی باز است. این رویکرد در کشورهای دیگر هم دنبال می‌شود. به‌عنوان مثال در آلمان که از قطب‌های بزرگ صنعت خودرو در جهان است و حتی در امریکا، برای تنظیم‌گری در بازار، اقدام به واردات خودروهای دست‌دوم می‌کنند.

این نماینده مردم در مجلس اظهار کرد: در کمیسیون تلفیق، مقرره‌ای برای بودجه ۱۴۰۲ مصوب کردیم، اما مخاطب خاص ندارد که بگوییم مثلا مخاطب آن، سازمان بهزیستی است یا نهاد دیگری. به هر حال، این ظرفیت ایجاد شده است. به‌نظر من باتوجه به اینکه این ظرفیت در قالب مصوبه از سوی مجلس ایجاد شده یعنی مجوز واردات خودروهای نو و کارکرده به دولت داده شده، شاید اکنون بهترین فرصت برای سازمان بهزیستی باشد تا سهم خود را از این مصوبه برای حمایت از افراد تحت‌پوشش بگیرد.

فیروزی در پایان درباره اقداماتی که در این زمینه در حال انجام است، گفت: تاکنون درباره واردات خودرو با معافیت گمرکی برای معلولان به مجلس و کمیسیون تلفیق پیشنهادی ارائه نشده است.

دغدغه متناسب‌سازی خودرو برای معلولان

علی‌همت محمودنژاد، سخنگوی شبکه ملی معلولان جسمی و حرکتی نیز درباره حمایت از معلولان برای واردات خودرو به صمت اظهار کرد: در کشور متناسب‌سازی خودرو برای معلولانی که قدرت و توانایی رانندگی و بعضا نیاز ضروری هم به خودرو دارند، یکی از بزرگ‌ترین دغدغه‌هاست. محمودنژاد ادامه داد: در سال ۱۳۸۹ قرار بود خط تولید خودروهای ویژه معلولان در شرکت سایپا راه‌اندازی شود و در همین راستا، قراردادی بین سازمان بهزیستی و شرکت سایپا منعقد شد و حتی یک میلیارد تومان هم برای راه‌اندازی این خط تولید از بودجه بهزیستی و معلولان به شرکت سایپا برای تولید هزار دستگاه خودرو و هر دستگاه یک میلیون تومان پرداخت شد، اما متاسفانه این خط تولید فقط ۵۲۰ دستگاه خودرو برای معلولان تولید کرد و در نهایت متوقف شد. محمودنژاد یادآور شد: همین موضوع، ضرورت تامین خودروهای ویژه معلولان از طریق واردات را نمایان کرد و در نهایت با وارد کردن ۴۸۰۰ دستگاه خودرو برای معلولان موافقت شد. این خودروها وارد و به صورت قرعه‌کشی بین معلولان توزیع شد، اما متاسفانه برخی از معلولان خودروهای خود را فروختند که این اقدام طرح واگذاری خودرو به معلولان را اندکی به حاشیه برد و دیگر اجرایی نشد.

نیاز به حمایت دولت داریم

سخنگوی شبکه ملی معلولان جسمی و حرکتی اظهار کرد: حال از دولت انتظار داریم همان گونه که ورود ۱۰ هزار دستگاه خودرو را برای استفاده جانبازان تسهیل کرده، برای معلولان نیز این قانون را مصوب کند. البته در این زمینه، پیش‌نویسی از سوی سازمان بهزیستی تهیه شده و ما امیدواریم در نشستی که با آقای مخبر در کمیته نظارت بر پیگیری قانون حمایت از حقوق معلولان خواهیم داشت، بتوانیم این موضوع را پیگیری کنیم. ضمن اینکه هفته گذشته در دیدار با وزیر کشور بخشی از مشکلات جامعه معلولان را مطرح کردیم و اینکه خودروهای سامانه حمل‌ونقل عمومی برای معلولان غیرقابل استفاده است به‌طورجدی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. ما از وزیر کشور خواستیم حتما جایگاه معلولان برای استفاده از خودروهای بین‌شهری و درون‌شهری تعریف و قانونمند شود تا معلولان بتوانند از این امکانات استفاده کنند. وی افزود: در حالی که شهرداری تهران خدماتی مانند استفاده از حمل‌ونقل عمومی مانند بی‌آرتی را برای معلولان رایگان کرده، متاسفانه ناوگان حمل‌ونقل درون‌شهری تهران برای استفاده معلولان مناسب‌سازی نشده است.

امکان متناسب‌سازی تولیدات داخل

محمودنژاد در پاسخ به این پرسش که آیا در داخل امکان متناسب‌سازی خودرو برای معلولان داریم را یا خیر، اظهار کرد: امکان متناسب‌سازی در داخل داریم، اما باید چند نکته را در این زمینه مدنظر قرار داد؛ اولا اینکه دولت در راستای حمایت واقعی از جامعه معلولان و کاهش رنج آنها، دست‌کم ۳۰ تا ۵۰ درصد قیمت یک خودرو را به‌صورت وام قرض‌الحسنه و... به آنها ارائه بدهد. دوم، معلولان خارج از نوبت بتوانند این خودروها را دریافت کنند. سوم اینکه این خودروها حتما دنده اتومات باشند و در نهایت نکته چهارم اینکه در این خودروها، قابلیت نصب هند کنترل وجود داشته باشد. علاوه بر موارد یادشده اگر در قالب مصوباتی و در چارچوب‌های خاص، معافیت گمرکی برای واردات خودرو هم شامل حال معلولان شود می‌تواند اقدام حمایتی بسیار تاثیرگذاری باشد. البته باید چارچوب آن به دقت مشخص و با نظارت کافی اجرا شود. به‌عنوان نمونه برای هر معلول یک بار این امکان فراهم شود تا زمینه‌های سوءاستفاده ایجاد نشود و افرادی به‌نام معلول، اقدام به واردات خودرو نکنند. سخنگوی شبکه ملی معلولان جسمی و حرکتی در پایان گفت: بعید می‌دانم دولت با دادن تسهیلاتی برای واردات خودرو به معلولان موافقت کند، اما واقعیت این است که خودروهای خارجی از نظر آپشن‌ها و حسگرهای کنترل‌کننده با وضعیت جسمانی معلولان، همخوانی و کارآیی بیشتری دارند. ضمن اینکه باید توجه داشت اغلب معلولان، توان مالی زیادی ندارند، چون معلولیت در طول زمان معلول را فقیر و ضعیف می‌کند، اما اگر این دسته از افراد بتوانند با حمایت تسهیلگرانه دولت خودرو داشته باشند، چه داخلی باشد، چه خارجی، فرق چندانی ندارد.

آخرین خبرها که هفته گذشته از سوی رئیس سازمان بهزیستی اعلام شد این بود که طرحی در دست تدوین دارند تا معلولان بتوانند خودروهای کارکرده کمتر از ۴ تا ۵ سال وارد کنند. این موضوع فعلا در حد پیشنهاد از سوی سازمان بهزیستی مطرح شده است

مصوبه کمک‌کننده است؛ به شرطی که محل رانت نشود

شهرام مبصر، فعال اجتماعی در حوزه معلولان نیز درباره مصوبه مجوز واردات خودرو با معافیت‌های گمرکی برای معلولان به صمت گفت: این مصوبه یک دوره در سال‌های ۹۰ و ۹۱ اجرایی شد و ثبت‌نام در سایت سازمان بهزیستی انجام می‌شد.

طبق آمار سازمان بهزیستی در آن دوره ۱۱ هزار نفر برای واردات خودرو ویژه معلولان با معافیت‌های گمرکی ثبت‌نام کردند، اما فقط ۴۷۰۰ حواله به آنها تعلق گرفت. چون تعداد حواله‌ها کم بود، قرعه‌کشی شد و براساس یک‌سری آیتم‌ها مانند تاهل، داشتن گواهینامه و... خودرو به افراد تعلق می‌گرفت، اما متاسفانه جای رانت داشت و در مواردی شاهد بودیم که افرادی که هیچ‌گونه معلولیتی هم نداشتند با استفاده از خلأهای اجرایی در ردیف استفاده‌کنندگان از خدمات این بخش قرار گرفتند.

این فعال اجتماعی که در زمینه حمایت از معلولان فعالیت دارد، گفت: این مصوبه‌ای کمک‌کننده‌ای برای معلولان است؛ به‌شرط اینکه محلی برای ایجاد رانت نشود و به‌طور واقعی به معلولان تعلق بگیرد.

پیش‌نویس، همچنان در دست بررسی کارشناسانه

علیرضا انجلاسی، دبیر شورای معاونان سازمان بهزیستی کشور نیز درباره نتیجه پیش‌نویسی که این سازمان برای معافیت گمرکی معلولان برای واردات خودرو تهیه کرده و در دست اقدام دارد به صمت گفت: سازمان بهزیستی همچنان روی این پیش‌نویس که به‌طور اخص مربوط به تامین خودروهای وارداتی برای معلولان کشور می‌شود، در حال بررسی و کار کارشناسی است. این موضوع برای معاون اول رئیس‌جمهوری مهم بوده و همین باعث شده به‌طور جدی‌تر به جریان بیفتد، اما این پیش‌نویس زوایای مختلفی دارد و باید از ابعاد گوناگون مورد بررسی جدی قرار بگیرد تا محل فساد نباشد و افراد سودجو به آن ورود پیدا نکنند. این دستورالعمل باید به‌نوعی اجرایی شود که افراد سودجو این امتیاز را به هر نحوی از معلولان سلب نکنند و در نهایت به نفع جمعیت هدف باشد. انجلاسی ادامه داد: در این پیش‌نویس زوایای گوناگونی مانند حقوقی، قضایی، اداری، سازمانی، درجه معلولیت، مدل معلولیت، میزان بهره‌مندی از امکانات سازمان و دهک‌بندی‌ها به صورت جزء‌به جزء مورد بررسی قرار می‌گیرد. اینکه این سهمیه به چه افرادی با چه درجه‌ای از معلولیت تعلق بگیرد. آیا افرادی که می‌توانند از این امتیاز بهره‌مند شوند، گواهینامه دارند؟ آیا گواهینامه برای همه افراد صادر می‌شود؟ افراد با معلولیت خاص از چه گواهینامه‌ای می‌توانند استفاده کنند؟ آیا شامل حال آنها می‌شود یا نمی‌شود؟ وی افزود: سوالات زیادی برای تدوین نهایی این پیش‌نویس و ارائه آن مطرح است. در بخشی به‌دنبال پاسخ به این پرسش هستیم که برای افرادی که معلولیت حاد دارند و نیاز آنها برای جابه‌جا شدن بیشتر است، چه کنیم. آیا بستگان درجه اول آنها می‌توانند از این امتیاز استفاده کنند؟ اگر این گونه شود، آیا این امتیاز حمایتی به‌نام مددجو و به کام بستگان درجه اول نخواهد شد و ابعاد دیگری که جای بحث و واکاوی بیشتر دارد. دبیر شورای معاونان سازمان بهزیستی کشور در پایان با اشاره به اینکه سازمان به‌طور جدی به‌دنبال حمایت از معلولان در این بخش است، اظهار کرد: واقعیت این است که این پیش‌نویس پیچیده است و سراسیمه نمی‌توان آن را نهایی کرد و در حال حاضر کار کارشناسی دقیقی روی آن در حال انجام است. طرح، طرح خوبی است و امکان اجرایی شدن دارد؛ فقط باید ملاحظات آن درست بررسی شود. امیدوارم در نهایت به نتیجه خوبی برسد و جامعه هدف بتوانند از آن بهره‌مند شوند.

سخن پایانی

انتظار از مجلس، دولت و نهادهای متولی این است که حمایت از قشرهای خاص مانند معلولان همیشه در اولویت آنها باشد. حال که در شرایط سخت اقتصادی هستیم باید بدانیم این شرایط برای معلولان سخت‌تر است؛ از این‌رو تلاش داریم جایی که صدای آنها شنیده نمی‌شود، تریبون آنها باشیم تا شاید سنگی از پیش پای‌شان برداشته شود.

چراغی که به خانه رواست...

تورم نقطه به نقطه بخش معدن تک‌رقمی شد

صعود و رکود، سرنوشت محتوم فولاد

کاهش ارزبری در دستور کار فعالان زنجیره فولاد قرار گرفت

گل‌گهر پیشرو در بومی‌سازی

قدمت صنعت فولاد در ایران به بیش از ۵ دهه رسیده است. در طول سال‌های گذشته اقدامات متعددی برای ارتقا بومی‌سازی در کشور اجرایی شده است. این دست اقدامات در بخش‌های متعددی از مرحله طراحی، مهندسی و ساخت انجام می‌شود و نتایج مثبتی را به دنبال دارد. علاوه‌براین دولت‌ها نیز ابزارهای مختلفی را برای اجرای سیاست‌های بومی‌سازی به کار گرفته‌اند تا بهترین نتیجه را برای رسیدن به شرایط و مناسبات بومی‌سازی فراهم کنند. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر و زیرمجموعه‌های آن نیز تلاش سازمان‌یافته‌ای را برای ارتقا سطح بومی‌سازی ترتیب داده‌اند.

عکس: آیدا فریدی

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر امروز ۷۵ درصد نیاز خود در تجهیزات و قطعات را با استفاده از ظرفیت داخلی تأمین می‌کند که نتیجه آن کاهش ۳۰ یورویی ارزبری در تولید هر تن فولاد است

یک تیر و چند نشان گل گهر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر امروز ۷۵ درصد از نیاز خود در تجهیزات و قطعات را با استفاده از ظرفیت داخلی تأمین می‌کند که نتیجه آن کاهش ۳۰ یورویی ارزبری در تولید هر تن فولاد است. به گزارش پیام‌آوران معدن و فولاد بومی‌سازی و استفاده از تجهیزات ساخت داخل یکی از سیاست‌هایی است که در سال‌های اخیر در دستور کار شرکت‌های معدنی و صنایع معدنی قرار گرفت تا بتواند با کاهش وابستگی به واردات شاهد صرفه‌جویی ارزی باشند.

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر یکی از شرکت‌هایی است که در بحث صرفه‌جویی ارزی عملکرد موفقی از خود به‌جای گذاشته است و با اجرایی کردن این سیاست توانسته تأمین نقدینگی برای طرح‌های توسعه‌ای خود را محقق کند. گل‌گهر با اجرای این سیاست موفق به بومی‌سازی ۷۵ درصد از قطعات موردنیاز خود شد. البته گل‌گهر بخشی از این موفقیت را مدیون مهندسی معکوس است که درنتیجه آن توانست ارزبری زنجیره فولاد را با کمک سایر سازندگان و نقش‌آفرینان زنجیره فولاد کشور از ۱۳۰ یورو به ۱۰۰ یورو به ازای هر تن تولید فولاد کاهش دهد.

اما گل‌گهر و سایر نقش‌آفرینان زنجیره فولاد کشور چطور موفق شده‌اند ارزبری در هر تن از فولاد را به حدود ۱۰۰ یورو برسانند؟ و با چه مکانیزمی هدف‌گذاری کاهش ارزبری زنجیره فولاد به ۴۰ یورو را تعریف کرده‌اند؟

بدون شک بخشی از این اقدام نتیجه توجه مدیران بر این برنامه و تلاش برای تحقق آن است. تیم مدیریتی گل‌گهر که جوان‌گرایی در آن به‌خوبی قابل‌مشاهده است. نگاه مدیریتی حاکم بر گل‌گهر امروز توانسته این مجموعه را در بحث بومی‌سازی توانمند کرده و به صرفه‌جویی ارزی دست پیدا کند.

درواقع همین نگاه باعث شده تا گل‌گهر سطح همکاری‌های خود با شرکت‌های دانش‌بنیان را افزایش داده، در ریسک بومی‌سازی سهیم و عمده‌ای از نیازهای خود را به‌واسطه این همکاری تأمین کند. این نگاه باعث شد تا گل گهر مهندسی معکوس خود و همچنین واحد تحقیق و توسعه را هم گسترش دهد.

اما دستاورد دیگر این نگاه برای گل‌گهر چه بود؟ بی‌تردید کاهش ارزبری و صرفه‌جویی ارزی باعث شد تا این مجموعه معدنی و صنعتی تمرکز خود را بر بخش‌های دیگر ازجمله ارتقای کیفی محصولات تولیدی متمرکز کند. درواقع گل‌گهر استفاده از توان داخلی را با ارتقای کیفی محصولات باهم پیش برد تا بتواند سهم خود در زنجیره ارزش فولاد را افزایش دهد.

گل‌گهر به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده مواد اولیه فولاد کشور، در تلاش است تا ارز حاصل از فرآیندهای بومی‌سازی را به طرح‌های توسعه خود اختصاص دهد اتفاقی که منجر به توانمندسازی سازندگان داخلی می‌شود. این برنامه اجرایی برای گل‌گهر به‌نوعی یک تیر و چند نشان است که درنتیجه آن علاوه بر کاهش ارزبری، سطح کیفی تولیدات خود را افزایش داده که می‌تواند در افزایش فروش داخلی و صادراتی مؤثر باشد و باعث شود محصولات این مجموعه به برند معتبر تبدیل شود.

بررسی کلی این موفقیت نشان می‌دهد که گل‌گهر با نگاه درست مدیران خود در مسیر توسعه پایدار قرارگرفته است که می‌تواند در آینده علاوه بر افزایش سهم بیش از ۳۰ درصدی خود در زنجیره ارزش، در بازارهای صادراتی هم یکه‌تازی کند. از سویی دیگر افزایش تولید و اجرای طرح‌های توسعه‌ای باعث می‌شود تا سهم گل‌گهر در اشتغالزایی نیز بیش‌ازپیش شده و سوددهی «کگل» هم بیش از امروز شود. آن‌طور که پیداست نگاه کارشناسی می‌تواند هدایت یک مجموعه را در مسیر درست قرار دهد که امروز گل‌گهر در حال تجربه آن است.

رویداد ملی ایده‌های فناورانه گل‌گهر برگزار شد

آیین اختتامیه رویداد ملی توسعه ایده‌های فناورانه گل‌گهر و نمایشگاه دستاوردهای دانش‌بنیان منطقه بزرگ معدنی و صنعتی گل‌گهر با حضور معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور در تهران برگزار و از ۱۰ ایده برتر این رویداد ملی تجلیل شد. رویداد توسعه ایده‌های فناورانه گل‌گهر که از ابتدای امسال به‌منظور شناسایی ایده‌های نو و فناورانه از سوی شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر و باهمکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و باشگاه تولید آغازشده بود، سرانجام با معرفی ایده‌های برتر به ایستگاه پایانی رسید.

این مراسم با حضور معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری، مدیرعامل شرکت گل‌گهر و شماری از مدیران ارشد بخش صنعت و معدن و پژوهشگران شرکت‌های دانش‌بنیان، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و... برگزار شد. روح‌الله دهقانی فیروزآبادی معاون علمی رئیس‌جمهوری، علی آقامحمدی عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، احمد نادری عضو هیت رییسه مجلس، محمدرضا پورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، وجیه‌الله جعفری رئیس هیات عامل ایمیدرو و حمیدرضا فولادگر رئیس هیات مدیره شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر سخنرانان اصلی این آیین بودند.

در بخش جنبی این آیین نمایشگاه دستاوردهای دانش‌بنیان شرکت گل‌گهر و شرکت‌های وابسته در حوزه ایده‌های فناورانه با حضور مسئولان و میهمانان حاضر در مراسم افتتاح شد.

سخن پایانی

تلاش برای ارتقا سطح بومی‌سازی و داخلی سازی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و تأثیر بسزایی بر رونق تولید داخلی خواهد داشت. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده کنسانتره و گندله کشور، در طول سال‌های گذشته اقدامات متعددی را برای ارتقا سطح بومی‌سازی ترتیب داده‌اند. تاجاییکه این شرکت امروز ۷۵ درصد نیاز خود در تأمین تجهیزات و قطعات را با تکیه‌بر ظرفیت داخلی تأمین می‌کند. سیاست یادشده تأثیر بسزایی بر ارتقا کاهش ارزبری در این شرکت دارد.

سرمایه چادرملو بیش از ۲ برابر شد

تصویب افزایش سرمایه چادرملو از مبلغ ۱۱۹ هزار میلیارد ریال به ۲۷۱ هزار ۵۰۰ میلیارد ریال در مجمع عمومی فوق‌العاده

پیرو آگهی دعوت مندرج در روزنامه‌های کثیرالانتشار دنیای اقتصاد به شماره ۵۶۶۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۰ و جهان صنعت به شماره ۵۱۹۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۰، جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام شرکت معدنی و صنعتی چادرملو (سهامی عام)، رأس ساعت ۱۰ صبح روز **دوشنبه** مورخ **۱۴۰۱/۱۲/۰۱**، با حضور دارندگان ۸۴/۳۹ درصد از کل سهامداران شرکت و یا نمایندگان قانونی آنها، نماینده سازمان بورس و اوراق بهادار، نماینده حسابرس مستقل و بازرس قانونی، اعضاء هیأت‌مدیره و مدیرعامل شرکت در محل مجموعه فرهنگی ورزشی وزارت کار و امور اجتماعی، سالن تلاش به نشانی: تهران – خیابان ولیعصر – بالاتر از جام‌جم – نرسیده به چهارراه شهید چمران (پارک وی) تشکیل گردید.

به گزارش خبرنگار ما در این جلسه پس از انتخاب آقای دکتر راعی نماینده گروه سرمایه‌گذاری امید، به‌عنوان رئیس مجمع و ناظرین آقایان سلحشوری نماینده سهام عدالت و مونسان نماینده نماینده شرکت فولاد مبارکه، خلیل‌زاده نماینده سازمان بورس و اوراق بهادار و بازرس قانونی شرکت، مهندس امیر علی طاهرزاده به‌عنوان دبیر مجمع و مدیر عامل شرکت، گزارشی از عملکرد و برنامه‌های اجرایی شامل عملیات استخراج، تولید و فروش محصولات و طرح‌ها و برنامه‌های آتی شرکت که بخشی از آن از محل افزایش سرمایه تامین می‌گردد به اطلاع حاضران رسانده شد و در ادامه، گزارش حسابرس و بازرس قانونی ارائه گردید و تصمیمات ذیل اتخاذ و مورد تصویب قرار گرفت.

■ افزایش سرمایه:

مرحله اول: مجمع، با افزایش سرمایه از مبلغ

۱۱۹هزار میلیارد ریال به مبلغ ۱۹۲ هزارو ۵۰۰ میلیارد ریال (منقسم به ۱۹۲ هزارو ۵۰۰ سهم عادی با نام یک هزار ریالی) از محل سود انباشته موافقت نمود.

- مقرر شد هیأت‌مدیره پس از عملی نمودن این مرحله افزایش سرمایه نسبت به اصلاح ماده «۵» اساسنامه شرکت به شرح زیر اقدام نماید:

- مقرر شد هیأت‌مدیره برای کلیهٔ سهامداران به میزان متعلقه از محل سود انباشته سهام با نام جدید منظور و در صورت ایجاد پاره سهام با رعایت حقوق سهامداران اقدامات قانونی لازم را مطابق مقررات معمول دارد.

مرحله دوم: مجمع، با انجام افزایش سرمایه از مبلغ ۱۹۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال به مبلغ ۲۷۱ هزار و ۵۰۰ میلیارد سریال از محل مطالبات حال شده و آورده نقدی سهامداران موافقت و براساس ماده «۱۶۲» لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، اختیار عملی نمودن افزایش سرمایه و اصلاح ماده «۵» اساسنامه را طی مدت دو سال به هیأت‌مدیره تفویض نمود تا هیأت‌مدیره پس از اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار نسبت به عملی نمودن آن اقدام نماید.

- مقرر گردید هیأت‌مدیره حق‌تقدم‌های استفاده نشده و پاره سهم‌های حاصل از افزایش سرمایه را در هر مرحله و با رعایت مفاد ماده «۱۷۲» لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت و با رعایت شرایط و ضوابط قانونی سازمان بورس و اوراق بهادار درمهلت مقرر توسط شرکت و از طریق بازار بورس عرضه و مبلغ حاصل از فروش پس از کسر هزینه‌ها و کارمزدهای متعلقه به حساب بستانکاری سهامداران ذینفع منظور گردد.

- در راستای مصوبه شماره ۱۲۸۵۱۹/ت۵۹۷۵۹هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۰ هیأت محترم وزیران و با عنایت به توضیحات ارائه شده در مجمع، هزینه کرد به مبلغ ۵،۶۳۴ میلیارد ریال به منظور اجرای مصوبهٔ مذکور مورد تنفیذ قرار گرفت و مقرر گردید درخصوص مابقی مبلغ تعیین شده تا سقف ۷،۰۰۰ میلیارد ریال، هزینه کرد با رعایت صرفه و صلاح شرکت و لحاظ تمامی ابعاد مالی، استراتژیک، اجتماعی و فنی در اختیار هیأت‌مدیره قرار گیرد.

همچنین مقرر گردید به گونه‌ای تدبیر گردد که از بابت تأمین آب هیچ هزینه‌ای به مجموعه شرکت معدنی و صنعتی چادرملو تحمیل نگردد.

- پیرو بند «۶» صورتجلسهٔ مجمع عمومی عادی سالیانه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۸ شرکت معدنی و صنعتی چادرملو، مقرر گردید حق حضور اعضای غیرموظف هیأت‌مدیره از ابتدای سال ۱۴۰۱ به ازای برگزاری حداقل دو جلسه در ماه تا سقف دو جلسه قابل پرداخت باشد. حق حضور کمیته‌های تخصصی هیأت‌مدیره نیز به ازای برگزاری حداقل یک جلسه در ماه، حداکثر یک بار در ماه قابل پرداخت است.

همچنین به پرسنل، مشاورین و هر فردی که هرگونه رابطهٔ قراردادی با شرکت دارد در صورت عضویت در کمیته‌های تخصصی شرکت از تاریخ این مصوبه حق حضور تعلق نمی‌گیرد.

بر اساس همین گزارش هدف شرکت معدنی و صنعتی چادرملو (سهامی عام)، از افزایش سرمایهٔ تأمین بخشی از منابع مورد نیاز جهت تکمیل طرح‌های توسعه در دست اجرا شامل:

- احداث نیروگاه سیکل ترکیبی به ظرفیت ۵۴۶ مگاوات به صورت EPC

- احداث کارخانهٔ فروآلیاژها (فرومنگنز پرکربن، فروسیلیکو منگنز و فروسیلیس به ترتیب با ظرفیت تولید ۲۰،۰۰۰ و ۳۰،۰۰۰، ۱۵،۰۰۰ تن در سال.

- احداث خط تولید فرآورده‌های نسوز شامل (۳۱۰هزار تن فرآوری انواع مواد نسوز ۱۸۵ هزار تن تولید انواع آجر، جرم و قطعات ویژهٔ نسوز.

- احداث کارخانه اکسیژن شماره ۲ به ظرفیت ۱۵،۰۰۰ نرمال متر مکعب بر ساعت به روش EP

- جبران مخارج انجام شده بابت مشارکت در افزایش سرمایهٔ شرکت‌های سرمایه‌پذیر.

- مشارکت در افزایش سرمایهٔ شرکت‌های سرمایه‌پذیر

- جبران مخارج انجام شده بابت تحصیل سرمایه‌گذاری‌ها (خرید سهام و تأسیس شرکت)

- تحصیل سرمایه‌گذاری‌ها(تاسیس شرکت- در جریان).

- جبران مخارج سرمایه‌ای انجام شده بابت خرید و ساخت دارایی‌های سرمایه‌ای (ساختمان و تأسیسات، ماشین‌آلات و تجهیزات، وسایل نقلیه و...) و تکمیل طرح‌های در دست اجرا و توسعه.

- تأمین‌بخشی از سرمایهٔ در گردش مورد نیاز شرکت به منظور تأمین سنگ‌آهن (استخراج و خرید).

این افزایش سرمایه از محل، سود انباشته، مطالبات حال شدهٔ سهامداران و آوردهٔ نقدی و منابع داخلی شرکت تامین می‌گردد.

آگهی فقدان سند مالکیت

آقای امین حبیبی‌راد با ارائه وکالتنامه‌های شماره ۴۱۱۱ مورخ ۹۰/۱۲/۱۵ و ۴۵۰۲ مورخ ۹۱/۲/۲۰ دفترخانه ۱۴۲ کرج و ۲۷۴۶۵ مورخ ۹۴/۲/۱۶ دفترخانه ۹۲ کرج و ۲۱۳۰۲ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۳ دفترخانه ۱۲۹ کرج ضمن تسلیم دو برگ استشهادیه تصدیق شده اعلام نموده است که سند مالکیت ششدانگ یک دستگاه آپارتمان به مساحت ۸۵،۶۲ مترمربع قطعه ۵ تفکیکی به شماره ۱۴۰۵۷ فرعی از ۱۴۶ اصلی مفروز از پلاک ۱۹۶۲ فرعی از اصلی مذکور واقع در اراضی حوزه ثبتی شهرستان کرج به شماره چاپی ۲۱۱۱۹۱ مورد ثبت صفحه ۳۱۶ جلد ۳۱۰۲ بنام علی رازع سلیمانی صادر شده و برابر اسناد ۴۳۲۴۵ و ۴۳۲۴۶ مورخ ۸۵/۹/۲۱ دفترخانه ۴۴ کرج در رهن بانک مسکن قرار گرفته مفقود گردیده و تقاضای صدور سند مالکیت المثنی نموده است. لذا مراتب به استناد تبصره یک اصلاحی به ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می‌شود تا چنانچه کسی مدعی وجود سند مالکیت نزد خود و یا انجام معامله نسبت به ملک مذکور باشد از تاریخ انتشار این آگهی به مدت ده روز اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت به این اداره تسلیم تا وفق مقررات عمل گردد بدیهی است چنانچه ظرف مدت مقرر اعتراضی واصل نشود و یا در صورت اعتراض اصل سند ارائه نگردد سند مالکیت المثنی طبق مقررات به متقاضی تسلیم خواهد شد.

حسین رضا نوری‌شاد، سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک ناحیه سه کرج

یادداشت

۲ مانع بر سر راه حقوق دولتی

علی سلگی
کارشناس و فعال حوزه معدن

بهره‌برداری از هر نوع معدن مشمول حقوق دولتی می‌شود، البته مبالغ این پرداخت‌ها متفاوت است و به‌عنوان مثال، برای سنگ لاشه اعداد پایین‌تر است.

معادن به ۵ یا ۶ گروه اصلی تقسیم شده‌اند و حقوق دولتی براساس نوع معدن محاسبه می‌شود. فلزات بیشترین حقوق دولتی را دارند و بقیه به‌ترتیب کمتر می‌شوند.

همواره یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های بخش معدن این است که حقوق دولتی معادن در محل‌های تصریح‌شده در قانون به‌مصرف برسد که اقدامی بسیار شایسته و سودمند است، بااین‌حال «اماواگرهای» فراوانی پیرامون آن وجود دارد.

سازکار دریافت حقوق دولتی به‌این‌ترتیب است که با تاخیر تنظیم و وصول می‌شود. این مبالغ از ابتدای سال به‌صورت علی‌الحساب به دولت پرداخت و بعد با تاخیر زمانی، نسبت به محاسبه و اخذ حقوق دولتی در پایان سال اقدام می‌شود.

باتوجه به این سازکار نمی‌توان حقوق دولتی هر سال را همان سال در محل‌های مناسب خود هزینه کرد. به‌عبارت‌دیگر، میزان دریافتی سالانه دولت از این محل به ۲ بخش تقسیم می‌شود؛ یک بخش که در اوایل همان سال به‌صورت علی‌الحساب اخذ می‌شود و می‌توان آن را در بودجه آورد و در محل‌های قانونی هزینه کرد و بخش دیگر، که به‌صورت قطعی است، در پایان سال حاصل و به خزانه واریز می‌شود و به مصرف سال بعد می‌رسد. به‌این‌ترتیب، دولت نمی‌تواند برای صرف این مبالغ در همان سال برنامه‌ریزی کند.

بنابراین ابتدا باید سازکار اخذ حقوق دولتی تصحیح شود و بعد می‌توان برنامه‌ریزی کرد براساس آنچه در قانون مصرح شده، حقوق دولتی هزینه شود.

اما گفته می‌شود در بودجه سال آتی مقرر شده است، دولت سهم ۱۵درصدی حقوق دولتی معادن را هر ۳ماه یک‌بار به خزانه معین استان واریز کند تا به شهرستانی که معدن در آن قرار دارد، برای توسعه زیرساخت‌ها اختصاص یابد.

این بند به‌گمان من با ۲ ایراد اساسی روبه‌رو است؛ اول اینکه طبق روالی که به آن اشاره شد، حقوق دولتی با تاخیر تنظیم و وصول می‌شود و این مبالغ از ابتدای سال به‌صورت علی‌الحساب به دولت پرداخت و بعد با تاخیر زمانی، نسبت به محاسبه و اخذ حقوق دولتی در پایان سال اقدام می‌شود.

بنابراین در حال حاضر سازکار پرداخت ۱۵ درصد از حقوق دولتی معادن به شهرستان‌ها مهیا نیست. اگر دولت ملزم شود این میزان را به خزانه معین استان واریز کند، باید بتواند سازکار لازم را تعریف کند و اجرای آن را سرعت بخشد، اما با این سازکار فعلی، دولت در این فقره موفق نخواهد شد.

نکته بعد این است که باید آثار این تصمیم، یعنی پرداخت ۱۵ درصد از حقوق دولتی برای هزینه شدن در محل معدن، جای تامل بیشتری دارد، چون برخی شهرستان‌ها با تراکم تولیدات معدنی مواجهند و ظرفیت سرمایه‌گذاری هم در آن شهرها چندان بالا نیست، بنابراین به‌عقیده من، هجوم مبالغ زیاد بودجه به این شهرها باعث اتلاف منابع خواهد شد. از سوی دیگر، شهرهایی که ظرفیت معادن و تولید معدنی را ندارند، مغفول می‌مانند و از جریان توسعه عقب می‌مانند. در مجموع، این نحوه تخصیص بودجه باعث توسعه نامتوازن در کشور می‌شود.

به‌گمان من، اینکه بخشی از درآمدهای دولت، که از محل حقوق دولتی معادن تامین می‌شود، به شهرستان‌ها داده شود، قابل‌قبول است،اما اینکه حتما به شهرستان مبدأ، که تولید در آن اتفاق می‌افتد، اختصاص یابد، باید مورد بررسی مجدد قرار گیرد و راهکارهای بهتری برای آن اندیشیده شود تا سایر شهرهای کشور هم که در این حوزه غنی نیستند، بی‌بهره نمانند.

کاهش صادرات فولاد کشور تا پایان دی

براساس آمارهای رسمی، از ابتدای امسال تا پایان دی، ۸۹ میلیون تن اقلام فولادی در کشور تولید شد که از این میزان فقط ۱۱ میلیون و ۸۶۰ هزار تن آن صادر شده که در مقایسه با مدت مشابه پارسال، کاهش چشمگیری داشته است.

به‌گزارش آیروپکس، در ۱۰ ماه نخست امسال، ۲ میلیون و ۳۲۸ هزار تن مقاطع طویل فولادی صادر شد که در مقایسه با صادرات ۲ میلیون و ۲۳۲ هزار تن در مدت مشابه پارسال، ۴ درصد بیشتر و تنها مقطع فولادی است که میزان صادرات آن افزایشی ثبت شده است.

براساس این آمار، در دی امسال، ۱۱۴ هزار تن آهن‌اسفنجی صادر شد که با مجموع ۶۳۰ هزار تن آهن‌اسفنجی صادرشده در ۹ ماه ابتدایی امسال، در مجموع ۷۴۴ هزار تن صادر شده است که در مقایسه با صادرات ۹۸۵ هزار تن صادراتی در مدت مشابه سال قبل ۲۴ درصد کاهش یافته است.

همچنین، از ابتدای امسال تا پایان دی، ۳۵۷ هزار تن مقاطع تخت‌فولادی صادر شد که ۳۷ هزار تن آن در دی بود، در مجموع در مقایسه با صادرات این مقاطع در ۹ ماه نخست ۱۴۰۰، معادل ۴۹۵ هزار تن یعنی ۲۸ درصد کاهش صادرات داشته است. اما صادرات شمش فولاد، کمترین کاهش صادرات را داشته است و با صدور ۵ میلیون و ۷۴۸ هزار تن، یک درصد کاهش تولید را در مقایسه با ۵ میلیون و ۸۰۷ هزار تن صادراتی در ۱۰ ماه ابتدایی ۱۴۰۰ تجربه کرده است.

و در نهایت در ۱۰ ماه نخست ۱۴۰۰ در حدود ۲ میلیون و ۷۲۷ هزار تن محصولات فولادی تولیدی به خارج صادر شد که در مدت مشابه امسال میزان صادرات این محصولات با کاهش ۲ درصدی معادل ۴۲ تن، به ۲ میلیون و ۶۸۵ هزار تن رسید.

گفت‌وگو

گفت‌وگوی صمت درباره اخذ عوارض صادراتی از تولیدات خام و نیمه‌خام معدنی

چراغی که به خانه رواست...

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

صادرات مواد خام و نیمه‌خام در بودجه ۱۴۰۲ همچنان در بند عوارض صادراتی باقی مانده و دلیل این تصمیم جهش تولید دانش‌بنیان، توسعه زنجیره ارزش تولید و عبور از خام‌فروشی ذکر شده است، به‌این‌ترتیب درآمد حاصل از صادرات مواد و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی از جمله بیلت، بلوم، اسلب و محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به‌صورت خام و نیمه‌خام در تمام نقاط کشور، مشمول مالیات و عوارض صادراتی خواهد بود و قرار است آیین‌نامه اجرایی این بند و تعریف فهرست مواد خام و نیمه‌خام، علاوه بر موارد مذکور، ظرف یک ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، پیشنهاد شود و به تصویب هیات‌وزیران برسد.

این در حالی است که بسیاری از فعالان حوزه معدن، امسال تلاش کردند تا با ارائه استدلال‌هایی نظر دولت و زیرمجموعه معدنی آن را نسبت به این موضوع تغییر دهند. از جمله ایراداتی که بارها و بارها، از زبان افراد مختلف به آن اشاره شد، می‌توان به نمونه‌های زیر اشاره کرد؛ ابهام در تعریف ماده خام معدنی، آزادی خام‌فروشی در کشورهای پیشرفته معدنی، ناعادلانه بودن نرخ خرید کارخانجات داخلی، نبود تکنولوژی فرآوری ماده خام در مورد برخی مواد معدنی، استقبال نکردن خریداران بین‌المللی از برخی محصولات فرآوری‌شده در داخل کشور، وجود تولیداتی مازاد بر نیاز داخلی و... .

صمت به‌منظور بررسی دلایل باقی ماندن عوارض صادراتی برای مواد خام و نیمه‌خام معدنی با آنوش رحام، کارشناس و فعال معدنی به گفت‌وگو نشسته است.

عکس: آیدا فریدی

در حال حاضر که شرایط تحریمی را پشت‌سر می‌گذاریم و واردات هر کالایی برای ما هزینه مضاعفی دارد، که در کشورهای دیگر این هزینه پرداخت نمی‌شود، چاره‌ای نیست جز اینکه از صادرات کالاهایی که خوراک تولیدات صنعتی کشورمان است، جلوگیری کنیم

چرا صادرات مواد خام در لایحه بودجه ۱۴۰۲ همچنان مشمول عوارض است؟

متاسفانه باید به این حقیقت اعتراف کرد که صادرات برخی از مواد خام، به‌عنوان‌مثال سنگ‌آهن از اساس ارزشی ندارد. در بازاری که نرخ فولاد بسیار بالا است، صادر کردن سنگ‌آهن، به‌معنای واقعی یک اشتباه استراتژیک است و برداشتن عوارض آن هیچ نتیجه‌ای نخواهد داشت. اگر سنگ‌آهن وجود نداشته باشد، تمام طرح‌های فولادی متوقف می‌شود. این در حالی است که ما بنا داریم در سال ۱۴۰۴ به ظرفیت عظیمی در تولید فولاد برسیم، بنابراین با شرایط فعلی و ذخیره سنگ‌آهن موجود، به‌زودی کمبود هم خواهیم داشت و احتمال دارد نیاز به واردات سنگ‌آهن هم داشته باشیم. علاوه بر این، صنایع تولیدی کنسانتره و گندله هم طرح‌های توسعه‌ای دارند و به‌این‌ترتیب، نیاز مبرمی وجود دارد تا هم سنگ‌آهن موجود خودمان را صادر نکنیم و زنجیره ارزش را ادامه دهیم تا با قیمت بالاتری به بازار صادراتی برسد و هم سرمایه‌گذاری‌هایی برای تولید آهن‌اسفنجی از سنگ‌آهن مگنتیک داشته باشیم، زیرا چون این بخش مزیت چندانی نسبت به سنگ‌آهن هماتیت ندارد، سرمایه‌گذاری بیشتری می‌طلبد.

اما فعالان این حوزه معتقدند کشورهای پیشرفته معدنی هم مانع عرضه مواد خام، از جمله سنگ‌آهن، به بازار بین‌المللی نمی‌شوند.

بله، کشورهایی مانند استرالیا، هند یا دیگر کشورهایی که ذخایر بزرگی دارند، سیاست صادرات این محصول را هم در پیش‌گرفته‌اند، اما درباره کشور ما، که باید سنگ‌آهن را صادر کنیم و بعد برای مصرف داخلی، همین محصول را با قیمتی بالاتر از چین وارد کنیم، چنین کاری منطقی نیست. چرا باید یک چنین هزینه عظیمی را، که هزینه‌های حمل‌ونقل و یارانه هم به آن اضافه می‌شود، پرداخت کنیم و در عین‌حال وارد معامله‌ای شویم که انتهای آن چیزی جز ضرر برای کشور ما نیست؟ به‌ویژه در حال حاضر که شرایط تحریمی را پشت‌سر می‌گذاریم و واردات هر کالایی برای ما هزینه مضاعفی دارد، که در کشورهای دیگر این هزینه پرداخت نمی‌شود، بنابراین چاره‌ای نیست جز اینکه از صادرات کالاهایی که خوراک تولیدات صنعتی کشورمان است، جلوگیری کنیم. بهتر است به صورت‌مسئله از این زاویه نگاه کنیم که نه‌تنها ما که هیچ کشوری در تمام دنیا در زمینه تجاری، رقبای خود را تغذیه نمی‌کند. سنگ‌آهن یکی از خوراک‌های ضروری در زنجیره فولاد است که از استراتژیک‌ترین کالاهای تولیدی کشور به‌شمار می‌رود و چراغی که به خانه رواست، به مسجد حرام است.

چرا تصمیمات مرتبط با عوارض صادراتی گاه‌به‌گاه تغییر می‌کند؟

عوارض‌گذاری مقطعی اهداف مختلفی دارد، به‌هرحال قانون بودجه تصریح کرده که کالاهای خام و نیمه‌خام، با تعریفی که دولت پیش‌تر درباره آنها داشته است، باید مشمول عوارض بشوند، البته در ابتدای امسال، عوارضی هم برای محصولات پایین زنجیره تولید در نظر گرفته و انتقادات زیادی به آن وارد شده است. هدف آن عوارض این بود که نرخ محصولات ایران را به نرخ بازار جهانی نزدیک کند که دیگر شکاف قیمتی باعث صادرات بی‌رویه نشود که در داخل هم با کمبود مواجه نشویم و تا مقطعی این اتفاق افتاد که قیمت‌های بازارهای داخلی ما به قیمت‌های جهانی رسید و بعد عوارض حذف شد.

علت انتقادات چه بود؟

این عوارض به‌منظور جلوگیری از خروج کالای داخلی و رسوب آن به بازارهای صادراتی در نظر گرفته شد. به‌عبارت‌دیگر، از آنجایی که قیمت‌ها در بازارهای جهانی افزایش زیادی یافته بود، برای حصول اطمینان از اینکه کالاهای ایرانی با قیمت ارزان صادر نشود و بازارهای اطراف آن کالا را از کف بازار جمع نکنند، اقداماتی پیشگیرانه اتخاذ شد.

اما موج انتقادات وارد به این تصمیم از آن‌رو بود که بدون اطلاع و هماهنگی با تشکل‌های بخش‌خصوصی تصمیم‌گیری شده بود، زیرا وضع عوارض به این شکل ممکن است بازارهای صادراتی را، نه در کالاهای خام بلکه، در مقاطع فولادی با مشکل روبه‌روکند،زیرا به‌طورمعمول شرکت‌ها برنامه‌ریزی بلندمدتی دارند و قراردادهای‌شان طولانی‌مدت است و به هر ترتیب، باید به تعهدات خود برای تحویل محصولاتی مثل میلگرد، تیرآهن، نبشی، لوله و پروفیل عمل کنند. بنابراین، این‌گونه تصمیمات باعث سردرگمی در صادرات و حتی گمرک می‌شود.

روش منطقی این است که برای وضع هر عوارضی بر صادرات، به روش قانونی عمل شود و حتما از ۳ ماه قبل به صادرکننده ابلاغ کنند. علاوه بر این، تعیین عوارض بر صادرات حتما باید از مجاری شورای اقتصاد وضع شود و منطق قابل‌دفاعی داشته باشد، البته گاهی این عوارض اثر ضددامپینگی دارند یا به‌منظور حمایت از حوزه‌های داخلی هستند یا اهداف تنظیم بازاری را دنبال می‌کنند، اما در هر حال ورود مدیریت تنظیم بازار به بخش صادرات امر خطرناکی است.

تغییر و تحول امر رایجی است یا فقط در ایران این اتفاقات رخ می‌دهد؟

در همه جای دنیا وضع عوارض به این شکل دارند،اما ممکن است مدت‌زمان آن متفاوت باشد.

در برخی کشورها ممکن است در عرض یک هفته عوارضی را وضع و لغو کنند.

سیاست‌های تجاری گاهی ممکن است در تنظیم روابط تجاری بین کشورها خیلی سریع اتفاق بیفتد.

اگر سیاست‌های تجاری با این سرعت تغییر می‌کند، به‌طبع انتظار نمی‌رود مراحلی که شما به آن اشاره کردید، طی شود و بتوان از ۳ ماه قبل پیش‌بینی کرد و به فعالان صادرات اطلاع داد.

بله، در شرایط خاص باید پیش از وضع عوارض با تشکل‌ها جلساتی برگزار شود و آنها را توجیه کنند که بتوانند بخش‌های صادراتی و تولیدی و عرضه را نسبت به شرایطی که می‌خواهد تصمیم‌گیری بشود، توجیه کنند، ضمن اینکه در تعامل با تشکل‌ها می‌توانند سرعت عمل بالاتری داشته باشند و هم هدف‌گذاری‌شان به نتیجه برسد، اما به‌این‌ترتیب که خلق‌الساعه اقدام به وضع عوارض کنند، به‌طورقطع مشکل‌ساز می‌شود.

آیا تا به‌حال این روال طی نشده است؟

البته در مواردی این روال طی شده و نمی‌توان گفت همیشه تصمیمات بدون مشورت با تشکل‌ها بوده، اما این موارد انگشت شمار هستند، در صورتی که قانون‌گذار تصریح کرده است، دولت باید در این موارد حتما نظر بخش خصوصی و تشکل‌ها را اخذ کند.

در بازاری که نرخ فولاد بسیار بالا است، صادر کردن سنگ‌آهن، به‌معنای واقعی یک اشتباه استراتژیک است و برداشتن عوارض آن هیچ نتیجه‌ای نخواهد داشت

سخن پایانی

سخنگوی کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید مجلس از بررسی موضوع عوارض صادراتی مواد معدنی خام در لایحه بودجه ۱۴۰۲ در کمیسیون متبوعش خبر داد.

محسن زنگنه در تشریح نشست کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، گفت: باتوجه به اینکه طبق لایحه بودجه سال آتی، تمام مواد معدنی خام مشمول عوارض صادراتی شده‌اند، نمایندگان وزارت صمت و اتاق بازرگانی گزارشی درباره این موضوع ارائه کردند و مقرر شد این بند در کمیته‌ای بررسی و عملکرد و تاثیر آن بر اقتصاد تبیین شود.

هموارسازی مسیر توسعه گوهرسنگ

رئیس هیات‌عامل ایمیدرو بر ضرورت روانسازی و تسهیلگری برای توسعه صنعت گوهرسنگ توسط بخش خصوصی تاکید کرد و گفت: ایمیدرو مشارکت با بخش خصوصی و بسترسازی برای پیشبرد اهداف سند توسعه این صنعت را در شمار برنامه‌های خود قرار داده است.

به‌گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، وجیه‌الله جعفری در جلسه شورای راهبری توسعه صنعت گوهرسنگ که با حضور نمایندگان سازمان و دستگاه‌های ذی‌ربط برگزار شد، افزود: ایمیدرو هماهنگ‌کننده و به‌دنبال بسترسازی برای توسعه این صنعت است.

وی اعلام کرد: توسعه صنعت گوهرسنگ می‌تواند زمینه ارزآوری و اشتغالزایی فراگیر را برای کشور فراهم کند.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: هماهنگی و همگرایی سازمان‌های متولی (دولتی و خصوصی) برای پیشبرد اهداف سند توسعه صنعت گوهرسنگ از اهمیت بالایی برخوردار است. جعفری با بیان اینکه بخش خصوصی باید محور اجرای برنامه‌ها قرار گیرد، اظهار کرد: وظایف و نظارت کارشناسی‌شده دستگاه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط در سند توسعه صنعت گوهرسنگ لحاظ خواهد شد تا فرآیندهای هر مجموعه‌ای به‌تناسب وظایف و اختیارات عملیاتی شود.

وی تاکید کرد: آموزش، موضوعی راهبردی در این صنعت است و ایمیدرو آمادگی دارد تا در این زمینه حمایت‌های لازم را داشته باشد.

افزایش سهم ایران در بازار جهانی

در ادامه این نشست، مجری طرح سند گوهرسنگ بااشاره به اهداف تعیین‌شده در سند توسعه این صنعت، گفت: با حمایت و راهبری ایمیدرو، به‌دنبال افزایش سهم ایران در تجارت جهانی گوهرسنگ هستیم.

ابومحمد هاشمی افزود: در این زمینه، هدف افزایش سهم ایران در بازار جهانی، یک درصد تا پایان سال ۱۴۰۵ و ۲ درصد تا پایان سال ۱۴۱۰، هدف‌گذاری شده است.

وی توسعه مراکز آموزشی تخصصی گوهرسنگ به‌ویژه در مناطق دارای ظرفیت را از برنامه‌های طرح توسعه صنعت گوهرسنگ کشور خواند.

همکاری ایمیدرو و سازمان فنی-حرفه‌ای

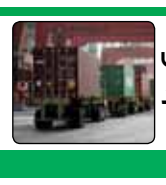
هاشمی افزود: ایمیدرو و سازمان فنی- حرفه‌ای کشور به‌منظور آموزش کارآموزان، تفاهمنامه‌ای دارند که در حال اجرا هستند.

مجری طرح سند گوهرسنگ «تدوین سند حرفه»، «سنجش و استانداردسازی آزمون‌ها» و «مسابقات ملی مهارت گوهرتراشی» را از دیگر اقدامات مشترک با سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور عنوان کرد.

هاشمی احداث مرکز ملی ارزیابی و اعتبارسنجی گوهرسنگ ایران مطابق سند توسعه این صنعت را از دیگر برنامه‌های ایمیدرو اعلام کرد.

در این جلسه، نمایندگان معاونت معادن و فرآوری مواد و دفتر مقررات صادرات و واردات وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، سازمان ملی استاندارد ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، شرکت شهر فرودگاهی امام‌خمینی (ره) و اتاق اصناف ایران حضور داشتند و به بیان نظرات خود در راستای پیشبرد اهداف سند توسعه صنعت گوهرسنگ پرداختند.

گسترش
تجارت
سه‌شنبه
۲ اسفند ۱۴۰۱
۳۰ رجب ۱۴۴۴
۲۱ فوریه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۷۱
پیاپی ۳۵۸۹
www.Tejaratdaily.com

کمبود ارز، بانک مرکزی را بد قول کرد

تکذیب حقیقت با قاطعیت!

چوب حراج بر اموال دولت

مزایای عضویت دائم ایران در سازمان همکاری شانگهای را بررسی کرد

تحول در تجارت خارجی با عضویت در شانگهای

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

رئیس مجلس شورای اسلامی قانون یادداشت تعهدات جمهوری اسلامی ایران در راستای کسب جایگاه دولت عضو در سازمان همکاری شانگهای را برای اجرا ابلاغ کرد. ایران از سال‌های دور همواره به دنبال عضویت کامل در پیمان شانگهای بوده است؛ با این وجود، اعضای این سازمان تحت‌تاثیر تحریم‌های اقتصادی، موافق عضویت کامل ایران نبودند و حتی در سال ۲۰۱۵، چین علت مخالف را تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل عنوان کرده بود. سازمان همکاری‌های شانگهای یک نهاد همکاری میان دولتی است که باهدف همکاری چندجانبه امنیتی، اقتصادی و فرهنگی، از سوی رهبران چین، روسیه، قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان و ازبکستان در سال ۱۹۹۶ تشکیل شد. با این وجود، در سال‌های اخیر به دلیل بالا گرفتن تنش‌های روسیه و چین با ایالات متحده، فضای مساعدی جهت عضویت ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای فراهم شد؛ در واقع چین و روسیه در سال‌های اخیر به دلیل تنش با امریکا تحت برخی از تحریم‌های این کشور و اتحادیه اروپا قرار گرفته‌اند و همین امر فرصت مناسبی را برای ایران ایجاد کرد تا عضویت کامل ایران در این سازمان که یک‌سوم از اقتصاد دنیا را شامل می‌شود، تحقق یابد. در این گزارش مزایای پیوستن ایران به این سازمان بین‌المللی را بررسی کرده است.

تبدیل ایران به بلوک قدرت در برابر امریکا و اروپا

یک کارشناس روابط بین‌الملل عضویت ایران سازمان شانگهای را در حال تبدیل به یک بلوک قدرت در برابر امریکا و اروپا دانست و گفت: این سازمان زمینه‌های همکاری در مسائل گوناگون نظامی، امنیتی، مالی و اقتصادی را فراهم می‌کند و با عضویت در این سازمان، یک روند برد- برد برای همکاری اعضا با ایران فراهم شده است.

محمدپارسا نجفی در گفت‌وگو با ایمنا درباره عضویت ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای اظهار کرد: این سازمان توسط روسیه و چین با دعوت از چهار کشور قزاقستان، قرقیزستان، تاجکستان و ازبکستان برای جلوگیری از تنش‌های مرزی و جرائم سازمان یافته مانند قاچاق مواد مخدر و مبارزه با تروریسم تشکیل شد.

وی با اشاره به تلاش روسیه و چین برای تبدیل این اجلاس به یک ناتوی شرقی در برابر توسعه‌طلبی امریکا افزود: با پیوستن هند و پاکستان که دارای قدرت اتمی، تنش‌های مرزی گسترده و سابقه جنگ‌های متعدد بودند به این اجلاس پیمان شانگهای به سازمان امنیت و همکاری قاره آسیا تبدیل شد زیرا قاره آسیا برخلاف اروپا دارای نهادها و سازمان‌های امنیتی، اقتصادی و نظامی نبود و سازمان شانگهای توانست این خلأ را پر کند.

این کارشناس روابط بین‌الملل چهار کشور اتمی جهان یعنی روسیه، چین، هند و پاکستان را عضو سازمان همکاری‌های شانگهای دانست و گفت: برخی از آنها مانند روسیه و پاکستان با ایران همسایه هستند از سوی دیگر بخش زیادی از انرژی جهان توسط اعضای همین سازمان مصرف می‌شود زیرا بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان نفت و گاز مانند چین و هند در این مجموعه هستند و برخی از اعضای پیمان شانگهای مانند ایران، روسیه و قزاقستان در شمار تولیدکنندگان بزرگ نفت و گاز قرار دارند.

▣ مدیریت زنجیره تولید تا مصرف انرژی

وی با اشاره به پیامدهای اقتصادی اجلاس شانگهای برای اعضا یادآور شد: عضویت در این پیمان از جنبه اقتصادی نیز برای اعضا دارای مزیت‌هایی است زیرا می‌تواند زنجیره تولید تا مصرف را مدیریت و هماهنگ کند، اتفاقی که پس از تحریم‌های روسیه توسط غرب رخ داد و روسیه و ایران توانستند بازار مصرف مشتریان خود را مدیریت و هماهنگی کنند از یک سو صادرات نفت، گاز و انرژی روسیه به هند و از سوی دیگر صادرات نفت ایران به چین افزایش پیدا کرد.

نجفی یکی از نگرانی‌های مصرف‌کنندگان عمده مانند چین و هند را حفظ روند تولید تا صادرات نفت از خلیج‌فارس دانست و ادامه داد: با پیوستن ایران به پیمان شانگهای این اطمینان خاطر برای مصرف‌کنندگان بزرگی مانند چین، هند و پاکستان، ایجاد می‌شود، مسئله بعدی تأمین مالی است که ایران به دلیل تحریم‌های ظالمانه غرب با مشکل انتقال منابع ارزی و ارتباطات بانکی روبه‌رو بوده و این مشکل در سازمان شانگهای قابل حل خواهد بود.

وی یکی از اهداف مالی و اقتصادی سازمان همکاری شانگهای را پیش‌بینی جایگزین‌هایی برای سوئیفت امریکا بیان کرد و گفت: یکی از این جایگزین‌ها تشکیل بانک توسعه شانگهای است به‌جز آن نیز ارتباطات مالی و اعتباری بین اعضای شانگهای امکان‌پذیر خواهد بود و با توجه به تحریم روسیه توسط غرب، سرعت این همکاری‌ها در حال افزایش است زیرا روسیه و چین علاقمند به همکاری با ایران هستند و برای کشور ما نیز رهایی از زیر فشار تحریم‌های غرب اهمیت زیادی دارد.

▣ گسترش همکاری با شرق

این کارشناس روابط بین‌الملل با اشاره به روند رو به رشد روابط ایران با روسیه تاکید کرد: یکی از زمینه‌های مورد توجه دو کشور، همکاری‌های مرتبط با سازمان اوراسیا است و از سوی دیگر همکاری‌های اقتصادی ایران با چین نیز در حال گسترش است بر این اساس پیوستن ایران به سازمان همکاری‌های شانگهای منطقی و قابل پیش‌بینی بود.

وی درباره روند ۱۰ ساله پیوستن ایران به این اجلاس نیز افزود: دولت گذشته غربگرا و فاقد اندیشه‌های نوآورانه بود اما دولت سیزدهم با دید جامعی که به کشورهای جهان دارد، همکاری‌های شرقی یعنی توسعه روابط با کشورهای چین، جنوب آسیا و منطقه را در اولویت قرار داده است.

نجفی پیوستن ایران به این سازمان را دستاورد تمایل ایران و دیگر اعضای عضو این سازمان دانست و گفت: در زمینه مسائل امنیتی نیز ایران یکی از کشورهای آسیب‌دیده از تروریسم، موج آوارگان و قاچاق مواد مخدر است و یکی از اهداف اولیه تشکیل شانگهای مبارزه با این چالش‌ها بوده است بنابراین می‌توان از این فرصت برای همکاری‌های مشترک در زمینه کنترل قاچاق مخدر و موج تروریسم استفاده کرد.

▣ بازی برد - برد برای اعضای شانگهای

وی سازمان شانگهای را در حال تبدیل به یک بلوک قدرت در برابر امریکا و اروپا تعریف کرد و افزود: این سازمان زمینه‌های همکاری در مسائل گوناگون نظامی، امنیتی، مالی و اقتصادی از جمله حمل‌ونقل انرژی و مانند آن را فراهم می‌کند بنابراین با عضویت کشور ما در این پیمان یک روند برد - برد برای همکاری اعضای شانگهای با ایران به وجود آمده است.

این کارشناس روابط بین‌الملل با تاکید بر لزوم شکل‌گیری نگاه به شرق از دولت‌های قبل گفت: برجام توافقی برای حل مشکلات اقتصاد ایران نبود زیرا مشتریان نفت ایران همین کشورهای آسیایی از جمله چین هستند بنابراین هماهنگی بازار تولید و مصرف انرژی در قالب سازمان شانگهای می‌تواند مشکلات ما را برطرف کند.

وی با اشاره به مسائل مالی و اعتباری که در قالب پیمان شانگهای پیش‌بینی شده است، خاطرنشان کرد: کشورهایی مانند روسیه و چین می‌توانند در زمینه سرمایه‌گذاری در ایران و همچنین گشودن مسیرهای مالی و اعتباری برای ایران نقش‌آفرین باشند به همین دلیل ما به رابطه اقتصادی با اروپا و امریکای شمالی نیازی نداریم.

نجفی تحریم‌های امریکا را وابسته به دلار و سامانه پیام‌رسان بانکی سویفت دانست و اظهار کرد: در صورتی که کشور بتواند از راه‌های دیگر کسب درآمد کند و انتقال منابع را از سامانه‌های پیام‌رسان بانکی دیگری مانند چین و روسیه انجام دهد، مشکلات اقتصادی ایران برطرف خواهد شد و این نکته‌ای بود که در گذشته مورد توجه قرار نگرفت.

وی با اشاره به روند رو به کاهش نقش‌آفرینی دلار امریکا در تجارت جهانی، گفت: این مسئله علاوه بر پیمان شانگهای در پیمان بریکس قابل مشاهده است و کشورهایی مانند برزیل و افریقای جنوبی که عضو شانگهای نیستند نیز علاقه‌مند به تجارت با اعضای این سازمان مانند چین هند و روسیه هستند.

این کارشناس مسائل بین‌الملل تحریم روسیه را نشان‌دهنده ضرورت شکل‌گیری تجارت بین‌المللی منهای دلار بیان کرد و یادآور شد: تحریم‌ها مسئله‌ای بود که سال‌ها پیش برای ایران اتفاق افتاد، امروز برای روسیه و در آینده نیز ممکن است کشورهای دیگر رخ دهد به عبارت دیگر یک مسیر حتمی و غیر قابل چشم‌پوشی خواهد بود.

▣ مدیریت تنش و درگیری در آسیا

وی بهره‌مندی از همکاری‌های اقتصادی، امنیتی، مالی و سیاسی را از مزایای عضویت در سازمان شانگهای بیان کرد و افزود: این پیمانی دارای مزیت‌های بسیار زیادی است که باعث می‌شود کشورهای خارج از این گستره مانند ترکیه، کامبوج و مناطق جنوب شرق آسیا خواستار پیوستن به آن باشند، اهمیت شانگهای در بعد اقتصادی نیز بسیار قابل توجه است به‌ویژه در بخش ارتباطات جاده‌ای کریدر شمال جنوب و یا کریدر شرق به غرب که از آن به‌عنوان یک جاده کمربند یا احیای جاده ابریشم یاد می‌شود.

نجفی با اشاره به نقش سازمان شانگهای در ایجاد امنیت بین کشورهای عضو گفت: بسیاری از کشورهای عضو سازمان مانند هند و پاکستان با یکدیگر درگیری‌های بسیار زیادی دارند اما عضویت آنها در پیمان شانگهای برای دو طرف عامل ایجاد امنیت، هماهنگی بین کشورها و کاهش تنش‌ها می‌شود.

وی یکی از دلایل اهمیت این پیمان را نبود نهادها، سازمان‌ها و تشکیلات اجرایی در قاره آسیا برای مسائل امنیتی، اقتصادی و سیاسی دانست و خاطرنشان کرد: این شرایط باعث می‌شد که کشورهای آسیایی به سرعت به سوی تنش، چالش، درگیری جنگ و مشکلات حرکت کنند درحالی‌که سازمان شانگهای می‌تواند این درگیری‌ها را به سمت همگرایی هماهنگی و همکاری مدیریت کند.

> عضویت ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای فارغ از افزایش روابط دوجانبه ایران با تک‌تک اعضا، ظرفیت اقتصادی جدیدی را برای کشور ایجاد خواهد کرد

تبادل اطلاعات، ظرفیت‌ها و زمینه‌های همکاری

در این بین در سفر اخیر هیات ایران به چین موضوع مورد توجه طرفین قرار گرفت و دیدارهایی نیز در این زمینه برگزار شد. یکی از این دیدارهای میان نیلوفر اسدی - مدیر روابط دوجانبه و چندجانبه معاونت بین‌الملل اتاق ایران با مدیران منطقه تحقق همکاری اقتصادی و تجاری محلی سازمان همکاری شانگهای و چین (SCODA) انجام شد.

طرف ایرانی در این دیدار بر ضرورت تبادل اطلاعات، ظرفیت‌ها و زمینه‌های همکاری و تسهیل فعالیت‌های بخش خصوصی دو کشور تاکید کرد. اسدی گفت: پیوستن ایران به سازمان همکاری شانگهای، ظرفیت‌ها و فرصت‌های جدیدی را پیش روی همکاری‌های اقتصادی دو کشور ایجاد می‌کند که لازم است، نهادهای مربوطه با بهره‌گیری از آنها این مسیر را هموار سازند.

اسدی افزود: بخش‌های اقتصادی و تجاری ایران و چین طی سالیان اخیر بهم پیوستگی پیدا کرده، چرا که در بسیاری از بخش‌ها مکمل یکدیگر هستند. با این حال نیاز است ارتباطات دو کشور با توجه به کاهش محدودیت‌های ناشی از شیوع کرونا، رونقی دوباره گیرد. ضمن اینکه لازم است در خصوص راهکارهای عملیاتی جهت کاهش هزینه‌های تجاری در حوزه حمل‌ونقل و انتقالات ارزی و چگونگی بهره‌برداری از ظرفیت‌های سازمان‌های چند جانبه، همکاری نزدیک بین مجموعه‌های متولی تجارت و سرمایه‌گذاری دو کشور صورت گیرد.

مدیر روابط دوجانبه و چندجانبه معاونت بین‌الملل اتاق ایران گفت: لزوم ایجاد بسترهای همکاری جهت تولید مشترک با شرکت‌های چینی و عرضه محصول نهایی در بازارهای منطقه و کشورهای شرق آسیا و همچنین، لزوم تسهیل سرمایه‌گذاری مشترک در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران و واردات ماشین‌آلات و دانش فنی توسط طرف چینی، همراه با مزیت‌های فراوانی جهت دسترسی به بازارهای منطقه در دو کشور خواهد بود.

در هر دو کشور، امتیازهای ویژه‌ای برای این همکاری و تولید مشترک وجود دارد که نیاز است شرکت‌های دو کشور از این مزیت‌ها، شناخت دقیق‌تری حاصل کنند.

اسدی در ادامه تاکید کرد: ایران بزرگ‌ترین بازار کالاهای واسطه‌ای در خاورمیانه است و به بازار ۴۵۰ میلیون نفری کشورهای همسایه به‌ویژه منطقه اکو دسترسی داشته و از موقعیت مناسبی برای گسترش تجارت و سرمایه‌گذاری برخوردار است و سرمایه‌گذاران کشورهای عضو پیمان شانگهای می‌توانند از ایران به‌عنوان قطب صادراتی خود استفاده کنند.

سرمایه‌گذاری در ایران و انتقال فناوری و سرمایه، روابط پایدار بلند مدت میان ایران و چین را تقویت کرده و مشکلات موجود بر سر راه تجارت دو جانبه را تا حد زیادی مرتفع خواهد کرد.

بر اساس اعلام اتاق بازرگانی ایران، لین چانگ هوا- معاون مدیر کل منطقه تحقق همکاری اقتصادی و تجاری محلی سازمان همکاری شانگهای و چین (SCODA) نیز در این دیدار ضمن تاکید بر اهمیت سفر رئیس‌جمهوری ایران و هیات همراه، برنامه‌های پیش‌بینی شده سازمان همکاری‌های شانگهای در چین را تشریح کرد.

او تصریح کرد: در سال ۲۰۱۸، رئیس‌جمهوری شی جین پینگ در هجدهمین نشست شورای سران کشورهای سازمان همکاری شانگهای اعلام کرد که دولت چین از ساخت یک منطقه تحقق در چینگدائو برای همکاری‌های اقتصادی و تجاری محلی بین چین و همکاری شانگهای حمایت می‌کند. در نتیجه این مرکز شکل گرفت. لذا این مرکز با مساحت ۱۰۸ کیلومتر مربع در چینگ دائو، یک شهر ساحلی باز واقع شده است.

لین چانگ هوا گفت: این منطقه در نزدیکی مرکز حمل‌ونقل دریایی، زمینی، هوایی و راه‌آهن چینگ دائو قرار دارد. این موقعیت جغرافیایی برتر در مرکز یک شبکه حمل‌ونقل یکپارچه دریایی، زمینی، هوایی وجود دارد. منطقه تحقق، در تلاش است چینگدائو را در ساخت کریدور اقتصادی پل زمینی جدید اوراسیا و همکاری دریایی "کمربند و جاده" تقویت کند.

۱۰ کیلومتر تا فرودگاه بین‌المللی چینگدائو جیائودونگ، ۱۵ کیلومتر تا بندر چینگدائو کیانوان (یک بندر دریایی)، و ۱۵ کیلومتر تا مرکز حمل‌ونقل چندوجهی SCO (یک بندر راه‌آهن) فاصله دارد. تا مرکز شهر چینگدائو تنها نیم ساعت با ماشین فاصله دارد. چنین موقعیت مرکزی اتصالات حمل‌ونقل بین وجهی کارآمد از طریق زمین، دریا، هوا و راه‌آهن را تضمین می‌کند. لذا کشور ایران به‌عنوان کشور عضو سازمان شانگهای، یکی از بازارهای هدف چین برای همکاری در این زمینه است و خدماتی به این منظور پیش‌بینی شده است.

سخن پایانی

بدون شک، عضویت ایران در این پیمان سبب می‌شود که روابط دوجانبه کشور با تک‌تک اعضا بهبود یابد و ایران از ظرفیت‌های اقتصادی جدید بهره‌مند شود؛ از سوی دیگر به دلیل عدم عضویت غربی‌ها در این سازمان، ظرفیت‌های قابل‌توجهی برای ایران ایجاد خواهد شد و کشور قادر خواهد بود بدون امتیازدهی به غرب، در مسیر خنثی‌سازی شرایط تحریمی قدم بردارد.

همچنین ایران قادر خواهد بود از ظرفیت کشورهای چین و روسیه در پرونده هسته‌ای یا قطعنامه شورای امنیت بهره ببرد، درعین‌حال بستر مناسبی جهت نهایی شدن قرارداد ۲۵ سال با چین و قرارداد بلندمدت با روسیه فراهم خواهد شد.

دریچه

شبهات عضویت ایران در شانگهای

داده‌های گمرک ایران حکایت از این دارد که تا پایان مردادماه امسال، مجموع صادرات غیرنفتی ایران به کشورهای عضو شانگهای بیش از ۹ میلیارد بوده که نسب به مدت مشابه سال ۱۴۰۰ حدود ۸۰۰ میلیون رشد داشته است.

نکته جالب‌توجه این بوده که میزان صادرات غیرنفتی ایران به کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای در ۵ ماهه نخست سال ۱۳۹۷ و پیش از خروج امریکا از برجام، ۷.۸ میلیارد دلار بوده؛ اما تحت تأثیر تحریم و ضعف در دیپلماسی اقتصادی شاهد کاهش صادرات غیرنفتی به این کشورها بوده‌ایم.

به‌گونه‌ای که تا پایان مردادماه سال ۱۳۹۸ فقط ۴ میلیارد و ۷۶۴ میلیون دلار و در پنج ماه نخست سال ۱۳۹۹ نیز فقط ۳ میلیارد و ۸۵۴ میلیون دلار صادرات غیرنفتی به کشورهای عضو پیمان شانگهای، کالا ارسال شده بود.

اما این نرخ در سال ۱۴۰۰ افزایش یافت به بیان دیگر تیم اقتصادی دولت سیزدهم اثبات کرد که با بهره‌گیری از ظرفیت‌های بین‌المللی، بخشی از مشکلات اقتصادی قابل حل است و تکیه به برجام تنها راه خروج از مشکلات اقتصادی نخواهد بود.

علاوه بر این، بررسی سهم ایران از تجارت خارجی هریک از کشورهای عضو نشان می‌دهد، ظرفیت تجاری قابل توجهی برای کشور وجود دارد که، عضویت دائم ایران می‌تواند شرایط تجارت و حضور ایران در بازارهای کشورهای عضو را تا حدودی تسهیل نماید.

نکته دیگری که باید به آن اشاره کرد این بوده که شبه عضویت هر ساله ایران در پیمان شانگهای از اساس اشتباه بوده و در گذشته سندی مبنی بر عضویت دائم ایران به امضا نرسیده بود.

از سوی دیگر داده‌های صادراتی و وارداتی ایران به‌خوبی نمایانگر آن است که در صورت عضویت دائم کشور، ایران به دلیل قرارگیری در نقطه خاص (شاهراه حیاتی) به دروازه عبور و مرور این کشورها تبدیل خواهد شد و این امر شرایط خوبی را برای کشور فراهم خواهد کرد.

البته نباید به عضویت ایران در پیمان شانگهای دید عجیبی و انتظار خارق‌العاده‌ای از آن داشت، به بیان دقیق‌تر، این سازمان با وجود اینکه یک‌سوم از اقتصاد دنیا را شامل می‌شود؛ اما تا حدودی تحت تأثیر مشکلاتی از قبیل درگیری‌های مرزی میان برخی از کشورها، تنش‌های اقتصادی جهت کسب سود بیشتر و ... است؛ با تمام این اوصاف، عضویت ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای را می‌توان آغاز راه حضور ایران در بازارهای جهانی دانست و در صورت حصول توافق هسته‌ای و توجه به اقتصاد دانش‌بنیان دستیابی به رشد اقتصادی بیش از ۸ درصدی نیز دور از انتظار نیست.

البته در سال ۲۰۱۶ دو کشور هند و پاکستان به عضویت دائم این سازمان درآمدند و ایران، افغانستان، بلاروس و مغولستان به‌عنوان اعضای ناظر شناخته می‌شوند، البته از این پس، ایران نیز به‌عنوان یکی از اعضای دائم پیمان شانگهای، همکارهای اقتصادی، فرهنگی و امنیتی خود را با دیگر کشورها توسعه خواهد داد.

در انتها باید گفت هرچند عضویت صرف ایران در پیمان شانگهای نتایج شگرفتی برای کشور نخواهد داشت اما تداوم این مسیر و انعقاد توافقنامه‌های دوجانبه در حوزه‌های مختلف با تک‌تک کشورهای عضو، اتفاقات مثبتی را در عرصه اقتصاد ایران رقم خواهد زد.

به‌طور کلی «امکان تجارت مستقیم و پایدار با کشورهای عضو»، «ایجاد اعتماد همه اعضا جهت تعامل همه‌جانبه»، «تقویت اثرگذاری در بازار بین‌المللی نفت و گاز»، «کاهش هزینه حمل‌ونقل در صادرات و واردات»، «سرعت بخشیدن به روند حذف دلار از معاملات»، «مشارکت سازنده در حل‌وفصل مناقشات منطقه‌ای»، «افزایش همکاری در زمینه‌های مختلف از قبیل انرژی و تورسیم» و «برقراری امکان مشارکت گسترده در ساختارهای سیاسی نظامی و امنیتی»، از مهم‌ترین مزایای عضویت ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای به شمار می‌رود.

شورای روابط خارجی اروپا، عضویت ایران در پیمان شانگهای را راهی برای بیمه‌شدن جمهوری اسلامی از تحریم‌های دانست، بر این اساس ایران قادر است با کمک چین و روسیه، وضع تحریم‌های جدید سازمان ملل ناکام سازد.

یادداشت

وظیفه دولت تسهیل واردات است

محمود بهشتیان
کارشناس امور گمرکی

چالش‌هـای مربوط به تاخیر در آزادسـازی و ترخیص کالاهـا از انبارهای گمرک و زمانبر بودن واردات کالاهای اساسی، یکی از مسائلی اسـت که به‌طورمسـتقیم بر ثبات بازار و نرخ تمام‌شـده کالاها اثرگذار اسـت. طی چند ماه اخیـر، آمار مختلفی مبنی بـر میزان کالاهای دپوشـده در انبارها، کالاهای ترخیص‌نشده از بنادر و همچنین مقدار بارهای تخلیه‌نشـده از کشتی‌ها اعلام می‌شود که هر یک به‌نوبه خود قابل‌توجه است.

دشـواری و همچنیـن زمانبر بـودن قوانین وارداتی، متعدد بودن مقررات و بروکراسی‌های زمانبر اداری، از دلایل اصلی این دسـت اتفاق هسـتند. به‌عنـوان مثال، روند ثبت سـفارش کالاهـا در سیسـتم بانک مرکـزی و دریافت کـد تایید از سـوی این بانـک، به‌طورمعمول بیش از ۳ ماه طول می‌کشـد. طولانی شـدن روندهای اداری برای انجام فعالیت‌های تجاری، از جمله واردات، سـبب شـده تا در چند سال اخیر شـاهد متوقف شـدن کالاهـا در بنادر و گمرک‌ها باشـیم. نخستین وظیفه دولت برای حمایـت از فعالان تجاری، تسـهیل روندهای قانونی و کاهش بروکراسـی‌های اداری اسـت. لازم اسـت نهادهای دولتی توجه داشته باشند که اسـتمرار نگاه مانع‌آفرینـی به فعالیت‌های تجـاری واردکننـدگان و صادرکنندگان، هیچ پیامد مثبتی در ادامه نخواهد داشـت. علاوه بر تمام موارد عنوان‌شده، نامشخص بودن قوانین و تغییـرات مـداوم مقـررات از سـوی دولت، همـواره واردکننـدگان را سـردرگم کـرده و مهم‌ترین نابسامانی ایجادشده، تغییرات مربوط به ارز واردات کالاها و همچنین نرخ محاسـبه تعرفه‌هـای گمرکـی اسـت. واردکنندگان در زمـان انجام فعالیت تجاری، متعهد می‌شـوند که بنا بر قیمت‌های تعیین‌شده، کالاهای خود را وارد بـازار کننـد، اما هنوز برای بسـیاری از فعالان مشـخص نشـده که کالاهـای خود را قرار اسـت با چـه ارزی و با چه میـزان تعرفه گمرکـی وارد کننـد. در حال حاضـر، اولویت واردکنندگان، مشـخص بودن نرخ ارز وارداتی اسـت. به‌عبارتی، حتی اگر بنا بر واردات کالاها بـا ارز آزاد اسـت، دولت باید تکلیـف را برای واردکنندگان مشـخص و از تغییرات یک‌شبه و مـداوم مقررات پرهیز کند، چـرا که در این شـرایط، واردکننده می‌تواند با ضریب خطای کمتری به برنامه‌ریزی برای آینده فعالیت‌های خـود بپردازد. بنابراین دولت در قدم نخسـت، باید مشـکلات ارزی و سیاست‌های مربوط به این مسئله را اصلاح کند.

به‌دلیل تمام مشـکلاتی که از سـوی دولت بـه فعالان تجـاری وارد شـده، واردکنندگان در ایـن مـدت زیان‌هـای مالـی بسـیاری را متحمل شـده‌اند. در سال‌های اخیر هیچ‌یک از تصمیمات و سیاسـت‌های دولت، در راسـتای تسـهیل فعالیت‌های تجاری نبوده و تنها به بار هزینه‌های واردکنندگان افزوده شـده است. از سـوی دیگر، شاهد هستیم کالاها در گمرک و بنادر باقی می‌مانند و اقلام فسـادپذیر، روز به روز از بین می‌روند. باید توجه کرد از بین رفتن محصـولات غیر از زیان مالی به واردکنندگان، ضرر ارزی نیز به کشور وارد می‌کند. همچنین، مناسـب اسـت تا به پیامدهای ورود کالاهای دپوشـده در گمـرک بـه بـازار اشـاره کنیم. تاثیرگذاری آزادسـازی کالاهـا از بنادر بر بازار داخلی، مشـروط به عوامل مختلفی است و در این‌بـاره باید گفت براسـاس قوانین اقتصادی و بـازار، هرچه میـزان عرضه افزایش یابد، نرخ کالاهـا کاهـش خواهـد یافت، امـا نمی‌توان اعلام کرد با آزادسـازی کالاهای اساسی فعلی از گمرک، بازار به ثبات نسـبی قیمتی دسـت خواهد یافت. زمانی که کالاها از گمرک و بنادر ترخیص می‌شـوند، وارد انبارهای نظام توزیع شده و در این مسیر، روندهای مختلفی را طی می‌کنند تا به‌دسـت مصرف‌کننده برسـند. در برخی موارد، ممکن اسـت هدف سیاست‌های اعمال‌شـده در روند توزیع کالاهـا، کاهش یا ثبات قیمت‌ها نباشـد، از این‌رو باید گفت تنها آزادسازی کالاهای اساسی از گمرک و بنادر، بر بازار داخلی و کاهش قیمت‌ها تاثیرگذار نیست و مولفه‌هـای دیگری را نیـز در این میان لازم است، در نظر داشت. در صورت نبود برنامه‌ریزی برای رفع چالش‌های فعلی واردات و ساماندهی به بازار داخلی، ممکن اسـت در ادامه، شـاهد افزایش تورم و کمبود کالاها در کشـور باشیم. در این صورت، پیش‌بینی مناسبی را نمی‌توان از آینده اقتصاد کشور داشت.

روند افزایشی مبادلات تجاری با چین

بررسـی‌ها نشان می‌دهد صادرات ایران به چین در سال ۱۴۰۰ نسبت به سـال ۱۳۹۵ حدود ۷۸ درصد و واردات ایران از این کشور در این بازه زمانی، ۲۲.۵ درصد رشـد داشته است، اما این ارقام طی سال‌های میانی ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ افت و خیز داشتند.

به گزارش ایسـنا، براسـاس اطلاعات وزارت صنعت، معدن و تجارت، صادرات ایران به چین در سال ۱۳۹۵ حدود ۸ میلیارد و ۴۶ میلیون دلار بوده اسـت. این رقم در سال ۱۴۰۰ به حدود ۱۴ میلیارد و ۳۲۳ میلیون دلار رسیده یعنی نسبت به ۵ سال قبلش ۷۸ درصد رشد و البته این رقم طی سال‌های میانی ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ افت و خیز داشته است.

صادرات ایران به چین در سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹ به‌ترتیب ۹ میلیارد و ۶۵ میلیـون، ۹ میلیـارد و ۲۱۸ میلیون، ۸ میلیارد و ۴۲۳ و میلیون و ۹ میلیارد و ۷۶ میلیون دلار بوده و در ۱۰ ماه ابتدایی امسال نیز معادل ۱۲ میلیارد و ۶۰۸ میلیون دلار کالا از ایران به چین صادر شده است.

واردات ایران از چین نیز طی سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ افزایش داشته، به‌طوری که در سـال ۱۳۹۵ واردات ایـران از چین معادل ۱۰ میلیارد و ۳۸۹ میلیون دلار بوده، اما در سال ۱۴۰۰ با ۲۲.۵ درصد افزایش به ۱۲ میلیارد ۷۳۹ میلیون دلار در سال ۱۴۰۰ رسیده، البته این رقم هم طی سال‌های میانی ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ افت و خیز داشته است.

بررسـی این آمارها نشان می‌دهد که تراز تجاری ایران نسبت به چین در تمام سـال‌ها، جز سـال ۱۴۰۰، منفی و در ۱۰ ماه نخست امسال نیز تراز تجاری ایران نسبت به چین منفی ۸۳ میلیون دلار بوده است.

تخلیه کالاهای اساسی از کشتی‌ها معطل تسویه حساب دولت

کمبود ارز، بانک مرکزی را بد قول کرد

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

تا پیش از این، مشکلات ارزی و اسنادی واردکنندگان، باعث می‌شد تا کالاهای واردشده، در انبارهای گمرکات دپو شـده و در برخی موارد حتی وارد بازار نشـوند. در آخرین اخبار مدیرکل بنادر و دریانوردی خوزسـتان از مشـکلات پهلوگیری ۳۸ کشتی حامل کالاهای اساسی خبر داد و گفت: مشکلاتی در بحث مسائل اسنادی و ارزی وجود دارد که منجر به معطلی کشتی‌ها روی آب شده است.

تاخیـر و ایراد در تخلیه و ترخیص کالاهای وارداتی از بنادر، به‌طورمسـتقیم بر تولید و بازار مصرف تاثیرگذار بوده است و به‌نظر می‌رسد در صورت استمرار این مشکل، طی چند هفته آتی شاهد کمبود یا افزایش جدی نرخ کالاهای نهایی در بازار باشیم. این پیش‌بینی، با وعده چند روز پیش دولت مبنی بر کنترل وضعیت تورم در بازار، در تناقض اسـت، چرا کـه طبق گفته فعالان تجاری، یکـی از دلایل اصلی پهلوگیری نکردن کشـتی‌های حامل بارهـای وارداتی، پرداخت نشـدن ارز از سـوی بانک مرکزی اسـت. در صورتی که دولت نتواند مشکلات ارزی واردات را برطرف کند، نه‌تنها در کنترل تورم شکست خواهد خورد، بلکه بر فشـارهای تورمی خواهد افزود. طی سال‌های اخیر به دفعات دیده شده که دپوی کالاهـا در انبار گمرکات به‌دلیل مشـکلات واردکنندگان با بانک مرکـزی، تا چه میزان بر بازارهای داخلی موثر بوده و منجر به کمبود کالا، افزایش قیمت و در نهایت دردسـر برای مصرف‌کنندگان شـده اسـت. حال اگر مشکلات پهلوگیری کشـتی‌ها نیز ادامه دار باشد، آینـده مثبتـی در انتظار بازار داخلـی نخواهد بـود. صمت در این گـزارش، دلایل اصلی پهلوگیری نکردن کشـتی‌های حامل کالاهای اساسی را بررسـی کرده و درباره پیامدهای آن با کارشناسان و فعالان تجاری به گفت‌وگو پرداخته است.

عکس: صمت

واردکننـده با اسـتفاده از اعتبار خود، کالاهـا را خریداری می‌کند و متعهـد می‌شـود تا زمانی که بار به مقصد برسـد، ایـن هزینه را پرداخـت کند. حال بانک مرکزی در پرداخت ارزها به واردکنندگان، تاخیـر دارد و با این کار باعث می‌شـود واردکننـدگان نتوانند بهای کالاها را به صادرکننده اصلی بپردازند

کشتی‌ها، معطل روی آب

بهروز آقایی، مدیرکل بنادر و دریانوردی خوزسـتان از خالی بودن ۹ اسـکله بندر امـام خمینی(ره) خبر داد و گفت: در حال حاضر مشـکلات اسـنادی، مانع از پهلوگیـری ۳۸ کشـتی حامـل کالاهای اساسـی در اسـکله‌های این بندر شده اسـت. به‌گزارش ایسنا، این مقام مسـئول اظهار کرد: مشـکلاتی که در بحث مسـائل اسـنادی و ارزی وجـود دارد، در حال حاضر برای پهلوگیری ۳۸ کشـتی حامل کالاهای اساسـی در اسـکله‌های بندر امام خمینی (ره) مانع ایجاد کرده اسـت. این شـرایط باعث شـده که از بین اسکله‌های موجود بندر امام، تعداد ۹ اسـکله خالـی و در انتظار پهلوگیری کشتی‌ها باشند. مدیرکل بنادر و دریانوردی خوزسـتان با بیان اینکه تجهیزات و اسـکله‌های بندر امـام خمینی آمادگـی لازم را برای ارائـه خدمات به کشـتی‌ها دارند، گفـت: حجم کالاهای اساسـی ۳۸ کشتی موجود در لنگرگاه بندر امام خمینی (ره) بیش از ۲ میلیـون و ۶۰۰ هزار تن برآورد می‌شـود. آقایی عنوان کرد: در صورت رفع مشـکلات اسنادی، امکان پهلوگیری این کشـتی‌ها که بخش مهمی از مسـائل آنها مربوط به تامین ارز از سـوی صاحبان کالا است، در اسـکله‌های بندر امام فراهم می‌شـود تا نسبت به تخلیه آنها اقدام شود. درباره این مسئله، شهلا عموری، رئیس اتـاق بازرگانی اهواز نیز اظهـار نگرانی و تاکید کرد: فرآیند تخصیص ارز از سـوی بانک مرکزی، یکی از دلایـل تخلیه و ترخیص نشـدن کالاهای وارداتی است. برای رفع این مشـکل باید همکاری بین‌بخشی لازم از سـوی دسـتگاه‌های متولی را شـاهد باشیم تا روند تخلیه این کشـتی‌ها تسـریع شـود. معطلی این کشـتی‌ها در لنگرگاه، هزینه‌های مازادی را به فعالان اقتصـادی تحمیل می‌کنـد و علاوه بر ایـن نیز، آثار تورمی نامطلوبی را در بازار مصرف‌کنندگان در کشـور به‌وجـود می‌آورد. دبیر شـورای گفت‌وگـوی دولت و بخش خصوصی خوزستان در این‌باره خاطرنشان کرد: باید توجه کرد که هزینه ناشی از معطلی کشتی‌ها در لنگرگاه به‌صورت ارزی محاسبه می‌شود و این موضوع تبعات متعددی را برای اقتصاد کشور در پی دارد.

بانک مرکزی، ارز ندارد

مسعود دانشمند، فعال بازرگانی در گفت‌وگو با صمت ، به تشـریح دلایل نبود امکان پهلوگیری کشـتی‌ها در بنادر پرداخت و گفت: برخی مقامات دولتی، مشـکلات اسنادی و ارزی را مانع اصلی پهلوگیری کشتی‌های حامل کالاهای اساسی در اسکله‌های بنادر عنوان می‌کنند که مناسـب اسـت به تشـریح این وضعیت پرداخت. باید گفت علت اصلی پهلو نگرفتن کشـتی‌ها در بنادر ایران، مخالفـت صاحبان کالاها و در اصـل صادرکنندگان در کشـور مبدأ اسـت، چرا که هزینه کالاها هنوز پرداخت نشـده است. واردکنندگان در کشور مبدأ ثبت سفارش می‌کنند و متعهد می‌شـوند که تا زمان رسیدن کشتی بـه بنادر ایـران، مبلغ کامل بـار را بپردازند. اگر در این مـدت نتوانند هزینه‌ها را پرداخت کنند، صادرکنندگان به کشـتی‌های خود دسـتور پهلوگیـری و تخلیه بار را نمی‌دهند. این فعال بازرگانی ادامه داد: وجود مشکلات اسـنادی و ارزی بـرای پهلوگیـری کشـتی‌ها، بازی با کلمات اسـت و مشـکل اصلی از پرداخت نشدن هزینه بارهای وارداتی سرچشـمه می‌گیرد. آماری که در حال حاضر درباره کشـتی‌های پهلو نگرفته از سـوی مدیران بنادر اعلام می‌شـود، نشان‌دهنده آن است که در بحث پرداخت پول و رفع تعهدات به کشور مبدأ و صادرکننده، ضعف‌هـای جدی وجود دارد که می‌تواند در ادامه برای بخش تجارت کشور دردسرساز باشد.

خسارت به واردکنندگان

این فعال تجاری در ادامه صحبت‌های خود، به اهمیت وجود اعتبـار در روند معامـلات بین‌المللی تاکید کرد و در این‌بـاره گفـت: رونـد واردات کالاها به این صورت اسـت که ابتدا واردکننده مجوزهای لازم را از نهادهای مربوطـه اخذ می‌کنـد و بانک مرکـزی تخصیص‌های ارزی لازم را انجام می‌دهد. در این شـرایط، واردکننده با استفاده از اعتبار خود در عرصه‌های تجاری، کالاهای موردنظر را خریداری می‌کند و متعهد می‌شود تا زمانی که بار به مقصد برسـد، این هزینه را پرداخت کند. حال بانـک مرکزی در پرداخت ارزها به واردکنندگان، تاخیر داشـته و باعث شده است تا واردکنندگان نتوانند بهای کالاهـا را به صادرکننده اصلی بپردازنـد. از پیامدهای منفـی ایـن اتفاق، تنهـا تاخیر در تحویـل و ترخیص کالاها نیسـت، بلکـه اعتبار تجـاری واردکننده نیز در این میان خدشـه‌دار می‌شـود که اتفاق مثبتی نیست.

در حال حاضر شاهد افزایش لحظه‌ای نرخ دلار در بازار آزاد هستیم که این مسئله، تاثیر بدی بر روند تجارت خارجی و صادرات و واردات خواهد داشت

دانشمند تاکید کرد: تجارت در عرصه‌های بین‌المللی، براساس اعتبار است و بدعهدی می‌تواند فعالیت‌هـای بازرگانی را برای تجار ایرانی دشـوارتر کند. در شرایطی که بانک مرکزی برای پرداخت ارز به واردکننده تاخیـر می‌کند، صادرکننده نه‌تنها اجازه ترخیص بار در بنادر ایران را نمی‌دهد، بلکه خسـارت‌های ناشی از این تاخیـر و هزینه‌های مربوط بـه بدعهدی طرف ایرانی را نیـز دریافـت خواهد کرد. بنابرایـن، از هیچ طرف، این تاخیر بانک مرکزی به‌نفع کشـور نیست، چرا که ضمن زیر سـوال بـردن اعتبار تجار، هزینه واردات را بیشـتر خواهد کرد.

هزینه واردات، بیشتر خواهد شد

دانشـمند، تاخیـر بانـک مرکزی بـرای پرداخت ارز را بـرای تمـام واردکنندگان یکسـان دانسـت و گفت: واردکننـدگان کالاهای اساسـی درگیـر دریافت ارز از سـوی بانک مرکـزی، از بخش‌های مختلـف و فعالان بخـش خصوصی و شـرکت‌های دولتی بـه یک میزان گرفتار این مسـئله هسـتند. بنابراین، وضعیت فعلی را باید نامناسب و نابسامان توصیف کرد. در این میان، باید تاکید کرد کـم‌کاری بانک مرکزی برای پرداخت ارز به واردکنندگان، به‌دلیل کمبود منابع ارزی است،در حالی که طی چند ماه گذشـته، رئیس بانک مرکزی و سـایر مقامات دولت به مناسب بودن ذخایر ارزی کشور تاکید کردند و طبق اعلام آنها، مشکلی برای تامین ارز واردات وجود ندارد. اما واقعیت امر، مسـئله دیگری بوده و نبود منابـع ارزی، مشـکلات فعلی را بـرای واردات و تامین کالاهای اساسی خریداری‌شده، به‌وجود آورده است.

این فعال بازرگانی در ادامه خاطرنشـان کرد: در حال حاضر تعداد زیادی کشتی حامل کالاهای اساسی، اجازه پهلوگیری در بنادر ایران را ندارند که این مسئله مهمی اسـت، چرا که ایـن روند در ادامـه می‌تواند پیامدهای مختلفـی اعم از تغییرات نرخ کالاهای اساسـی در بازار و افزایش فشـار بر مصرف‌کننده را به‌همراه داشته باشد. در شرایطی که نرخ ارز روزافزون در حال افزایش است، افزونی هزینه‌های تامین کالاهای اساسـی و مواد اولیه تولیـدات به‌همراه کمبود آنها در بـازار می‌تواند بر نرخ تمام‌شده کالای نهایی اثرگذار باشد.

افسار نرخ ارز در دست هیچ کس نیست

جمشید عدالتیان، فعال بازرگانی در گفت‌وگو با صمت ضمن تایید تاثیر مشـکلات ارزی بانک مرکزی بر واردات کالاهـا، گفت: کم‌کاری بانک مرکزی برای پرداخت ارز به واردکنندگان، باعث شـده اسـت تا کشتی‌های متعددی منتظـر پهلوگیری و تخلیه بار در بنادر ایران باشـند. این کشـتی‌ها که براساس آمار، بیشتر حامل کالاهای اساسی هسـتند، به‌دلیل عدم‌پرداخت هزینه بار توسـط خریدار ایرانی به فروشـنده خارجی، روی آب منتظر مانده‌اند که مسئله‌ای قابل‌توجه است. بارهای تخلیه و ترخیص‌نشده، بیشتر کالاهایی اساسی هستند؛ به این معنا که یا مواد اولیه چرخه تولید یا به‌عنوان اقلام نهایی مصرفی و موردنیاز بازار داخلی محسوب می‌شوند. بنابراین، تاخیر در ترخیص آنها می‌تواند تاثیری مستقیم بر بازار داشته باشد.

وی ادامـه داد: علـت اصلی پهلو نگرفتن کشـتی‌های بـاری در بنـادر جنوب ایران را بایـد عدم‌تخصیص ارز به واردکنندگان از سوی بانک مرکزی دانست. بانک مرکزی طـی چند ماه اخیـر، تاخیر زیادی بـرای پرداخت ارز به واردکنندگان داشته است که امروز شاهد نتایج این تعویق و کم‌کاری هستیم. برنامه بانک مرکزی برای پاسخگویی به نیازهای ارزی کشـور و رفع مشکلات واردکنندگان، هنوز نامشـخص است و معلوم نیست وضعیت نابسامان فعلی را چطـور اداره خواهد کرد. این فعال بازرگانی خاطرنشـان کـرد: در حال حاضر شـاهد افزایش لحظه‌ای نرخ دلار در بازار آزاد هسـتیم که این مسئله به‌نوبه خود، تاثیری بدی بر روند تجارت خارجی و صادرات و واردات خواهد داشت. افزایش فاصله میان نرخ دلار بازار آزاد و ارز نیمایی، نه‌تنها هزینه واردات را بیشتر می‌کند، بلکه صادرکنندگان نیز در چنین شرایطی علاقه به رفع تعهدات ارزی خود با نرخ نیما ندارند؛ بنابراین، عملکرد بانک مرکزی در شـرایط حساس فعلی، حائزاهمیت است.

هیچ کس پاسخگو نیست

عدالتیان در ادامه صحبت‌های خـود، به مشـکلات ارزی فعلی بانـک مرکـزی و چالش‌هـای پیش‌آمده در عرصه‌های تجاری اشاره کرد و گفت: رئیس کل بانـک مرکـزی طی چند هفته گذشـته ادعا کرد که وضعیت ارزی کشور مطلوب است و به تمام نیازهای ارزی پاسخ داده خواهد شد، اما به‌نظر می‌رسد حرف‌های مقامات دولتی با واقعیت، تفاوت چشـمگیری دارد. نمونه بارز این تفاوت، وجود مشـکل در امر پرداخت هزینه‌های کالاهای وارداتی اسـت و در ادامه، شـاهد پیامدهای مخرب‌تر این مسـئله خواهیم بود. بحث تامین کالاهای اساسی در بازار به‌ویـژه در ایـام مهمی مانند عید نوروز یـا ماه رمضان، از مسـائل اقتصادی مهم هسـتند و همـواره رویکرد دولت نسـبت بـه گرانی در ایـن روزها یا کمبودهـای موجود، تکذیب مشکلات و اعلام مناسب بودن شرایط است. حال بخـش زیادی از کالاهای اساسـی به‌دلیل ضعف عملکرد بانک مرکزی یا به‌عبارتی، کمبودهای ارزی، روی آب مانده اسـت. به‌نظر می‌رسد در ادامه، این مشکل به‌طورمستقیم بر نرخ تمام‌شده کالاهای اساسی در بازار تاثیرگذار باشد.

عدالتیـان تاکید کرد: تاخیر در تخلیه و ترخیص کالاها و مـواد اولیه تولید به‌همراه رشـد روزافـزون نرخ ارز بازار آزاد و همچنین خسـارت‌هایی کـه واردکنندگان به‌دلیل بدعهدی بانک مرکزی باید به کشور مبدأ بپردازند، بر نرخ تمام‌شده کالاها اثرگذار است. در حال حاضر سیاستی که قرار اسـت بانک مرکزی برای کاهش این مشکلات به کار گیرد، نامشخص است و به‌نظر می‌رسد این نهاد مهم نسبت به چالش‌های ارزی کشور، پاسخگو نیست.

سخن پایانی

برخی مقامات دولتی تصور می‌کردند با تغییر رئیس کل بانـک مرکزی، التهابات بـازار ارز کاهش یابد، اما چنین اتفاقی رخ نداد. باوجود ادعاهای دولت مبنی بر مناسب بودن ذخایر ارزی کشور، به‌نظر می‌رسد کمبود ارز باعث تخلیه نشـدن بارهای وارداتی در بنادر است. اگر شـرایط به‌شـیوه فعلی ادامه یابـد و بانک مرکزی و سـایر نهادهای دولتی نسـبت به وضعیت ملتهب و نابسامان تامین ارز برای فعالیت‌های اقتصادی بی‌توجه باشـند، شـاهد تورمی سـنگین و کمبودهای کالایی جدی در ایام عید خواهیم بود، هرچند رویکرد دولت‌ها در تمامی ادوار گذشته نسـبت به کمبودها و افزایش نرخ کالاها، تکذیب واقعیت بوده اسـت؛ اما امیدواریم دولت سـیزدهم، نگاهـی منصفانـه و واقع‌بینانه‌تر به وضعیت بازار داشته باشد.

توجه به پیامدهای اجرای ماده ۳۹ قانون نظام صنفی

حمیدرضا رستگار، عضو هیات رئیسه اتاق اصناف تهران با تاکید بر اهمیت و تاثیرگذاری بازرسی امور مربوط به اتحادیه‌های صنفی گفت: انجام بهینه این امر مهم می‌تواند در اصلاح ساختار و عملکرد اتحادیه‌های صنفی و متعاقب آن اصناف مختلف نقش بسزایی داشته باشد.

به گزارش اتاق اصناف تهران، عضو هیات رئیسه اتاق اصناف تهران در جلسه ویژه کمیسیون ماده ۳۹ این اتاق تاکید کرد: همان‌طور که در قانون نظام صنفی آمده بازرسی امور مربوط به اتحادیه‌ها به‌منظور حصول اطمینان از رعایت ضوابط و مقررات صنفی و تنظیم گزارش‌های لازم است که این وظیفه بر عهده کمیسیون ماده ۳۹ اتاق اصناف قرار دارد؛ بنابراین عملکرد این کمیسیون می‌تواند پیامدهای بسیاری داشته باشد.

وی اظهار کرد: باتوجه به نص صریح قانون نظام صنفی کمیسیون ماده ۳۹ از مهم‌ترین کمیسیون‌های اتاق اصناف محسوب می‌شود. اعضای این کمیسیون به لحاظ مسئولیت بزرگی که بر دوش دارند به‌طور قطع اهتمام ویژه و دقت نظر کافی در بازرسی از اتحادیه‌های صنفی داشته و در آنالیز و بررسی موضوعات قانونی تلاش خواهند داشت.

رستگار تاکید کرد: بدون شک زمانی که اتحادیه‌های صنفی بتوانند وظایف قانونی خود را به‌شکل اصولی و درست انجام دهند نتایج آن در وضعیت اعضای صنف متبوع و متعاقب آن در کلیت جامعه اصناف ظهور خواهد کرد؛ بنابراین ماده ۳۹ قانون نظام صنفی و اجرای درست آن باید به‌عنوان یکی از ارکان مهم مورد توجه قرار گیرد.

وی با تاکید بر اهتمام هیات رئیسه اتاق اصناف تهران نسبت به اجرای صحیح این ماده اظهار کرد: از آنجا که اقدامات انجام‌شده در این خصوص می‌تواند تاثیری عمیق بر اصلاح ضعف‌ها و نواقص داشته باشد، هیات رئیسه اتاق بجد پیگیر گزارش‌های کمیسیون مربوطه -کمیسیون ماده ۳۹- است.

گرانی گوشت، از شایعه تا واقعیت!

دولت سیزدهم با شعار حذف فقر و بهبود معیشت روی کار آمد، اما به گواه بازار تا امروز از این وعده‌ها تنها سفره‌هایی خالی نصیب شهروندان شده است. مدت‌هاست که دیگر رفاه، تبدیل به آرزویی برای مردم شده است؛ آرزویی که محال است با حقوق‌های کارگری به تحقق برسد. زیر سایه همین وعده‌ها، نوبت به گرانی کالایی دیگر از سفره خانوار رسید و در اقدامی موازی دولت برای کنترل بازار، اقدام به واردات با هدف تامین بازار کرده است. چند روزی می‌شود که بازار گوشت قرمز خبرساز شده و نرخ هر کیلوگرم گوشت به نیم میلیون تومان رسیده است. اواسط دی سال جاری نرخ ران کامل ممتاز گوسفندی در هر کیلو حدود ۲۲۰ هزار تومان بود که اکنون این محصول به قیمت هر کیلوگرم ۵۵۵ هزار تومان به فروش می‌رسد. از ابتدای آذر تا پایان بهمن نیز نرخ هر کیلو گوشت گوسفندی بین ۳۰۰ تا ۳۳۰ هزار تومان در نوسان بود. این افزایش نرخ نجومی در حالی رخ داده که مسئولان وعده ثبات نرخ تا ماه رمضان را می‌دهند و صحبت از واردات گوشت نیز به میان آمده است. صمت در این گزارش به بررسی وضعیت بازار گوشت قرمز و مرغ پرداخته است.

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

اوج نابسامانی با وجود برنامه‌ریزی

چندی پیش مسعود امراللهی، مدیرکل نظارت بر کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی از واردات و عرضه گوشت قرمز تا به ثبات رسیدن بازار داخلی خبر داد. علاوه بر تهران و البرز به‌زودی در سایر استان‌های کشور هم توزیع گوشت گرم وارداتی صورت می‌پذیرد. وی همچنین نرخ گوشت گوساله چرخ‌کرده را ۱۷۰ هزار تومان، گوشت گوساله بسته‌بندی مخلوط را ۱۹۲ هزار تومان، گوشت راسته، ران و شقه گوساله را ۲۱۵ هزار تومان و گوشت گوسفندی بسته‌بندی را ۲۲۰ هزار تومان اعلام کرد که پس از اعلام این خبر نرخ گوشت قرمز به یکباره افزایشی نجومی را تجربه کرد. در واقع در اتفاقی عجیب هنگامی که برنامه‌ریزی برای مدیریت نرخ یک کالا انجام می‌شود، شاهد اوج نابسامانی در آن بخش هستیم. البته برخی مسئولان از جمله مدیرعامل سازمان میادین میوه و تره‌بار شهرداری تهران، خبر فروش گوشت ۵۰۰ هزار تومانی را کذب اعلام کردند. به‌عقیده مسئولان میانگین نرخ گوشت شقه در تهران بین ۲۸۰ تا ۲۹۰ هزار تومان است و چندان بالاتر از این رقم‌ها نیست، اما شواهد حاکی از فروش گوشت قرمز با حدود قیمتی ۵۰۰ هزار تومان در هر کیلوگرم در فروشگاه‌ها است. هرچند تهیه گوشت قرمز کیلویی ۳۰۰ هزار تومان نیز برای بسیاری از خانوارها مشکل بود؛ چه برسد به ۵۰۰ هزار تومان! مدیرکل دفتر بازرسی و نظارت بر کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی از آغاز طرح برخورد با گرانفروشی گوشت قرمز در سراسر کشور خبر داد و گفت براساس مصوبه قرارگاه امنیت غذایی طرح برخورد با گرانفروشی گوشت قرمز در سراسر کشور آغاز شده است. به گفته این مقام مسئول در صورت مشاهده عدم رعایت سود مصوب قانونی توسط فروشندگان گوشت قرمز، با متخلفان برخورد قانونی صورت خواهد گرفت.

گرانی گوشت، خبری کذب است!

منصور پوریان، رئیس مجمع ملی صادرکنندگان دام زنده با اشاره به عوامل تاثیرگذار بر نرخ گوشت قرمز به صمت گفت: در روزهای اخیر شاهد افزایش نرخ گوشت قرمز بوده‌ایم که مسائل مختلفی می‌تواند بر این موضوع تاثیرگذار باشد. افزایش کاذب نرخ گوشت گوسفندی می‌تواند ناشی از نوسان نرخ ارز، نوسان قیمتی برخی کالاها، تاخیر در حمل‌ونقل به‌دلیل شرایط آب‌وهوایی و سودجویی برخی از دلالان باشد که بی‌رغبتی و تقاضای پایین مصرف‌کنندگان را به‌دنبال داشت، این در حالی است که واردات اساسا به‌دلیل نبود یا کمبود دام نیست، بلکه به‌دلیل جلوگیری از نوسانات قیمتی گوشت گرم صورت می‌گیرد. وی درباره انتشار اخباری مبنی بر افزایش نرخ گوشت اظهار کرد: افزایش قیمتی در کار نیست، بلکه عرضه گوشت به دو شکل بااستخوان و بی‌استخوان انجام می‌شود. در واقع نرخ واقعی ران گوسفندی کیلویی ۲۵۰ هزار تومان است و هنگامی که استخوان آن جدا می‌شود به ۵۰۰ هزار تومان می‌رسد. به‌عبارتی به‌دلیل جدا شدن استخوان و عرضه گوشت به‌صورت بسته‌بندی نرخ آن به‌مراتب افزایش می‌یابد.

گرانفروشی انصاف نیست

رئیس مجمع ملی صادرکنندگان دام زنده ضمن اعلام نرخ یک کیلوگرم گوشت گوسفندی، افزود: نرخ منطقی یک کیلوگرم گوشت گوسفندی ۲۵۰ تومان است که با افزایش ۱۰ درصدی به ۲۷۰ هزار تومان می‌رسد؛ در نتیجه فروش محصول با قیمتی بالاتر از این انصاف نیست، این در حالی است که عرضه دام به‌صورت گسترده انجام می‌شود. همچنین عرضه گوشت‌های منجمد گوسفندی به‌صورت انبوه در حال انجام است و با بررسی فروشگاه‌های زنجیره‌ای این موضوع مشهود است. در حال حاضر با عرضه مویرگی گوشت قرمز منجمد توسط شرکت پشتیبانی امور دام کشور و گوشت گرم وارداتی، نرخ گوشت گوسفندی در برخی استان‌ها و مناطق تهران فروکش کرده، اما در برخی مناطق نیز همچنان با قیمت‌های بالا و غیرمنطقی مواجهیم.

فروشگاه‌های اینترنتی مبنای تعیین نرخ نیستند

پوریان درباره افزایش نرخ گوشت‌های بسته‌بندی در سایت‌های فروش اینترنتی اظهار کرد: سایت‌های فروش اینترنتی در تعیین نرخ نقشی ندارند و معمولا هر کدام قیمت‌های خود را بی‌هیچ نظارتی افزایش می‌دهند، اما افزایش نرخ در همین سایت‌های فروش اینترنتی می‌تواند ناشی از موجی باشد که وارد بازار شده است.

راهکار چیست؟

رئیس مجمع ملی صادرکنندگان دام زنده با ابراز امیدواری نسبت به کاهش نرخ گوشت قرمز گفت: راهکار خاصی برای کاهش نرخ گوشت وجود ندارد اما امیدواریم با عرضه زیاد به ثبات قیمت برسیم. مشکل افزایش نرخ گوشت در چند روز آینده رفع خواهد شد.

> سایت‌های فروش اینترنتی در تعیین نرخ نقشی ندارند

چرا گوشت گران شد؟

اظهارات رئیس مجمع ملی صادرکنندگان دام زنده مبنی بر اینکه «واردات اساسا به‌دلیل نبود یا کمبود دام نیست، بلکه باهدف جلوگیری از نوسانات قیمتی گوشت گرم صورت می‌گیرد» در حالی بیان می‌شود که علی‌اصغر ملکی، رئیس اتحادیه گوشت گوسفندی کشور درباره دلیل گرانی گوشت در چند روز اخیر گفت: عرضه دام زنده کم شده و همین امر نرخ آن را افزایش داده و از هر کیلو ۹۰ هزار تومان به ۱۶۰ هزار تومان رسانده است.

وی افزود: عرضه دام زنده به اندازه نیاز بازار گوشت نیست و نرخ آن در روزهای پایانی سال صعودی شده است.

کمبود دام

ملکی در چرایی کمبود دام توضیح داد: بخشی از چالش به گرانی غذای دام بازمی‌گردد، به‌طوری که در ۶ ماه نخست سال دامداران توانایی نگهداری دام را نداشته و دام‌ها به مقدار زیادی ذبح شدند. مشکل دیگر به قاچاق دام زنده از مرزهای غرب و جنوب کشور بازمی‌گردد. البته در این زمینه از قبل هشدار داده شد که کمبود دام در ۶ ماه دوم تنش بازار را به‌دنبال خواهد داشت.

او اظهار کرد: دامدار دام خود را به دلار عرضه می‌کند و با تامین جو کیلویی ۱۳ هزار تومانی، یونجه ۹ هزار تومانی، کاه ۶ هزار تومانی و... راغب نیست محصول خود را به تومان به فروش برساند.

به گزارش مهر، وی در ادامه سخنان خود درباره قیمت‌های ۴۰۰ تا ۵۰۰ هزار تومانی گوشت گوسفندی در بازار عنوان کرد: هنگامی که ضایعات گوشت از آن جدا و گوشت خالص خورشتی آماده می‌شود طبیعی است قیمت بالاتر برود. همچنین بخش ران گوسفند گران‌تر از سایر بخش‌های آن است. مسئولان دولتی قول داده‌اند تا ۳ ماه پس از سال جدید برای تنظیم بازار، واردات گوشت ادامه داشته باشد.

گرانی گوشت باوجود واردات

رئیس اتحادیه گوشت گوسفندی کشور در پایان گفت: در حال حاضر اگر نرخ گوشت باوجود واردات و توزیع گوشت دولتی در بازار افزایش یافته به این دلیل است که راه‌ها از آسیای میانه به‌علت یخبندان مسدود است. این موضوع هم باعث افزایش هزینه حمل‌ونقل شده و هم سبب می‌شود بارها با تاخیر وارد کشور شوند که نتیجه هر دو این مسائل افزایش نرخ گوشت در داخل است.

گرانی تخم‌مرغ در راه است؟

باتوجه به افزایش نرخ گوشت قرمز برای بررسی بیشتر به سراغ بازار مرغ و تخم‌مرغ رفتیم تا شاید در آینده در گیر شوکی دیگر به‌واسطه افزایش نرخ مرغ و تخم‌مرغ نشویم. ناصر نبی‌پور، رئیس هیات مدیره اتحادیه مرغ تخم‌گذار درباره میزان تولید تخم‌مرغ به صمت گفت: روزانه ۳ هزار و ۳۰۰ تن تخم‌مرغ در کشور تولید می‌شود که با این حجم از تولید نه‌تنها کمبودی در بازار این محصول وجود ندارد، بلکه حداقل ۲۰۰ تا ۳۰۰ تن از این میزان تولید، مازاد بر نیاز کشور است. همچنین با توجه به نزدیکی ایام نوروز و مصادف شدن آن با ماه رمضان تقاضای چندانی از سوی قنادی‌ها برای خرید وجود ندارد. وی با اشاره به میزان تولید تا پایان سال ۱۴۰۱ بیان کرد: برآوردها حاکی از آن است که تولید تخم‌مرغ تا پایان سال با افزایش حداقل ۱۰۰ هزار تنی نسبت به سال قبل به یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن برسد، این در حالی است که تولیدکنندگان مرغ‌های تخم‌گذار، توزیع‌کننده نیستند و توزیع این محصول توسط بنکداران با خریداری از مرغداران صورت می‌گیرد.

بازار شب عید

رئیس هیات مدیره اتحادیه مرغ تخم‌گذار با اشاره به وضعیت بازار شب عید بیان کرد: مصرف تخم‌مرغ در ایام عید و ماه رمضان کاهش می‌یابد؛ در نتیجه نرخ این محصول تغییری نخواهد داشت. البته احتمالا شب عید با افزایش نرخ مرغ مواجه خواهیم شد. وی درباره صادرات تخم‌مرغ گفت: صادرات تخم‌مرغ انجام می‌شود، اما در واقع تخم‌مرغ کالای صادراتی نیست و فقط با کشورهای هم‌مرز مبادله می‌شود و کشورهای همسایه نیز کشش و ظرفیت چندانی ندارند. صادرات تخم‌مرغ به‌طور مرتب به عراق و افغانستان انجام می‌شود، اما این امر تاثیری بر بازار داخل ندارد، زیرا با مازاد تولید در این بخش مواجهیم. بنا بر آمار از ابتدای سال تاکنون ۳۱ هزار تن تخم‌مرغ به عراق و افغانستان صادر شده است.

نرخ مصوب از کجا آمده است؟

نبی‌پور ضمن تاکید بر اینکه در حال حاضر با فروش تخم‌مرغ به نرخ مصوب نیز متضرر هستیم، افزود: میانگین نرخ هر کیلو تخم‌مرغ درب مرغداری‌ها در روزهای گذشته ۳۶ هزار و ۴۰۰ تومان بود، این در حالی است که نرخ تمام‌شده هر کیلو تخم‌مرغ برای مرغداران ۴۴ تا ۴۵ هزار تومان و نرخ مصوب نیز ۳۹ هزار و ۵۰۰ تومان است. یعنی نرخ تخم‌مرغ در مرغداری‌ها حتی به نرخ مصوب نیز نرسیده است. مشخص نیست این قیمت‌گذاری از کجا صورت گرفته است. اکنون به‌دلیل مازاد تولید با همان نرخ نیز نمی‌توانیم تخم‌مرغ را به فروش برسانیم.

کنجاله نیست

رئیس هیات مدیره اتحادیه مرغ تخم‌گذار ضمن تاکید بر بحرانی شدن شرایط بازار کنجاله سویا گفت: در حال حاضر مرغداران در تامین نهاده دامی به‌ویژه کنجاله سویا مشکل دارند.

اکنون کنجاله در بازار آزاد حتی به نرخ کیلویی ۲۵ هزار تومان هم پیدا نمی‌شود، در حالی که نرخ مصوب هر کیلو کنجاله ۱۶ هزار و ۳۰۰ تومان است، این در حالی است که واردکنندگان هزینه این نهاده را از مرغداران گرفته‌اند، اما آن را تحویل نمی‌دهند. به گفته واردکنندگان ارز موردنیاز آنان تامین نشده و به همین دلیل قادر به ترخیص محموله‌های خود نیستند.

بررسی بازار

خبرنگار صمت برای پیگیری صحت و سقم خبر افزایش نجومی نرخ گوشت قرمز به سراغ سایت‌های فروش اینترنتی رفت که در همین گذر کوتاه افزایش نرخ گوشت قرمز مشهود بود. در برخی از سایت‌ها نرخ یک کیلوگرم گوشت خورشتی گوسفندی حدود ۵۰۹ هزار تومان، نرخ یک کیلوگرم سردست گوسفندی ۴۵۹ هزار تومان، یک کیلوگرم خورشتی بدون استخوان گوسفند داخلی حدود ۵۰۹ هزار تومان و یک کیلوگرم ران گوسفندی ۴۶۰ هزار تومان درج شده بود.

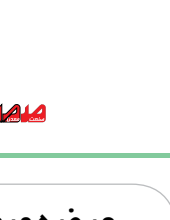
سخن پایانی

شواهد حاکی از افزایش نرخ گوشت قرمز و رسیدن آن به کیلویی ۵۰۰ هزار تومان در بازار است، اما نکته جالب این است که برخی دست‌اندرکاران در عین اینکه افزایش نرخ گوشت را تکذیب می‌کنند، علل افزایش را نیز تشریح می‌کنند. همچنین معتقدند واردات گوشت قرمز از نوسانات قیمتی جلوگیری کرده و اگر واردات این کالا تا امروز موجب ثبات نرخ گوشت قرمز نشده به‌دلیل مشکلات حاشیه‌ای است. به‌عنوان نمونه اعلام می‌کنند مسدود بودن راه‌ها از آسیای میانه به‌علت یخبندان و افزایش هزینه بار منجر به افزایش نرخ تمام‌شده کالا شده است.

گپ‌وگفت

عرضه میوه ارزان برای شب عید

کیمیا ملکی: سال‌هاست که فعالان بازار میوه از ذخیره‌سازی میوه شب عید انتقاد می‌کنند، اما تعاون روستایی از بیم گرانی میوه در ایام عید به ذخیره‌سازی تن می‌دهد. با این اقدام هم نرخ سیب و مرکبات در سه ماه پایانی سال افزایش می‌یابد و هم میوه‌های دپوشده در انبارها نه‌تنها نرخ را در ایام نوروز متعادل نمی‌کند، بلکه گاهی فاسد می‌شوند و از بین می‌روند، اما امسال وزارت جهاد کشاورزی تصمیم گرفته تنظیم بازار میوه شب عید را به بخش خصوصی بسپرد. براساس این دستورالعمل جدید هر ۳۱ استان تصمیم‌گیرنده نهایی تنظیم بازار شب عید در حوزه جغرافیایی خودشان هستند. نوروز ۱۴۰۲ مقارن با ماه رمضان می‌شود؛ به‌طوری‌که براساس تقویم شمسی از سومین روز فروردین، ماه مبارک رمضان آغاز می‌شود و مردم روزه‌دار می‌شوند. این امر موضوع تامین و توزیع میوه شب عید را تحت تاثیر قرار می‌دهد؛ تا جایی که برخی استان‌های کشور طی مکاتبه‌هایی خواسته‌اند امسال طرح تامین و توزیع میوه اجرایی نشود.

صمت در این گزارش درباره تنظیم بازار شب عید به گپ‌وگفت با اسدالله کارگر، رئیس اتحادیه فروشندگان میوه و سبزیجات پرداخته است.

چندی است صمت در این ستون به بررسی مشکلات اصناف یا مردم می‌پردازد و درباره آن با اعضای اتحادیه مربوطه گفت‌وگوی کوتاهی دارد. همچنین صفحه بازار و اصناف صمت آماده دریافت نظرات فعالان صنفی و انعکاس مشکلات شهروندان است.

وضعیت ذخیره‌سازی میوه برای شب عید به چه صورت است؟

بخش خصوصی همیشه نقش خوبی در این زمینه داشته است. از سال ۸۵ دولت هم در ذخیره‌سازی میوه پیشگام شده، اما یکی دو سالی است که تاکید کرده‌ایم دولت وارد این بحث نشود و بخش خصوصی بازار را تنظیم کند؛ یعنی تنظیم بازار بنا بر عرضه و تقاضا انجام شود.

آیا واگذاری بازار شب عید به بخش خصوصی صورت گرفته است؟

در جلسه‌هایی که برگزار شد، توافقاتی صورت گرفته که تعاونی بارفروشان با جهاد کشاورزی تنظیم بازار شب عید را بر عهده بگیرند. در حال حاضر این بازار به بخش خصوصی سپرده شد و نظارت بر بازار برعهده دولت است. بنا به توافقاتی که صورت گرفته، قیمت‌ها باید ۱۰ تا ۱۵ درصد زیر نرخ بازار باشد.

در کل میوه و صیفی‌جات بازار میوه و تره‌بار را بخش خصوصی تامین می‌کند و تنها دو قلم بار را دولت ذخیره می‌کند تا در زمان‌های خاص بتواند کمک رسان باشد. دولت در این بخش به هیچ عنوان نباید وارد شود. زمانی که ۳۸ قلم کالا در حوزه میوه و تره‌بار را بخش خصوصی فراهم می‌کند حتی اگر این ۲ قلم هم وجود نداشته باشد مشکلی ایجاد نمی‌شود.

پیش‌بینی شما از وضعیت نرخ میوه در شب عید چیست؟

خوشبختانه مرکبات ما امسال فراوان است. پرتقال رسمی شمال با نرخ میانگین ۱۰ تا ۱۵ هزار تومان در عمده‌فروشی عرضه می‌شود و پرتقال تامسون با قیمت حدود ۱۰ تا ۱۵ هزار تومان به فروش می‌رسد. نرخ پرتقال ناول هم که دارای کیفیت خیلی زیاد است از ۲۵ هزار تومان شروع می‌شود؛ البته این محصول جزو اقلیت‌های مصرف است. به‌نظر می‌رسد اگر بازار به همین منوال پیش برود ما شاهد همین قیمت‌ها برای شب عید باشیم و خیلی افزایش نرخ نداشته باشیم. دولت هم هنوز نرخ رسمی را برای سیب و پرتقال اعلام نکرده است.

کیفیت میوه‌های ذخیره‌سازی شده برای عید را چطور ارزیابی می‌کنید؟

هر سال دولت حدود ۶ ماه قبل از عید با اقدامی، ناخواسته باعث افزایش قیمت‌ها در بازار شب عید می‌شد. شب عید تمام افراد بار درجه یک و باکیفیت خریداری می‌کنند، این در حالی است که در سال گذشته دولت کالاهایی بی‌کیفیت را ذخیره‌سازی کرد و باعث حیف‌ومیل میوه‌ها شد.

ما بارها به دولت اعلام کردیم وقتی ذخیره‌سازی می‌کند باید حتما بار باکیفیت را ذخیره کند. میوه شب عید باید بسیار ممتاز باشد.

یادداشت

بانک‌ها گریزان از بخش مسکن

منوچهر خواجه‌دلویی
کارشناس مسکن

انفجار قیمت‌ها در بازار مسکن سیاست‌های دولت را به‌سمتی حرکت داد که تامین مالی بیشتر پروژه‌های ساخت‌وساز و پرداخت تسهیلات مسکن را بانک‌ها عهده‌دار شوند، اما در عمل شبکه سراسری بانکی به دلایل مختلف زیر بار پرداخت این تسهیلات نمی‌رود و این سیاست‌ها را برای منافع خود سودمند نمی‌داند. جدا از منابع محدود بانک‌ها برای پرداخت این تسهیلات، عوامل متعددی باعث شده که بانک‌ها در عمل نتوانند کمکی به بخش مسکن و گرهی از مشکلات این بازار حیاتی باز کنند.

در واقع، ساختار مالی بانک‌ها در کشور، به‌هیچ‌وجه اصولی و مناسب نیست، به‌همین‌دلیل بانک‌ها از بحث جریان نقدینگی و مشارکت در بخش مسکن گریزان هستند و غیر از بانک مسکن که یک بانک تخصصی در حوزه مسکن است و تکلیف دارد، بقیه بانک‌ها از پرداخت تسهیلات مسکن سر باز می‌زنند.

علت عمده این موضوع این است که به‌طورمعمول بازپرداخت تسهیلاتی که برای بخش مسکن پرداخت می‌شود، ممکن است تا بیش از ۱۵ سال به‌طول انجامد و تبدیل به فروش اقساطی شود، از این‌رو بانک‌ها به‌دلیل طولانی شدن بازگشت نقدینگی این نوع تسهیلات، تمایلی برای همکاری ندارند و به‌طورعمده سعی بر این موضوع دارند که پرداخت تسهیلات را به‌سمت مشارکت‌های کوتاه‌مدت ببرند و زودتر تسویه مالی کنند.

مورد دیگر این است که بیشتر بانک‌ها در بخش املاک و مستغلات سرمایه‌گذاری کرده‌اند و اگر بخواهند منابعی را برای پرداخت تسهیلات بخش مسکن در نظر بگیرند، ترجیح می‌دهند این منابع را در پروژه‌ها و قراردادهای خود سرمایه‌گذاری کنند.

به‌طور سنتی، بخش مسکن حدود ۲۰ تا ۲۴ درصد از سهم باقیمانده در تسهیلات بانک‌ها را به خود اختصاص داده که حذف شده است، اما سال قبل این بخش دوباره فعال و مقرر شد، این سهم دوباره به بخش مسکن تعلق بگیرد.

با نگاهی به آمارهای بخش مسکن در سیستم بانکی مشاهده می‌کنیم که به‌لحاظ سوخت شدن یا نپرداختن اقساط بانکی یکی از مطمئن‌ترین بخش‌ها، مسکن است و به این دلیل که املاک، وثیقه پرداخت تسهیلات در این بخش است، به‌ندرت اتفاق می‌افتد که عدم‌پرداخت اقساط انجام بگیرد، به‌طوری‌که طبق آمارها تاخیر در پرداخت اقساط در بخش مسکن در حدود کمتر از ۵/۲ درصد است.

بانک‌ها در مقطعی تسهیلات مختلفی برای خرید مسکن به متقاضیان پرداخت می‌کردند و این تسهیلات به‌صورت همگانی بود که توسط بیشتر بانک‌ها پرداخت می‌شد که از سال ۸۵ پرداخت این تسهیلات متوقف شده است، اما به‌تازگی وزارت راه و شهرسازی در حال برنامه‌ریزی برای از سر گرفتن پرداخت دوباره این تسهیلات است که اگر این وام‌ها برای واحدهای نوساز و دست‌اول اختصاص یابد، باعث فعال شدن جریان تولید می‌شود و می‌توانیم در بازار مسکن شاهد رونق باشیم.

از طرفی، سیاست اخیر دولت برای ساماندهی بازار مسکن نمی‌تواند تاثیر زیادی برای فروکش کردن تلاطم این بازار بگذارد که فاصله بسیار زیاد نرخ ملک به‌عنوان یک کالای سرمایه‌ای با سطح اقتصادی دهک‌های پایین جامعه، علت این موضوع است.

سیاست‌هایی که در حال حاضر برای بهبود حال بد بازار مسکن به‌کار می‌رود، آن‌چنان‌که باید کارساز نیست، بلکه دولت باید سیاست‌هایی را اجرایی کند که برای قشر متوسط رو به پایین، عرضه مدیریت‌شده مسکن را به‌همراه داشته باشد، همچنین برای ساماندهی بازار اجاره، باید نهادهای اجاره‌داری حرفه‌ای در کشور ایجاد شوند، البته هم‌اکنون وزارت راه و شهرسازی برای اجاره‌داری حرفه‌ای برنامه‌ریزی‌هایی کرده است که به‌زودی اجرایی می‌شود، همچنین شهرداری‌ها همانند کشورهای پیشرفته می‌توانند به بخش اجاره‌داری حرفه‌ای ورود کنند و به کمک بازار مسکن بیایند.

بنابراین دولت هم باید در بخش حمایت از مستاجران برنامه‌ریزی کند و هم با برنامه‌ریزی صحیح در بحث عرضه برای اجاره قدم بردارد و برای تحقق این اهداف، وزارت راه و شهرسازی، شهرداری‌ها و سایر سازمان‌های ذی‌ربط می‌توانند بسیار تاثیرگذار باشند.

خریدوفروش امتیاز مسکن ملی جرم است

مدیرکل راه و شهرسازی استان تهران به مشاوران املاکی که اقدام به خریدوفروش غیرقانونی امتیاز طرح‌های اقدام ملی و نهضت ملی مسکن می‌کنند، هشدار داد.

به‌گزارش وزارت راه و شهرسازی، خلیل محبت‌خواه، مدیرکل راه و شهرسازی استان تهران گفت: بنا بر گزارش‌های واصله مردمی و مراجع نظارتی، تعدادی از مشاوران املاک در سطح شهرستان‌های استان اقدام به خریدوفروش غیرقانونی امتیاز طرح‌های اقدام ملی مسکن و نهضت ملی مسکن می‌کنند که این امر باتوجه به ناآگاهی برخی خریداران امتیازها و در نهایت درگیری پروژه‌ها با پرونده‌های حقوقی و قضایی ناشی از این تخلفات و جرائم موجب ضرر مردم می‌شود.

وی افزود: قانون پیش‌فروش ساختمان و آیین‌نامه اجرایی طرح اقدام ملی مسکن مشخص کرده است که تمامی امور مربوط به این ۲ طرح (اقدام ملی و نهضت ملی مسکن) باید مطابق با دستورالعمل و نمونه قراردادهای ابلاغی وزارت راه و شهرسازی باشد،پس خریدوفروش‌های امتیاز این طرح‌ها توسط مشاوران املاک غیرقانونی و اقدامی مجرمانه است، به‌همین‌منظور از شهروندان و هم‌استانی‌های عزیز درخواست دارم، فریب مشاوران املاک سودجو را نخورند.

در ادامه، محبت‌خواه از مسئولان وزارت صمت خواست تا باتوجه به ممنوعیت خریدوفروش امتیاز طرح‌های یادشده، هماهنگی لازم برای جلوگیری از هرگونه تبلیغات محلی و خریدوفروش توسط مشاوران املاک را فراهم آورند.

مولدسازی دارایی‌های دولت منجر به تعدیل نرخ املاک می‌شود؟

چوب حراج بر اموال دولت

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

به‌موازات اعلان برخی انتقادات حقوقی، اقتصادی و اجرایی به طرح مولدسازی دارایی‌های دولت، مسئولان دولتی در واکنش به این انتقادات تلاش می‌کنند، افزون بر رد یا نادیده انگاشتن برخی از نکات انتقادآمیز، سویه‌های مثبتی برای این طرح برشمارند. از جمله اینکه به‌تازگی خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی اظهار کرده است ، طرح مولدسازی باعث کاهش نرخ املاک می‌شود. بسیاری از پیمانکاران به‌دنبال اراضی می‌گردند و می‌توانند به‌جای فشار قیمتی روی املاک موجود، از طرح مولدسازی استفاده کنند و انبوه‌سازی مسکن یا فعالیت تجاری انجام دهند. این طرح به تعدیل نرخ مسکن هم کمک می‌کند.

اما آیا واقعا مولدسازی دارایی‌های دولت منجر به تعدیل نرخ املاک خواهد شد؟ پاسخ را باید در رشد نقدینگی و تورم جست‌وجو کرد. بی‌گمان، بخش قابل‌توجهی از رشد ۳ هزار برابری نرخ زمین طی ۴۰ سال به‌دلیل رشد نقدینگی و تورم رخ داده است. براساس آمارهای رسمی، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در سال ۱۳۶۰ برابر با ۰.۵۸ بوده و این شاخص اما در سال ۱۳۹۵ به ۲۴۸.۰۱ رسیده که به معنی تورم ۴۲ هزار و ۶۶۰ درصدی است. صمت در این گزارش به بررسی تاثیر طرح مولدسازی در کاهش نرخ ملک می‌پردازد.

عکس: آیدا فریدی

بسیاری از پروژه‌های دولتی با مشکل تامین مالی روبه‌رو هستند و دولت سعی دارد با کمک بانک‌ها این مشکل را حل کند، اما در حال حاضر منابع بانک‌ها محدود است و این کار شدنی نیست

تدوین برنامه جدید برای جبران کسری بودجه

بر کسی پوشیده نیست که طرح مولدسازی دارایی‌های دولت با هدف پوشش کسری بودجه سالانه تدوین و در دستور کار قرار گرفته است. این ایده از آنجا که می‌تواند نشانه بی‌میلی دولت به خلق پول بدون پشتوانه تلقی شود، مثبت ارزیابی می‌شود، اما سوی دیگر روح این طرح را نمی‌توان با این درجه از خوش‌بینی تعبیر و تفسیر کرد. تدوین و به اجرا گذاشتن این طرح دارای یک معنای ضمنی نیز هست و آن اینکه دولت نمی‌خواهد یا نمی‌تواند هزینه‌های خود در بودجه سال آتی را کاهش دهد و به‌همین دلیل، این ایده تنها جزو بخشی از یک مسکن موقت برای کسری بودجه چند صد هزار میلیارد تومانی است و در سال آتی یا سال‌های آینده نیز کسری بودجه تداوم خواهد داشت، با این تفاوت که بخش قابل‌توجهی از دارایی‌های دولت به دیگران واگذار یا فروخته شده است. از آنجا که موتور محرک افزایش نرخ بیشتر کالاها و خدمات و به‌ویژه زمین و ملک، رشد نقدینگی و تورم ناشی از کسری بودجه بوده و این درد کسری بودجه تاکنون در اقتصاد ایران درمان نشده است و ایده مولدسازی تنها مسکنی برای این درد تلقی می‌شود، تعدیل نرخ املاک یا سایر کالاها در چشم‌انداز طرح مولدسازی دیده نمی‌شود. از طرفی، براساس علم اقتصاد هرجا که عرضه بیشتر شود، نرخ کاهش می‌یابد. بنابراین، عرضه املاک و دارایی منجر به افزایش نرخ نخواهد شد. از طرفی، دولت وقتی تلاش می‌کند در قالب طرح‌ها و لوایح مختلف مردم را از سفته‌بازی روی املاک و مستغلات برحذر دارد، حال چگونه اجازه می‌دهد خودش از محل املاک و دارایی‌ها درآمد سفته‌بازی داشته باشد.

مولدسازی به‌نفع دولت است

فردین یزدانی، کارشناس اقتصاد مسکن در رابطه با اثربخشی طرح مولدسازی در کاهش نرخ مسکن به صمت گفت: موضوع مولدسازی به اقدامی که شهرداری‌ها از دهه ۷۰ برای بحث تراکم انجام داده‌اند، شباهت زیادی دارد. روش مولدسازی دولت سیزدهم به این معنی است که دولت منافع مادی در املاک و مستغلات پیدا می‌کند و از این‌رو که دست بازی در تمامی اقدامات نظیر تغییر کاربری و قیمت‌ها دارد، می‌تواند به‌راحتی هر اتفاقی را که در راستای منافع خودش باشد، پیش ببرد.

وی افزود: این موضوع در نهایت یک تمایل نهادی و ساختاری در سیستم دولت ایجاد می‌کند که راحت‌تر در راستای اهداف خود گام بردارد و مشکل تامین بودجه خود را حل کند، در نتیجه با تمام صحبت‌هایی که گفته شد، مولدسازی نه‌تنها نمی‌تواند باعث کاهش نرخ ملک و زمین شود، بلکه افزایش نرخ مسکن را رقم می‌زند و بازار ملک همچنان چشم‌انتظار کاهش نرخ می‌ماند.

یزدانی خاطرنشان کرد: باید در نظر داشت که در طرح مولدسازی خبری از زمین رایگان برای ساخت‌وساز نیست و نباید این موضوع با زمین‌هایی که دولت برای ساخت نهضت ملی مسکن در نظر گرفته است، ادغام شود.

در طرح مولدسازی، دولت زمین‌های مازاد دولتی را به‌فروش می‌رساند و بهای آن را دریافت می‌کند،بنابراین با این اقدام نمی‌توان به ساخت مسکن ارزان امیدوار بود، از این‌رو در نهایت شاید بتوان عرضه مسکن را تا حد بسیار کمی افزایش داد که تاثیری در ارزانی خانه ندارد.

در رابطه با زمین‌های رایگان نهضت ملی مسکن هم باید خاطرنشان کرد که در کل براساس آمارهای بانک مسکن این پروژه کاری از پیش نمی‌برد، چرا که با گذشت بیش از یک سال و نیم از عمر دولت سیزدهم، هنوز مشکلات زیادی سد راه اجرایی شدن این طرح قرار گرفته است و به‌نظر می‌رسد در خوشبینانه‌ترین حالت بیش از ۲۰۰ هزار واحد ساخته نشود.

در حال حاضر دولت برای اینکه قدرت خرید مردم با کاهش شدیدتری روبه‌رو نشود، مجبور است بخشی از اموال خود را بفروشد تا از این راه تامین بودجه کند

▣ سایه مشکلات مالی بر سر پروژه‌های دولتی

این کارشناس تصریح کرد: متاسفانه دولت از ابتدای کار تلاش‌های زیادی برای ساماندهی بازار مسکن انجام داد و سیاست‌های مختلفی برای تغییر اوضاع کنونی به کار برد، اما آنچه باعث شد تمامی این تلاش‌ها به‌ثمر نرسد، به تنگاه بازار مسکن مربوط نیست، بلکه موضوع اصلی به فراز و نشیب‌های اقتصاد کلان کشور برمی‌گردد که بازارهای مالی مختلف را با چالش روبه‌رو کرده است.

اکنون پروژهای دولتی با مشکل تامین مالی مواجه است و دولت سعی دارد تا با کمک بانک‌ها این مشکل را حل کند؛ اما در حال حاضر منابع بانک‌ها محدود است و این کار شدنی نیست.

از سوی دیگر، حتی اگر بانک‌ها موفق به تامین مالی و پرداخت تسهیلات بخش مسکن شوند، متقاضیان توانایی بازپرداخت سنگین این تسهیلات را ندارند.

متاسفانه با کاهش درآمدها و کوچک‌تر شدن سفره خانوار، دیگر توانی برای پرداخت اقساط ماهانه وام مسکن نمی‌ماند و متاسفانه گره بازار مسکن روزبه‌روز در حال کور شدن است.

وی در پایان گفت: درباره وضعیت نرخ مسکن نیز به‌نظر می‌رسد، رویدادی که امسال در بازار مسکن به‌لحاظ سرعت رشد نرخ در این بازار رخ داد، ادامه داشته باشد. تورم نقطه‌به‌نقطه مسکن در امسال، با قدری عقب‌ماندگی از تورم عمومی، به حدود ۴۰ درصد رسید، در حالی که تورم عمومی نقطه‌به‌نقطه حدود ۵۰ درصد گزارش شده است.

در سال آینده نیز باتوجه به توان خانوارها و شرایط اقتصادی، به‌نظر نمی‌رسد تورم مسکن بالاتر از تورم عمومی باشد و حدود تورم عمومی و حتی اندکی کمتر از آن پیش‌بینی می‌شود.

در صورت ادامه نوسانات ارزی و تشدید فشارهای تورمی، تورم نقطه‌به‌نقطه ۴۰ درصدی مسکن تخمین زده می‌شود.

دولت باید اموال مازاد خود را بفروشد

امیر رضایی‌فر، کارشناس بازار مسکن به صمت گفت: تورم روزافزون در اقتصاد کشور باعث شده است تا دولت با کسری بودجه بی‌سابقه‌ای روبه‌رو شود. اگر برای شرایط موجود چاره‌جویی نشود، ممکن است اوضاع در آینده وخیم‌تر شود. در حال حاضر دولت برای اینکه قدرت خرید مردم با کاهش شدیدتری روبه‌رو نشود، مجبور است بخشی از اموال خود را بفروشد تا از این راه تامین بودجه کند. این موضوع از نگاه کارشناسان جنبه‌های منفی و مثبت زیادی دارد، اما لازم است، توجه کنیم که با شرایط فعلی، کاهش دارایی‌های دولت موضوع مثبتی تلقی می‌شود.

وی در ادامه خاطرنشان کرد: اکنون‌که تحریم‌های غرب به مشکلات اقتصادی کشور ما دامن زده است، دولت باید اقدامی کند تا دوران تحریم را از سر بگذراند و اموال مازاد خود را بفروشد و هر زمانی که اوضاع اقتصادی سروسامان گرفت، اصلاحات اساسی در ساختار دولت انجام دهد.

ابزار مناسب در اختیار هیات مولدسازی قرار گیرد

رضایی‌فر عنوان کرد: اکنون بخش زیادی از اموال دولتی بلااستفاده رها شده است و استفاده درستی از آنها نمی‌شود، اما اگر همین اموال به بخش خصوصی منتقل شود، از آنها استفاده بهتری به عمل می‌آید، در نتیجه در حال حاضر مهم‌ترین دغدغه‌ای که مطرح می‌شود، سازکار انتقال به بخش خصوصی است.

متاسفانه بسیاری چنین باوری را در جامعه جا انداخته‌اند که خصوصی‌سازی‌های گذشته به قیمت‌های نازل و کمتر از مقدار واقعی انجام شده است، اما در واقعیت، مولدسازی سابقه طولانی در اقتصاد دارد. در دهه ۸۰ که اصل ۴۴ خصوصی‌سازی مطرح شد، فضای جدیدی برای اقتصاد ایجاد کرد و نتیجه خوبی هم به‌همراه داشت؛ از سهام عدالت که میلیون‌ها نفر را شریک کرده تا واگذاری‌های خوبی که در بخش‌های بانک، فولادسازی و... به مردم انجام شده و از اقتصاد دولتی فاصله گرفته، موفق ظاهر شده است.

وی در پایان گفت: باید ابزار مناسب در اختیار هیات مولدسازی قرار گیرد تا مشخص شود، شرایط به چه گونه‌ای رقم می‌خورد، باوجود اینکه پشتیبانی قضایی برای این هیات وجود دارد، اما در اصل واگذاری شاید کارشکنی‌هایی انجام گیرد و این امر طبیعی است.

باتوجه به اینکه دولت؛ اقتصاد تورمی، عدم‌سرمایه‌گذاری و یک دهه ناکارآمدی را به ارث برده است، باید برای مولدسازی اراده قوی وجود داشته باشد و همچنین باید از تصمیمات هیات مولدسازی حمایت شود تا به موفقیت دست یابند.

سخن پایانی

واگذاری، فروش و مولدسازی اموال شناسایی‌شده و پروژه‌های نیمه‌تمام عمرانی و قراردادهای مشارکت و سرمایه‌گذاری که هرکدام از این مکانیزم‌ها نیازمند تصویب آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌هایی در این زمینه هستند که در حال حاضر نمی‌توان درباره آن اظهارنظر کرد.

تا زمانی که ساختار هزینه‌های بودجه به‌شکل فعلی باشد، در میان‌مدت درمانی برای درد تورم پیدا نمی‌شود.

تنها دارایی‌های دولت به بخش عمومی شبه‌دولتی یا خصوصی به‌صورت انحصاری واگذار می‌شود که انتظار عملکرد بهتری نسبت به دولت روی آن دارایی‌ها نمی‌رود.

مولدسازی نیازمند بهبود محیط کسب‌وکار، کاهش ریسک کشوری و تحریم‌ها و گشایش در مراودات پولی، بانکی و تجارت با سایر کشورها است که اگر انجام نشود، تغییر مالکیت نمی‌تواند سبب مولدسازی و بهبود بهره‌وری به‌صورت معنی‌دار شود.

اگر دولت تصمیم به اصلاح واقعی ساختار بودجه بگیرد و یک‌بار برای همیشه هر نوع هزینه غیربهره‌ور برای هر دستگاه و نهادی را حذف کند و قدرت رویارویی با قدرت‌های متصل به ردیف‌های بودجه را داشته باشد و فقط هدف بهره‌وری اقتصادی در مخارج بودجه را دنبال کند، در آن صورت، منابع دوره گذار و انتقال را می‌توان از این نوع واگذاری‌ها البته به‌صورت شفاف، تامین کرد تا با جا افتادن ساختار اصلاح‌شده بودجه، دیگر نیازی به چاپ پول نباشد وگرنه اگر چاه و چاله‌های بودجه همان‌طور باشد، باید دولت هر سال اموال بفروشد و چوب حراج به ثروت مردم بزند، در نهایت هم نمی‌تواند موجب کاهش تورم و افزایش بهره‌وری شود، بنابراین تا علت‌ها از بین نروند، با این مسکن‌ها، درمان موفقیت‌آمیز نخواهد بود.

گزارش مرکز آمار از تورم تولیدکننده بخش معدن در پاییز ۱۴۰۱:

تورم نقطه به نقطه بخش معدن تک‌رقمی شد

گروه معدن
editor@smtnews.ir

مرکز آمار در جدیدترین گزارش خود اعلام کرد، تورم نقطه به نقطه تولیدکننده بخش معادن که در بهار و تابستان سال گذشته ۳رقمی شده بود، در پاییز امسال تک‌رقمی شده و به ۹.۷ درصد کاهش یافته است.

به‌گزارش ایرنا، یکی از مهم‌ترین شاخص‌هایی که چشم‌انداز تورم مصرف‌کننده در ماه‌های آتی را مشخص می‌کند، تورم تولیدکننده است. دولت سیزدهم در شرایطی مدیریت اجرایی کشور را به‌دست گرفت که بخش تولید کشور تورم ۳رقمی را هم تجربه کرده بود. با این حال، اکنون پس از گذشت یک سال و نیم از شروع به کار دولت سیزدهم، تورم تولیدکننده به‌میزان چشمگیری کاهش یافته است. در جدیدترین مورد، روز گذشته، مرکز آمار شاخص نرخ تولیدکننده بخش معدن در فصل پاییز را منتشر کرد که براساس آن، تورم بخش معدن همچنان در مسیر کاهش قرار دارد.

عکس: آیدا فریدی

دلیل اهمیت تورم تولیدکننده آن است که این شاخص به‌عنوان شاخصی پیش‌نگر برای تورم مصرف‌کننده محسوب می‌شود. به‌عبارتی، افزایش قیمتی که در مبدأ تولید کالا اتفاق می‌افتد، با فاصله زمانی به‌نسبت کوتاهی به مصرف‌کننده منتقل می‌شود و جامعه آن را احساس خواهد کرد

تورم سالانه بخش معدن

تورم سالانه تولیدکننده بخش معدن در پاییز امسال ۲۵.۱ درصد به‌ثبت رسیده، در واقع میانگین نرخ اقلام معدنی در مبدأ تولید آنها در ۴ فصل منتهی به پاییز ۱۴۰۱ نسبت به میانگین نرخ مواد معدنی در ۴ فصل منتهی به پاییز سال ۱۴۰۰ ، حدود ۲۵.۱ درصد افزایش یافته و این در حالی که تورم سالانه در این بخش، در تابستان سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۱۱۶ درصد بوده است.

طبق گزارش جدید مرکز آمار، تورم نقطه به نقطه تولیدکننده بخش معدن در پاییز امسال ۹.۷ درصد برآورد شده و در واقع، میانگین نرخ اقلام معدنی در مبدأ تولید آنها در پاییز ۱۴۰۱ نسبت به پاییز سال ۱۴۰۰ حدود بر ۹ درصد افزایش یافته است.

این رقم در مدت مشابه سال گذشته، حدود ۸۰ درصد به ثبت رسیده بود. این اعداد نشان می‌دهد که شاخص نقطه به نقطه با شتاب چشمگیری در حال کاهش است.

کاهش تورم فصلی از ۳۸ به یک درصد

گزارش جدید مرکز آمار همچنین نشان می‌دهد تورم فصلی بخش معدن در پاییز امسال به یک درصد کاهش یافته است. در حالی که این شاخص پیش‌تر و در بهار سال ۱۴۰۰ ، معادل ۳۸.۷ درصد بوده است. کاهش چشمگیر تورم فصلی بخش معدن هم نشان می‌دهد، این بخش از اقتصاد کشور از فضای تورمی عبور کرده و تا حدود زیادی به ثبات قیمتی رسیده است.

چشم‌انداز روشن تورم مصرف‌کننده

دلیل اهمیت تورم تولیدکننده آن است که این شاخص به‌عنوان شاخصی پیش‌نگر برای تورم مصرف‌کننده محسوب می‌شود. به‌عبارتی، افزایش قیمتی که در مبدأ تولید کالا اتفاق می‌افتد، با فاصله زمانی به‌نسبت کوتاهی به مصرف‌کننده منتقل می‌شود و جامعه آن را احساس خواهد کرد. مسیر نزولی شاخص تورم بخش‌های مختلف تولید، نشانه‌ای آشکار از کاهش تدریجی تب تورمی کشور به‌شمار می‌رود. باتوجه به پشت‌سر گذاشتن شوک تورمی حذف ارز ترجیحی و همچنین کنترل دولت بر عوامل تورمی از جمله کسری بودجه و خلق پول بانک‌ها، ادامه روند کاهشی تورم بخش تولید و پس از آن تورم مصرف‌کننده کاملا در دسترس خواهد بود.

تورم فصلی بخش معدن در پاییز امسال به یک درصد کاهش یافته است. در حالی که این شاخص پیش‌تر و در بهار سال ۱۴۰۰، معادل ۳۸.۷ درصد بوده است

زنگ خطر رکود تقاضا در معدن

بررسی‌ها نشان می‌دهد، تورم نقطه به نقطه تولیدکننده بخش معدن از حدود ۱۵۴ درصد در بهار سال گذشته به ۱۳.۴ درصد در تابستان امسال رسیده است.

همچنین، تورم فصلی تولیدکننده بخش معدن در تابستان امسال منفی ۲ درصد برآورد شده بود. به‌عبارت دیگر، میانگین نرخ مواد معدنی در مبدأ ارائه آنها در تابستان نسبت به نرخ مواد معدنی در بهار حدود ۲ درصد افزایش داشته، در حالی که تورم فصلی تولیدکننده این بخش در بهار بالغ بر ۷ درصد بوده است. به‌طورکلی تورم رقم‌خورده در تابستان، پایین‌ترین تورم معدن در چند فصل گذشته محسوب می‌شود و با نرخ‌های فصول پیشین تفاوت چشمگیری دارد. به‌عنوان‌مثال، تورم فصلی معدن در بهار سال گذشته بالغ بر ۳۸ درصد به ثبت رسیده بود، اما اکنون این شاخص به زیر صفر درصد رسیده و به‌تبع منفی شدن تورم فصلی، تورم نقطه به نقطه نیز روندی نزولی داشته و از ۲۷.۴ درصد در بهار امسال به ۱۳.۴ درصد در تابستان رسیده و این شاخص در بهار سال گذشته، حدود ۱۵۴ درصد بوده است. می‌توان باتوجه به منفی شدن تورم بخش معدن اظهار کرد که زنگ خطر رکود در این بخش به‌صدا درآمده است. زمانی که نرخ در مبدأ کاهش می‌یابد، یکی از قوی‌ترین احتمالات این است که تقاضا در این بخش دچار رکود و کاهش شده باشد.

تورم سالانه بخش معدن نیز در تابستان امسال ۴۰.۴ درصد برآورد شده، به‌بیان دیگر، میانگین نرخ مواد معدنی در مبدأ عرضه در ۴ فصل منتهی به تابستان امسال نسبت به میانگین نرخ مواد معدنی در مبدأ در ۴ فصل منتهی به تابستان سال گذشته، بالغ بر ۴۰ درصد افزایش داشته است. علت این امر که تورم سالانه نسبت به تورم نقطه‌ای بسیار بالاتر بوده، این است که تورم سالانه بازه زمانی طولانی‌تری را برای محاسبه تغییرات نرخ مدنظر دارد و هنوز اثر تورم‌های بالای سال گذشته در آن دیده می‌شود.

سخن پایانی

بررسی‌ها نشان می‌دهد، در این شاخص هم از ابتدای سال گذشته به‌شکل قابل‌توجهی شاهد روند نزولی تورم بوده‌ایم و در طول ۵ ماه بالغ بر ۶۵ درصد از نرخ کم شده است. تورم تولیدکننده، پیشرانی برای تورم مصرف‌کننده محسوب می‌شود. به‌بیان ساده‌تر، افزایش قیمتی که در مبدأ تولید و ارائه کالا و خدمات رخ می‌دهد که تورم تولیدکننده گویای آن است، با یک فاصله زمانی به بازارهای خرد منتقل می‌شود و مصرف‌کنندگان آن را حس خواهند کرد. البته در بخش‌های مختلف این فاصله زمانی متفاوت است. برای مثال، تورمی که در مبدأ تولید بخش صنعت رخ می‌دهد، به‌طبع دیرتر از بخش خدمات به مصرف‌کننده خرد منتقل می‌شود. هرچه شرایط اقتصادی و جامعه بی‌ثبات‌تر و تورمی‌تر باشد، این انتقال سریع‌تر خواهد بود، البته انتظارات منفی نیز در تسریع انتقال تورم بسیار حائزاهمیت است.

رفع کسری بودجه با حل مشکلات معدن

کتایون ملکی: مشکلات اقتصادی از جمله مواردی هستند که در سال‌های اخیر توجهات دولت، مجلس شورای اسلامی و بسیاری از کارشناسان را به خود جلب کرده است. اینکه مشکلات اقتصادی از چه مسائلی سرچشمه می‌گیرند یا چه مواردی سبب ایجاد مشکلات اقتصادی شده‌اند، برای دولت و کارشناسان واضح و مبرهن است،اما بنا به گفته رهبر معظم انقلاب در دیدار با نمایندگان مجلس در خرداد امسال، باید مشکلات اصلی از فرعی جدا شوند و در ابتدا، برای رفع موانع اصلی اقدام شود. براین اساس، شناخت و توجه به اساسی‌ترین عامل مشکلات اقتصادی و رفع آن، عزم همه‌جانبه‌ای را از طرف دولت و مجلس شورای اسلامی می‌طلبد. رهبر معظم انقلاب در این دیدار از کسری بودجه به‌عنوان ام‌الخبائث مشکلات اقتصادی نام برد و به نمایندگان مجلس شورای اسلامی توصیه کرد که به اصلاح ساختار بودجه و عدم افزایش کسری بودجه توجه داشته باشند. صمت در این گزارش به ضرورت رفع مشکلات بخش معدن و صنایع معدنی به‌عنوان عامل اساسی برای رفع کسری بودجه پرداخته است.

کسری بودجه دولت به معنی بیش از درآمد خرج کردن است. علت آن معمولا به‌دلیل عدم‌کنترل و ساماندهی هزینه‌ها و درآمدها است و دولت‌ها معمولا برای رفع آن، از استقراض داخلی یا خارجی (از جمله استقراض از نظام بانکی، انتشار اوراق بهادار و جذب سرمایه‌های خارجی) کمک می‌گیرند. ۲ روش نخست ممکن است سبب افزایش نقدینگی و به‌دنبال آن نرخ تورم یا افزایش نرخ بهره شود. از طرفی، باتوجه به مشکل تحریم، استقراض خارجی در کشور ما با مشکلاتی روبه‌رو است. از این‌رو، برداشت از صندوق توسعه ملی در سال‌های متمادی در دستور کار قرار گرفته است. باتوجه به کاهش رشد اقتصادی و درآمد کشور در سال‌های اخیر، توان دولت برای افزایش مستمر سرمایه صندوق توسعه ملی کاهش یافته و مشکل کسری بودجه دوچندان شده است. به‌همین‌دلیل، برخی راهکارها از جمله استخراج رمزارزها و وضع مالیات بر صرافی‌های ارز دیجیتال، مدیریت اموال بلااستفاده دولت و اصلاح ساختار مالیاتی برای جبران کسری بودجه پیشنهاد شد یا موردتوجه قرار گرفت. باوجود مزیت‌های هرکدام از این راهکارها، به دلایل مختلف نمی‌توان در مدیریت اقتصادی کشور فقط به آنها تکیه کرد و باید به راهکارهایی دائمی و ارزآور نیز توجه داشت. در شرایط فعلی که فروش نفت مانند سابق به‌راحتی انجام نمی‌شود و برخی کشورهای رقیب به ارزان‌فروشی نفت خود به شرکای پیشین ایران روی آورده‌اند، یکی از بهترین گزینه‌ها برای حل مشکل کسری بودجه کشور توجه به محرک‌های اقتصادی است که نسبت به تحریم‌ها اثرپذیری کمتری دارند.

نقش بالقوه معدن و صنایع معدنی

در این‌باره، نقش بالقوه معدن و صنایع معدنی به‌واسطه ذخایر عظیم معدنی موجود در کشور غیرقابل‌انکار است، به‌طوری‌که کشور ایران در برخی ذخایر مانند مس (رتبه دوازدهم با ۳۶/۵ میلیون تن)، آهن (رتبه نهم با ۲۷۴۰ میلیون تن)، سرب (رتبه پانزدهم با ۴ میلیون تن) و روی (رتبه سیزدهم با ۱۲/۴ میلیون تن) جایگاه خوبی در جهان دارد و در حالت کلی، جایگاه پانزدهم را در بین کشورهای معدن‌خیز دنیا به خود اختصاص داده است. از این‌رو، اهمیت بخش معدن در کشور کمتر از نفت نیست و توسعه این بخش و توجه به نقش صادرات مواد معدنی سبب توسعه اقتصادی و ارزآوری به کشور می‌شود. اگر موانع موجود در این بخش برطرف شود، تا سال ۱۴۰۴ می‌تواند بخشی قابل‌توجهی از درآمدهای ارزی کشور را به خود اختصاص دهد و در برخی گزارش‌ها اعلام شده است که حتی قابلیت پوشش ۶۰ درصد درآمدهای حاصل از فروش نفت را دارد. از طرفی، با فرآوری نهایی مواد معدنی می‌توان به طور متوسط ارزش‌افزوده‌ای بالغ بر ۱۰ برابر ارزش خام مواد معدنی ایجاد کرد که در کنار صادرات، می‌تواند منبع قابل‌اتکایی برای جبران کسری بودجه کشور به‌شمار برود. به‌عنوان نمونه، براساس چشم‌انداز تعیین‌شده برای افق ۱۴۰۴ باید توانایی استخراج حدود ۷۰۰ میلیون تن ماده معدنی از معادن کشور به‌دست آید. اگر این حجم عملیات خاکی محقق شود، ایران قابلیت تولید ۴۰۰ هزار تن کاتد مس، ۵۵ میلیون تن شمش فولاد، ۳۰۰ هزار تن شمش روی، ۱۵۰۰ هزار تن شمش آلومینیوم و ۱۰ تن شمش طلا را خواهد داشت. مقایسه این حجم از تولید با وضعیت فعلی کشور نشان می‌دهد که این ۵ماده تولیدی به‌تنهایی سبب ایجاد ۱۶۷۲۶ میلیون دلار (در شرایط حفظ تناسب بین صادرات و مصرف داخلی) تا ۳۳۷۸۱ میلیون دلار (در شرایط صادرات مازاد تولید نسبت به مصرف فعلی) ارزآوری برای کشور خواهند شد. اهمیت این موضوع از نظر رهبر معظم انقلاب نیز پنهان نبوده است و در دیدار اشاره‌شده با نمایندگان مجلس، ایشان به لزوم توجه به درآمد معادن در توسعه کشور و ایجاد ارزش‌افزوده در بخش معدن و حل مسائل اساسی معدن اشاره کردند.

به‌گزارش کمیسیون معادن و صنایع معدنی خانه صنعت، معدن و تجارت، باتوجه به بیانات رهبر معظم انقلاب درباره اهمیت شناخت توانایی‌ها و ضعف‌های خود (به‌عنوان چشم اسفندیار)، لازم است در حوزه معدن و صنایع معدنی نیز به این موضوع توجه کرد. ایشان در این دیدار تاکید کردند که دشمن به خطاها بیشتر از توانایی‌ها امیدوار است. از این‌رو، در سال‌های اخیر کشورهای غربی از کسری بودجه به‌عنوان چشم اسفندیار در مقابله با کشور ما استفاده کرده‌اند. مشکلات و ضعف‌های موجود در بخش معدن و صنایع معدنی را می‌توان در ۵ دسته عدم دسترسی به منابع مالی و نبود ساختارهای نوین تامین مالی، استهلاک ناوگان ماشین‌آلات معدنی و وقفه در نوسازی و افزایش تجهیزات، مشکلات زیرساخت نظیر تامین آب، برق، ساختار حمل‌ونقل و ظرفیت بنادر، معضلات محیط‌زیستی و منابع‌طبیعی و معارضان محلی و مشکلات ناشی از روابط بین‌المللی و سایر مشکلات مشابه تقسیم‌بندی کرد.

براساس آنچه گفته شد، لازم است با رفع این مشکلات، کسری بودجه جبران و پوشش ایمنی برای چشم اسفندیار اقتصاد کشور ایجاد شود.

بین‌الملل

آینده معادن اورانیوم استرالیا چگونه است؟

در حالی که جهان دوباره علاقه خود را به انرژی هسته‌ای افزایش می‌دهد، این سوال مطرح است که استخراج اورانیوم استرالیا به کجا می‌رود؟

به‌گزارش صمت، طبق آمار انجمن جهانی هسته‌ای (WNA) نزدیک به یک‌سوم از منابع اورانیوم جهان در سال ۲۰۱۹ برای استرالیا مرکز عرضه جهانی بوده یا حداقل باید باشد. با این حال، تنها ۲ معدن آن در بین ۱۰ تولیدکننده بزرگ در سال ۲۰۲۱ قرار دارند؛ معمایی که این کشور مدتی است با آن دست و پنجه نرم می‌کند.

نخستین، متعلق به Quasar، در رتبه ششم قرار گرفت. سایت Four Mile با تولید ۲۲۴۱ تن ـ ۵ درصد از تولید جهانی ـ در واقع یک تاسیسات شست‌وشو در محل است. سایت سدالمپیک متعلق به بی‌اچ پی بیلیتون ـ که رتبه هشتم را به خود اختصاص و ۱۹۲۲ تن یا ۴ درصد را تحویل داد ـ به‌خودی خود، یک معدن اورانیوم نیست و فقط این منبع را به‌عنوان یک محصول جانبی استخراج می‌کند.

تا حدودی می‌توان دلیل فراوانی به‌ظاهر دست‌نخورده این کشور را برای یک دهه یا بیشتر دنبال کرد. در سال ۲۰۱۳، در حالی که جهان با پیامدهای فاجعه فوکوشیما دست و پنجه نرم می‌کرد، نرخ جهانی اورانیوم کاهش یافت، زیرا کشورها، خردمندی در بهره‌برداری از چنین تاسیساتی را زیرسوال بردند. در آن زمان، اپراتورهای معادن با یکی از بزرگ‌ترین سوالاتی که می‌توانستند مواجه باشند،روبه‌رو بودند که آیا استخراج اورانیوم می‌تواند در مقیاس بزرگ توجیه شود؟ و استرالیا حداقل در دهه گذشته با یک «نه» قاطعانه پاسخ داده است.

ثروت مختلط برای اورانیوم در استرالیا

در ژوئن سال گذشته، صاحبان معدن گفتند که با اعلام بسته احیای چند میلیون دلاری، قصد دارند تا پایان سال ۲۰۲۳ تولید خود را از سر بگیرند. Boss Energy که در سال ۲۰۱۵ اورانیوم وان را خریداری کرد، تخمین می‌زند که این سایت تا سال ۱۱۳۴،۲۰۲۶تن اورانیوم تولید کند.

این یک هدف برای بخش معدن اورانیوم استرالیا است. با این حال، تنها چند هفته پس از دولت منتخب آنتونی آلبانیز، سیاستمداری با سابقه طولانی مخالفت هسته‌ای، این اتفاق افتاد. وی با بیان اینکه در دوران وزیر محیط‌زیست در سایه در سال ۲۰۰۶ «مشکلاتی در چرخه سوخت هسته‌ای» وجود داشت، با موضع حزبش درباره درخواست هسته‌ای مبنی بر تعطیلی نهایی معادن اورانیوم کشور مخالفت کرد.

به‌طورکلی، آینده بخش هسته‌ای آن سال‌ها موضوع بحث بوده است. بیشتر به‌دلیل مسائل مربوط به دفاع، که سپس به هسته‌ای و قدرت غیرنظامی تبدیل شد، استرالیایی‌ها تاحدودی سروصدا را در این‌باره تحمل کرده‌اند. به‌تازگی نخست‌وزیر حتی با حزب خود بر سر نقش بالقوه‌ای که انرژی هسته‌ای می‌تواند در ترکیب انرژی کشور ایفا کند، درگیر شد.

تامین منابع ترکیب قدرت

اورانیوم که ۱۷ درصد از صادرات انرژی را به خود اختصاص می‌دهد، جزء مهمی از اقتصاد کشور و برای عرضه بین‌المللی حیاتی است. براساس گزارش WNA، این بخش ۱۴۰۰ نفر در معادن اورانیوم استرالیا، حداقل ۵۰۰ نفر در اکتشاف اورانیوم و حدود ۶۰ نفر در بخش مقررات استخدام می‌کند. با این حال، باتوجه به موقعیت نخست‌وزیر، چه امروز و چه در گذشته، حمایت او از این بخش بسیار مشکوک است.

با نشستن روی چنین منبع عظیمی، بسیاری از خردمندانه استفاده نکردن از آن در خانه، به‌ویژه باتوجه به عمیق‌تر شدن بحران آب‌وهوایی، سوال کرده‌اند. این کشور در پایان قرن گذشته، انرژی هسته‌ای را در ترکیب انرژی به‌عنوان بخشی از کشمکش‌های سیاسی غیرقانونی اعلام کرد. با این حال، گروهی رو به رشد از سیاستمداران و نهادهای صنعتی وجود دارند که نشان می‌دهند که این دیدگاه منسوخ شده است و مانع از توسعه اقتصادی و فناوری می‌شود.

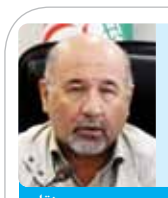
شورای مواد معدنی استرالیا (MCA) آن را «تصمیمی که برای کشور هزینه داشته است» از نظر سرمایه‌گذاری جهانی و همکاری علمی «قابل‌توجه» نامید، اما «خبر خوب این است که می‌توان ممنوعیت هسته‌ای را لغو کرد».

سناتور مت کاناوان یکی از این موافقان است. او گفت: جهان در حال بازگشت به‌سمت انرژی هسته‌ای است ـ مانند فرانسه، بریتانیا و سوئد در میان آنها ـ و پیشرفت‌های «تغییرکننده بازی» در فناوری راکتورهای کوچک مدولار وجود دارد. وی افزود: استرالیا با داشتن بزرگ‌ترین ذخایر اورانیوم در جهان، نمی‌تواند از پیشرفت هسته‌ای جهانی کنار گذاشته شود.

بدون‌شک حداقل برای صنعت معدن اورانیوم، مقامات دولتی گفتند که کار روی استراتژی ملی مواد معدنی حیاتی در حال انجام است و تعهدی برای تسریع رشد در بخش مواد معدنی حیاتی و حمایت از فناوری‌های انرژی پاک وجود دارد. شاید در بزرگ‌ترین نشانه‌ای که تاکنون درباره آینده استخراج اورانیوم وجود داشته باشد، آلبانیز گفته است: «منابع‌طبیعی استرالیا به کشور ما نیرو داده است و ما متعهد به حمایت از بخش مهم مواد معدنی و فناوری‌های جدید پاک برای رسیدن به هدف خالص صفر هستیم تا کشورمان را به یک نیروگاه اقتصادی با آینده انرژی پاک تبدیل کنیم».

یادداشت

فشار به معدنی‌ها پایان ندارد

حسن حسینقلی
فعال معدنی

نبود ثبات در حوزه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، سیاست‌گذاری و... یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی است که روند فعالیت صنایع و کسب‌وکارهای اقتصادی را در حوزه‌های مختلف تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. انتظار می‌رود بودجه سالانه در قالب برنامه‌ای میان‌مدت تدوین شود، اما این خواسته در عمل محقق نمی‌شود؛ کمااینکه شاهد تغییر مداوم سیاست‌های اقتصادی دولت هستیم، در حالی که این تغییرات امکان برنامه‌ریزی را از صنایع سلب می‌کند. بدین ترتیب نه‌تنها بر میزان جذب سرمایه به کشور افزوده نمی‌شود، بلکه سرمایه‌های داخلی نیز از دست می‌رود.

علاوه‌براین هر سال دولت اقدام به رشد هزینه انرژی مصرفی صنایع خارج از چهارچوب موردانتظار می‌کند. این سیاست در شرایطی اتخاذ می‌شود که بسیاری از صنایع در طول سال با محدودیت و قطع برق و گاز روبه‌رو می‌شوند. یعنی هزینه قابل‌توجه اختصاص یافته به انرژی مصرفی صنایع، حتی به توسعه زیرساخت‌های انرژی نیز اختصاص نمی‌یابد.

ایران از ظرفیت‌های انرژی بسیاری برخوردار است که بهره‌مندی از این ظرفیت‌ها و ارزش‌افزایی حداکثری یکی از دلایل اصلی توسعه صنایع معدنی در کشور به‌شمار می‌رود، بااین‌وجود در طول دهه‌های اخیر دولتمردان به توسعه زیرساخت‌های انرژی هم‌پای توسعه ظرفیت‌های معدنی توجه نکرده‌اند. به این ترتیب شاهد مشکلات و کاستی‌های کنونی هستیم که آینده صنایع را با تهدید روبه‌رو کرده است.

حقوق دولتی معادن یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی است که فعالان این بخش با آن روبه‌رو هستند. به‌دنبال تشدید کاهش درآمدهای دولت در سایه تحریم، افت صادرات نفت و ناکارآمدی در تدوین روش‌های درآمدزایی اصولی برای دولت، شاهد تحمیل فشار مضاعف به فعالان بخش معدن هستیم. در چنین شرایطی حقوق دولتی معادن که عموما در فرآیند تصویب بودجه سالانه موردتوجه قرار می‌گیرد، افزایش قابل‌توجهی داشته است.

متاسفانه ارقام و اعداد بودجه و دریافتی دولت از صنایع، به‌طور کارشناسی تعیین نمی‌شود. سیاست‌گذاران از دشواری شرایط کاری در بخش معدن و محدودیت‌های مالی حاکم بر این بخش آگاه نیستند. سیاست‌گذاری بدون دانش تخصصی لازم از یک‌سو فشار ویژه‌ای را به صنایع تحمیل می‌کند و از سوی دیگر تحقق منابع بودجه‌ای پیش‌بینی‌شده را عملا غیرممکن می‌سازد. دولت نه‌تنها شرایط فعالیت صنایع را تسهیل نمی‌کند، بلکه هر روز فشار جدیدی را به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند. این فشار عملا مانع بهبود شرایط تولید در بخش‌های مختلف است.

بهای گاز مصرفی صنایع معدنی در سال گذشته از ۱۱۲ تومان به ۶۵۰ تومان افزایش یافت. رشد دوباره این هزینه روی نرخ تمام‌شده تولید ما تاثیر می‌گذارد و بر بهای محصولات نهایی نیز اثر مستقیم دارد؛ بنابراین اجرای سیاست یادشده به شدت گرفتن تورم منتهی می‌شود. علاوه بر این امکان صادرات را از صنایع سلب خواهد کرد. در واقع با افزایش هزینه تولید و باتوجه به محدودیت‌های تحریمی که در روند صادرات صنایع قرار دارد، عملا امکان تولید رقابتی و صادرات در بازارهای جهانی، محدود خواهد شد.

سیاست‌های ارزی دولت برای سال آتی نیز بر عملکرد صنایع معدنی به‌شدت تاثیرگذار است. متاسفانه دولت در یک برنامه تکراری به‌طور مداوم اقدام به سرکوب نرخ ارز می‌کند. البته این سرکوب قیمتی تنها در شرایطی است که به‌ضرر صنایع منتهی شود. باید تاکید کرد دولت برای تامین نیازهای ارزی خود به رشد صادرات در بخش‌های مختلف از جمله معدن و صنایع معدنی نیاز دارد، اما آنقدر درگیر گذران روزمرگی شده که عملا تامین نیازهای ارزی خود را به فراموشی می‌سپارد. بی‌تردید تداوم این چالش‌ها در بلندمدت مشکل‌زا است و لطمات غیرقابل جبرانی را به صنعت و اقتصاد ما تحمیل خواهد کرد.

رشد ۱۱ درصدی تولید فولاد ایران

انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، آمار تولید فولاد کشور در ۱۰ ماه امسال را منتشر کرد. به گزارش چیلان، طبق آمار منتشرشده، تولید فولاد میانی کشور در ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۱، ۲۵ میلیون و ۶۵۵ هزار تن بوده که رشد ۱۱ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می‌دهد. در ۱۰ ماهه امسال، تولید کل محصولات فولادی نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد ۱۱ درصدی و تولید آهن اسفنجی رشد ۷ درصدی داشته است.

در ۱۰ ماه امسال، در مجموع تولید محصولات فولادی نسبت به مدت مشابه سال قبل، رشد ۱۱ درصدی داشته و به ۱۸ میلیون و ۲۷۶ هزار تن رسیده است. در ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۱، ۱۰ میلیون و ۶۹۷ هزار تن محصولات طویل و ۷ میلیون و ۵۷۹ هزار تن محصولات تخت در کشور تولید شده است.

رشد تولید محصولات طویل ۱۴ درصد و رشد تولید محصولات تخت ۸ درصد بوده است. تولید میلگرد در ۱۰ ماه امسال، ۸ میلیون و ۹۵۷ هزار تن بوده که افزایش ۱۶ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می‌دهد. تولید تیرآهن نیز با افزایش یک درصدی به یک میلیون و ۴۵ هزار تن رسیده است.

میزان تولید ورق گرم کشور در ۱۰ ماه نخست امسال، ۷ میلیون و ۳۴۶ هزار تن بوده که افزایش ۷ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال گذشته نشان می‌دهد. در دوره مورد بحث میزان تولید ورق سرد ۲.۱ درصد و ورق پوشش‌دار نیز ۶ درصد کاهش یافته است.

رقابت تنگاتنگ دلار و آهن‌آلات ادامه دارد

صعود و رکود، سرنوشت محتوم فولاد

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

بررسی روند رو به رشد بهای محصولات فولادی حکایت از آن دارد که صعود قیمتی این فلزات گوی سبقت را از دلار گرفته است. بهای دلار از ۳۱۵۲۰ تومان در روز نخست مهر در این روزها به حدود ۵۰ هزار تومان افزایش یافت و صعود ۳۵ درصدی را از آن خود کرد. قیمت میلگرد سایز ۱۶ نیز در این بازه زمانی از ۱۶۰۰۰ تومان به حدود ۲۵ هزار تومان و صعود بیش از ۳۵ درصدی را تجربه کرد. در واقع باتوجه به تورم گسترده حاکم بر اقتصاد و انتظارات تورمی در آینده، بخشی از سرمایه‌ها جذب بازار فولاد شده است؛ بنابراین بخش گسترده‌ای از تورم حاکم بر این بخش سرمایه‌ای است، نه مصرفی. باتوجه به آنکه رشد قیمتی موردبحث از سیاست‌های کلان اقتصادی کشور نشأت گرفته، اجرای راهکارهای مختلف برای کاهش التهاب در طرف تقاضا، آنقدرها هم موثر نیست. در واقع این راهکارها حکم مسکنی کوتاه‌مدت را دارند و نباید به نتیجه‌بخش بودن آنها برای مدت‌زمان طولانی امید داشت.

عکس: آیدا فریدی

نبود اطمینان نسبت به سیاست‌های ارزی دولت و بانک مرکزی مهم‌ترین دلیل صعود بهای فولاد و محصولات فولادی در هفته‌های اخیر است

قیمت زیر ذره‌بین

هفته گذشته ۲۹۴۰۰ تن آهن اسفنجی با قیمت میانگین ۱۳۲۰۸ تومان به ازای هر کیلو در بورس کالا معامله شد که این قیمت بالاترین قیمت آهن اسفنجی در تاریخ ایران است. روند صعودی قیمت در سایر حلقه‌های زنجیره فولاد کشور نیز تداوم یافت؛ به‌طوری که بررسی روند قیمت محصولات فولادی حکایت از آن دارد که بهای محصولات فولادی در طول ۲ ماه اخیر بیش از ۴۰ درصد رشد داشته است. فعالان بازار فولاد معتقدند باتوجه به رقابت گسترده‌ای که برای خرید فولاد و محصولات فولادی انجام می‌شود، در واقع بهای ارز در نرخ فروش محصولات این زنجیره به‌شدت افزایش یافته و به قیمت دلار در بازار آزاد نزدیک شده است.

باتوجه به رشد چشمگیر بهای فولاد در معاملات بورس کالا، هفته گذشته شاهد ابطال برخی از این معاملات بوده‌ایم که رقابت بالا و قیمت نامتعارف دلیل ابطال معاملات شمش در هفته گذشته بوده است. با این وجود همین ابطال‌ها عطش تقاضا برای خرید فولاد و محصولات فولادی را شدت می‌بخشد.

بورس کالا در روز یکشنبه، ۳۰ بهمن با هدف کنترل بازار اقدام به تغییر میزان پیش‌دریافت برای خرید محصول شمش بلوم کرد. بدین ترتیب مقرر شد از روز دوشنبه، اول اسفند میزان پیش‌دریافت برای خرید محصول شمش در شرکت بورس کالای ایران تا اطلاع ثانوی به ۳۰ درصد افزایش یابد، این در حالی است که میزان پیش‌دریافت در گذشته ۱۰ درصد بود.

انتظار می‌رود راهکار یادشده از میزان تقاضای کاذب برای خرید فولاد و محصولات فولادی بکاهد؛ هرچند نباید به اثرگذاری جدی و طولانی‌مدت این راهکار هم امید داشت.

سیاست‌های ارزی، مانع آرامش

ابوذر انصاری، کارشناس بازار کالایی در گفت‌وگو با صمت در ارزیابی دلایل روند صعودی بهای شمش و محصولات فولادی در رینگ معاملاتی بورس کالا و همچنین در بازار آزاد اظهار کرد: نبود اطمینان نسبت به سیاست‌های ارزی دولت و بانک مرکزی مهم‌ترین دلایل صعود بهای فولاد و محصولات فولادی در هفته‌های اخیر است. وی از محدودیت در تامین گاز موردنیاز صنایع فولاد کشور به‌عنوان دیگر علت صعود بهای محصولات زنجیره فولاد در بورس کالا نام برد و افزود: واحدهای تولیدکننده آهن اسفنجی و همچنین سایر صنایع تولیدکننده فولاد در ماه‌های اخیر با محدودیت جدی در تامین انرژی روبه‌رو شدند و از آنجایی که گاز در واحدهای احیا به‌عنوان خوراک و سوخت کاربرد دارد، عملا فعالیت در این حلقه از زنجیره، تا سطوح بسیار بالایی متوقف شده است. این موضوع زمینه بر هم خوردن تعادل میان عرضه و تقاضا در یک مجموعه را فراهم کرده و به رشد رقابت برای خرید آهن اسفنجی و صعود بهای آن منتهی شده است. این رشد قیمت در سایر حلقه‌های زنجیره فولاد کشور نیز منعکس شده است. انصاری گفت: انتقادات جدی به سیاست‌های کلان اقتصادی کشور وارد است. تا زمانی که این سیاست‌ها اصلاح نشود، نمی‌توان به بهبود شرایط و توقف روند صعودی قیمت‌ها امید داشت. راهکارهای مطرح‌شده از سوی مسئولان و سیاست‌گذاران نیز تنها برای مدت‌زمان محدودی اثرگذار خواهند بود، اما با گذشت زمانی کوتاه، قیمت‌ها دوباره به مسیر صعود و رشد باز خواهند گشت. این کارشناس بازار کالایی گفت: با رصد شرایط اقتصادی و سیاسی کشور می‌توان این‌طور ادعا کرد که ریسک‌های بنیادی حاکم بر اقتصاد، اعم از سیاسی و غیرسیاسی همچنان برقرار هستند؛ در نتیجه این روند رشد قیمت ادامه‌دار است. وی با اشاره به راهکارهای مطرح‌شده از سوی بورس کالا در طول یک هفته اخیر با هدف بازگشت آرامش به این بازار اظهار کرد: در شرایطی که تقاضا برای خرید یک محصول از عرضه آن پیشی می‌گیرد، پیش‌دریافت معاملات را افزایش می‌دهند؛ در نتیجه تامین نقدینگی برای متقاضیان خرید یک محصول دشوارتر خواهد شد. با این وجود نباید به اثرگذاری جدی این بخشنامه در کاهش بهای فولاد در بورس کالا امید داشت.

در واقع راه‌حل‌های یادشده حکم مسکن‌های کوتاه‌مدت و نه‌چندان اثربخش را بازی می‌کنند. انصاری گفت: دلیل ابطال معاملات فولاد در هفته گذشته رشد تصنعی قیمت‌ها عنوان شد، این در حالی است که باتوجه به روند صعودی بهای دلار در بازار آزاد و همچنین قیمت فولاد در بازار جهانی، قیمت‌های ثبت‌شده برای فولاد و محصولات فولادی در هفته گذشته و این هفته، چندان عجیب نیست. این کارشناس بازار کالایی در پایان افزود: باتوجه به شرایط موردبحث، چشم‌انداز اقتصاد در آینده روشن نیست. در چنین فضایی سیر صعودی بهای محصولات عرضه‌شده در بورس کالا ادامه‌دار خواهد بود.

> در هفته‌های گذشته تعادل میان عرضه و تقاضای محصولات زنجیره فولاد کشور از میان رفته و پیشی گرفتن تقاضا از عرضه آهن اسفنجی، فولاد و محصولات فولادی به شکل‌گیری رقابت گسترده و التهابات قیمتی برای خرید این محصولات منتهی شده است

خطر رکود در کمین فولادسازان

محمد اعتباری، فعال بازار فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: با شروع فصل سرما، واحدهای تولیدکننده آهن اسفنجی با چالش جدی در تامین گاز روبه‌رو شدند که این محدودیت از میزان تولید در این حلقه از زنجیره فولاد کشور به‌شدت کاست. از آنجا که آهن اسفنجی به‌عنوان ماده اولیه تولید شمش فولاد استفاده می‌شود، افت تولید این محصول و رشد قابل‌توجه بهای آن، به شمش و در ادامه سایر حلقه‌های زنجیره فولاد کشور منتقل خواهد شد.

اعتباری گفت: افسار قیمت دلار در ماه‌ها و هفته‌های اخیر پاره شده که همین روند رو به رشد بهای دلار محرک قیمت فولاد و محصولات فولادی است. صعود بهای فولاد در شرایطی است که تقاضای حاکم بر بازار سرمایه‌ای است، نه مصرفی. در واقع در حال حاضر بازار با رکود روبه‌رو است. علاوه بر این حضور در ماه‌های سرد سال، از میزان تقاضای واقعی برای محصولات فولادی می‌کاهد. در چنین شرایطی می‌توان این طور ادعا کرد که خرید فولاد و محصولات فولادی به‌منزله جایگزین کردن وجه نقد با کالا است.

این فعال بازار فولاد گفت: چنانچه روند صعودی بهای دلار متوقف شود، صعود بهای این فلز در بورس کالا و به‌دنبال آن بازار آزاد نیز متوقف خواهد شد. در واقع دلار و سمت‌وسوی آن مهم‌ترین سیگنال موثر بر قیمت فولاد و محصولات فولادی است. باتوجه به ابهاماتی که بر فرآیند خریدوفروش فولاد و محصولات فولادی حاکم است، از تجار غیرحرفه‌ای انتظار می‌رود از ورود به این بازار خودداری کنند.

وی درباره سیاست‌های بورس کالا و اثرگذاری آن بر قیمت فولاد اظهار کرد: در شرایطی که بازار با التهاب گسترده‌ای روبه‌رو است، انتظار می‌رود معاملات غیرنقدی از این بازار حذف شود. یعنی متقاضیان خرید فولاد و محصولات فولادی امکانی برای خرید اعتباری نداشته باشند، این در حالی است که تغییر معاملات از شرایط اعتباری به نقدینگی کامل، از میزان تقاضای سرمایه‌ای در این زنجیره می‌کاهد و روند رو به رشد قیمت‌ها را کاهش می‌دهد.

سخن پایانی

در هفته‌های گذشته تعادل میان عرضه و تقاضای محصولات زنجیره فولاد کشور ازمیان رفته و پیشی گرفتن تقاضا از عرضه آهن اسفنجی، فولاد و محصولات فولادی به شکل‌گیری رقابت گسترده و التهابات قیمتی برای خرید این محصولات منتهی شده است. روند رو به رشد قیمتی در زنجیره موردبحث در شرایطی ایجاد شده که همچنان در فصل زمستان و زمان سنتی رکود ساخت‌وساز قرار داریم. در واقع انتظار می‌رفت این رکود زمینه تضعیف بهای فولاد و محصولات فولادی را فراهم کند، اما نه‌تنها این انتظار محقق نشده، بلکه رکوردشکنی مداوم قیمتی فولاد ادامه دارد. شرایط تورمی حاکم بر اقتصاد و نرخ صعودی و غیرقابل‌پیش‌بینی دلار در بازار آزاد، مهم‌ترین سیگنال صعود در بورس است. متاسفانه باید اقرار کرد پیامدهای منفی شرایط تورمی بر بهای فولاد ادامه‌دار است. این روند صعودی می‌تواند به افزایش هزینه تمام‌شده محصولات نهایی و حتی ساخت‌وسازها منتهی شود.

سند آمایش سرزمین اجرا نمی‌شود

در بهره‌برداری از معادن باید نظارت دقیق‌تری انجام گیرد که در همین راستا قانون معادن با اولویت محیط‌زیست بازنگری می‌شود. به گزارش مهر، سمیه رفیعی، رئیس فراکسیون محیط‌زیست مجلس در حاشیه بازدید از معضلات و پروژه‌های زیست‌محیطی استان قزوین با بیان اینکه متاسفانه بعضا حرف و عمل مسئولان در حوزه محیط‌زیست متناقض است، گفت: برخی از مسئولان حرف از محیط‌زیست می‌زنند، اما عملکرد غیرمحیط‌زیستی دارند و همین تناقض سبب ایجاد مشکلات می‌شود.

وی بخشی از ریشه مشکلات زیست‌محیطی را اجرا نشدن سند آمایش سرزمین دانست و گفت: مشکل دیگر شفاف و ثابت نبودن استانداردهای زیست‌محیطی کشور است که در کنار این امر برخورد سلیقه‌ای مدیران با مجموعه‌های صنعتی و اقتصادی موجب از بین رفتن اعتماد عمومی، امنیت سرمایه‌گذاری و تخریب محیط‌زیست و منابع طبیعی می‌شود.

رئیس فراکسیون محیط‌زیست مجلس شورای اسلامی گفت: پایداری سرزمینی هدف اصلی ماست و در این مسیر به کمک مردم نیاز است. وی به موضوع معادن اشاره و تاکید کرد: در بهره‌برداری از معادن باید نظارت دقیق‌تری انجام گیرد که در این راستا قانون معادن با اولویت محیط‌زیست بازنگری می‌شود. رفیعی درباره قانون مدیریت پسماند، گفت: بازنگری در قانون مدیریت پسماند در مجلس در ایستگاه پایانی است و برای این حوزه ۱۴۰۰ ساعت کار مطالعاتی صورت گرفته که امیدواریم با تصویب آن شاهد اتفاقات مثبت باشیم.

وی تصریح کرد: درباره شیرابه‌های پسماند در کشور معضلات و مسائل زیست‌محیطی بزرگی داریم که اگر به‌سرعت راهکاری برای مدیریت آن پیدا نکنیم، به یک معضل اساسی تبدیل خواهند شد. رئیس فراکسیون محیط‌زیست مجلس همچنین درباره سیمان آبیک قزوین با تاکید بر لزوم پیگیری جدی سازمان محیط‌زیست برای اخذ عوارض آلایندگی از این کارخانه گفت: نمی‌شود که مردم آبیک مشکلات، عوارض و آسیب‌های ناشی از آلایندگی سیمان آبیک را متحمل شوند، اما مدیران این کارخانه تلاشی برای کاهش آلودگی این کارخانه انجام ندهند. البته عوارض باید طوری دریافت شود که حتما عواید ناشی از آن به حوزه محیط‌زیست استان برگردد.

وی با اشاره به موضوع سایت پسماند محمدآباد قزوین، گفت: اگر بی‌خطرسازی شیرابه پسماند در استان قزوین توسط شرکت‌های دانش‌بنیان پیگیری شود، می‌تواند یک مدل و الگو برای بی‌خطرسازی شیرابه پسماند در سایر سایت‌های پسماند کشور باشد. خوشبختانه لندفیل این سایت در حال تکمیل شدن است. رئیس فراکسیون محیط‌زیست مجلس در سفر خود به استان قزوین از نیروگاه شهید رجایی و سایت پسماند محمدآباد بازدید و مرکز کنترل و پایش محیط‌زیست استان را کلنگ‌زنی کرد.

ایجاد دانش‌بنیان سبز و صادرات‌محور

معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهوری در نشست با نخبگان و مسئولان جزیره کیش گفت: باتوجه به زیرساخت‌های موجود جزیره کیش و نیاز کشور، این جزیره قابلیت تبدیل به منطقه نوآوری و فناوری و هاب صادراتی شرکت‌های دانش‌بنیان را دارد.

به‌گزارش معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، روح‌الله دهقانی بااشاره به شرکت‌های دانش‌بنیان، خلاق و فناور این جزیره خاطرنشان کرد: جزیره کیش ۴۰ سال پیش به‌عنوان نخستین منطقه آزاد کشور معرفی شد و با موقعیت جغرافیایی مناسب، طرح قوانین بالادستی فاخر و محوریت تجاری و اقتصادی به‌سرعت رشد کرد و مزیت‌های کنونی جزیره کیش، در سال‌های گذشته به افزایش تجارت کشور کمک کرد، اما اکنون دیگر باید ماموریت کیش به‌سمت حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، فناور، خلاق و استارت‌آپ تغییر کند. رئیس بنیاد ملی نخبگان افزود: انیمیشن، نانوتکنولوژی، داروهای زیست‌فناوری، کسب‌وکارهای اینترنتی و هوش‌مصنوعی از جمله فعالیت‌هایی هستند که می‌توان با اتکا به آنها به سودهای چندبرابری در راستای افزایش تولید ناخالص کشور دست یافت. دهقانی گفت: استفاده از دانشجویان جزیره در این شرکت‌ها، تسهیلات گمرک، ایجاد هاب واردات مواد اولیه و صادرات کالاهای تولیدی، ارائه اینترنت سفید یا بدون محدودیت، می‌تواند از محورهای رویکرد جدید سازمان منطقه آزاد کیش برای تبدیل به جزیره‌ای فناور باشد. دهقانی یکی از ماموریت‌ها و مسئولیت‌های جزیره کیش را ایجاد دانش‌بنیان سبز و صادرات‌محور برمبنای اقتصاد نوظهور عنوان و اظهار کرد: این منطقه به‌عنوان نخستین نسل از مناطق آزاد کشور باتوجه به برخورداری از زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های موجود می‌تواند رویکرد گذشته خود در حوزه تجارت و گردشگری را تقویت کند.

نخبگان در چه شرایطی حاضر به بازگشت هستند؟

دولت بی‌خیال نخبگان شود

نزدیک به یک دهه می‌شود که یکی از معضلات اصلی کشور در کنار بحران اقتصادی و شرایط ناهموار زیست‌محیطی، فرار مغزها است؛ فراری که آینده کشور را تحت‌تاثیر مستقیم خود قرار خواهد داد و درنهایت، کشور را از ثروت انسانی خود محروم می‌کند. به‌گفته کارشناسان، بیشتر موانع پیش‌روی جذب و استفاده از توان و ظرفیت نخبگان مربوط به معضلات فرهنگی است، اما خوشبختانه چند سالی می‌شود که دانشگاه‌ها در این زمینه و برای جذب سرآمدان علمی که بنیاد ملی نخبگان معرفی می‌کند، همکاری خوبی داشته‌اند و دارند. چندی پیش هم، روح‌الله دهقانی، رئیس بنیاد ملی نخبگان خبر از جذب ۵ هزار نفری نخبگان تا پایان سال آینده را داد و این خبر بهانه‌ای شد تا به شرایط استاندارد جذب نخبگان در دستگاه‌های دولتی و خصوصی بپردازیم.

صمت در این گزارش، به مهم‌ترین گام‌های ایجاد شرایط مناسب برای جذب نخبگان پرداخت و یک تجربه موفق از بسترسازی استاندارد را در این زمینه بررسی کرد.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

تجربه اخیر پلتفرم «کانکت» نشان داد برای بسیاری از نخبگان سفرکرده، زرق‌وبرق آن‌طرف آب‌ها می‌تواند در کنار موقعیت‌های شغلی داخل، بی‌ارزش باشد و آنها ترجیح دهند به کشور برگردند

ظرفیت بالای کشور در جذب نخبه

محمد عبدالحسین‌زاده، پژوهشگر و استاد دانشگاه در رشته مدیریت دولتی معتقد است، جذب نخبگان باید جزو برنامه‌های سیاست‌گذاری‌های مهم در کشور باشد که برای این هدف نیازمند یک سیستم جامع و هوشمند و به‌روز هستیم. وی بااشاره به سخن اخیر رئیس معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان و رئیس بنیاد ملی نخبگان در رابطه با جذب ۵ هزار نفری نخبگان تا پایان سال آینده به صمت گفت: ظرفیت کشور بیش از ۵ هزار نفر جذب نخبه است. بنابراین جذب ۵ هزار نفر کار دشواری نیست، اما اینکه تا چه حد می‌توانیم به چنین هدفی برسیم، خود جای بحث دارد. جذب نخبگان کشور هدفی است که نیازمند هم‌افزایی همه‌جانبه میان معاونت علمی و وزارت علوم و وزارت بهداشت و دیگر وزارتخانه‌های مربوطه است. به‌عبارت‌دیگر، تا زمانی که اراده ملی برای این امر شکل نگیرد، راه به جایی نخواهیم برد.

▣ لیسانسه‌ها را دریابید

عبدالحسین‌زاده گفت: از یک‌سو، جامعه و نظام شغلی ایران در شرایط فعلی نخبه‌پذیر نیست و از طرفی هم، نخبگان علاقه‌ای برای فعالیت در دستگاه‌های اجرایی ندارند. گفتنی است، نهادهای دولتی از نخبگان مقطع کارشناسی ارشد و دکتری برای فعالیت در دستگاه‌های بهره می‌گیرند، اما آماری که از سوی بنیاد ملی نخبگان منتشر شده، حاکی از آن است که مهاجرت نخبگان بیشتر در دوره لیسانس اتفاق می‌افتد، بنابراین باید فکری به حال دانشجویان کارشناسی کرد که بیشترشان در فکر رفتن هستند. به‌طورمعمول افراد در مقاطع بالاتر، ریسک مهاجرت را نمی‌پذیرند و ترجیح می‌دهند خود را با شرایط موجود سازگار کنند.

▣ شرایط فعلی، اجازه جذب حداکثری نخبگان را نمی‌دهد

وی افزود: جذب نخبگان به‌ویژه نخبگان داخل کشور، نیازمند یک نگرش سیستمی است. متاسفانه تاکنون نظام اداری و دستگاه‌های اجرایی کشور زمینه مناسبی را برای جذب نخبگان فراهم نکرده‌اند و شرایط فعلی اجازه جذب حداکثری نخبگان را نمی‌دهد. به‌همین‌دلیل، راهی جز ایجاد تغییرات بنیادی در بسترهای مرتبط نیست که به اعتقاد من در بلندمدت حاصل می‌شود. در واقع، انتظار نمی‌رود باوجود بروکراسی خسته‌کننده حاکم در نظام اداری کشور، جذب نخبگان در دستگاه‌های اجرایی و اداری در کوتاه‌مدت اتفاق بیفتد.

وی افزود: محدودیت‌هایی از جمله پذیرا نبودن نظام اداری مانع ورود مستقیم نخبگان به دستگاه‌های اجرایی کشور می‌شود، به‌همین‌دلیل باید از نهادهای واسط که به‌عبارتی زیست‌بوم آنها متناسب با فرهنگ دانش‌بنیانی است، بهره گرفت، چرا که این نهادها پذیرای نخبگان هستند. وی ادامه داد: برای هدف گفته‌شده، نیازمند پیگیری چند گام هستیم که با نام بسته سیاستی هوشمند شناخته می‌شود. ایجاد هسته‌های علمی مسئله‌محور، یکی از این گام‌ها است. گفتنی است، در گام نخست، در این هسته‌ها دانشجویان با در نظر گرفتن مقاطع تحصیلی آنها باید تفکیک شوند. گام دوم به تفکیک رشته‌های تحصیلی تاکید دارد؛ به‌عبارت‌دیگر، باید هسته‌های علمی مربوط به مقاطع و رشته‌های تحصیلی به‌طور جداگانه تشکیل شود. ناگفته نماند که این هسته‌های علمی در شرایط فعلی هم در کشور وجود دارند، اما فاقد آیین‌نامه مجزا با تفکیک رشته و مقطع تحصیلی هستند.

عبدالحسین‌زاده بااشاره به گام سوم برای جذب حداکثری نخبگان که به تقویت و بهبود شرایط استادان جوان برمی‌گردد، گفت: استادان جوان و فعال یکی از اهرم‌های جذب نخبگان به‌حساب می‌آیند. آنها می‌توانند جذب‌کننده نخبگان باشند، به‌همین‌دلیل باید تاکید ویژه برای نگهداشت استادان جوانی که در حال حاضر فعال هستند، داشته باشیم. همچنین، شاگردپروری هم دیگر رویکرد مهم نگهداشت نخبه یا جذب آنان است که الزاماتی دارد.

به‌گفته وی، وقتی این الزام از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری وجود داشته باشد که برای ارتقای علمی باید مقاله یا کتاب بنویسند و یا اختراعی را به‌ثبت برسانند؛ این افراد زمانی برای شاگردپروری نمی‌گذارند و دانش‌شان محصور در مقاله و کتاب‌ها می‌شود.

عبدالحسین‌زاده بااشاره به گام سوم پروژه جذب نخبگان در کشور گفت: متاسفانه زیست‌بوم قانون و مقررات کشور مردم‌گریز است و برای نخبگان دافعه دارد، به‌همین سبب الزام ایجاد مسیری که نظام قانون و مقررات را نخبه‌پسند کند و در نهایت به حذف دست‌اندازهای قانونی بینجامد، به‌شدت احساس می‌شود. همچنین، در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته توجه ویژه‌ای به ابزارهای اطلاعاتی و گفتمانی می‌شود که رسانه یکی از آنها است. این ابزارها به‌طورمعمول به‌عنوان جهت‌ساز و جهت‌دهنده به نخبگان شناخته می‌شوند و به‌نوعی موردبهره‌برداری قرار می‌گیرند که در نهایت به تقویت عرق ملی نخبگان بینجامد. در گام سوم، نشان دادن تجارب موفق و آشنایی با نخبگان ملی در زمان گذشته با استفاده از این ابزارها می‌تواند راهکار سودبخشی برای پیگیری این گام باشد؛ گفتنی است، هدف ایجاد احساس مثبت است.

▣ درد نان، سد تولید علم

وی ادامه داد: گام بعدی مربوط به موانع مالی و اقتصادی است. تا وقتی نخبگان درد نان و مسکن داشته باشند، نمی‌توانند به تولید علم بپردازند. در حقیقت، پول اصلی‌ترین عامل ایجاد یا نبود انگیزه است. به‌عبارت روشن‌تر، باید شرایط رفاهی و ابتدایی‌ترین معضلات مالی نخبگان رفع شود تا آنها بتوانند با آرامش‌خاطر دست به تولید علم و فناوری بزنند. در واقع، اگر نخبگان دغدغه مالی نداشته باشند، می‌توانند کارآیی لازم را در بدنه تولید و سرمایه ایجاد کنند. مجموعه این گام‌ها می‌تواند به طراحی سیاست هوشمند در راستای جذب مخاطب بینجامد. همچنین، می‌توانیم هم در بلندمدت و هم در کوتاه‌مدت نتیجه درخوری را دریافت کنیم.

> از یک‌سو، جامعه و نظام شغلی ایران در شرایط فعلی نخبه‌پذیر نیست و از طرفی هم، نخبگان علاقه‌ای برای فعالیت در دستگاه‌های اجرایی ندارند

کانکت، پلتفرمی برای ارتباط با داخل

چند سالی می‌شود که پلتفرمی به نام «کانکت» در زمینه همکاری و بازگشت نخبگان فعال در خارج از کشور ایجاد شده است که به شفاف‌سازی موقعیت‌های شغلی برای نخبگان ایرانی خارج از کشور می‌پردازد. به‌واسطه این پلتفرم تاکنون ۲ هزار و ۷۰۰ نخبه جذب فضاهای متناسب شغلی خود شده و به توسعه اکوسیستم دانش‌بنیانی کشور کمک کرده‌اند. علی حسینی، معاون مرکز تعاملات بین‌الملل معاونت علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری که ایجادکننده و توسعه‌دهنده پلتفرم «کانکت» است، در گفت‌وگو با صمت گفت: هدف از ایجاد «کانکت» در گام نخست آشنایی نخبگان با شرایط شغلی مربوط به فعالیت‌های خودشان در داخل است، از آنجایی که این فرآیند از عهده دولت بر نمی‌آید، تصمیم گرفتیم ساختارهای شغلی بخش خصوصی و برخی نهادهای دولتی را به ایرانیان فعال که خواهان بازگشت به کشور هستند، در بستری شفاف بشناسانیم. در واقع، افرادی که به هر دلیلی خواهان بازگشت به کشور هستند، اما دید شفاف و اطلاع جامعی از شرایط شغلی حوزه تخصصی خود در داخل کشور ندارد با همکاری این پلتفرم می‌توانند پاسخ سوالات‌شان را پیدا کنند. گفتنی است، مشکلاتی نظیر سربازی، فرآیندهای سخت جذب به‌عنوان هیات علمی موضوعاتی است که باعث می‌شود چنین دید غیرشفافی به‌وجود بیاید.

▣ دولت زیرساخت ایجاد کند

وی درباره این خبر رئیس بنیاد ملی نخبگان درباره جذب ۵ هزار نفر از این افراد در دستگاه‌های اجرایی گفت: به‌اعتقاد من، دولت توانایی بازگرداندن نخبگان مهاجرت‌کرده را ندارد، چرا که مهاجرت و بازگشت به کشور ناشی از یک تصمیم شخصی است و دولت توانایی شفاف‌سازی موقعیت‌های شغلی و تاثیرگذاری مستقیم بر تصمیم افراد را ندارد. در واقع، تنها می‌تواند زیرساخت مناسب را در فضای شغلی ایجاد کند.

▣ ابتدا نخبگان را می‌شناسیم

حسینی گفت: در این پلتفرم از یک‌سو پایگاه‌های تخصصی ایجاد شده است که نمایانگر ظرفیت‌های شغلی موجود در نهادهای مختلف است. از سویی دیگر، با انجمن‌های تخصصی خارج از کشور ارتباط برقرار کردیم و به کمک این انجمن‌ها، ایرانی‌های فعال که خواهان بازگشت به کشور هستند، شناسایی می‌شوند. گفتنی است، هر دانشگاه بین‌المللی تراز بالا دارای چنین انجمنی است که می‌توان از طریق ارتباط با آنها به نخبگان ایرانی دسترسی پیدا کرد. به‌گفته حسینی، فرآیند جذب نخبه در پلتفرم (کانکت) شرح شفاف موقعیت‌های شغلی در نهادهای معتبر علمی و فناوری است و اصلا اصراری به بازگشت در این پلتفرم نیست. در واقع، هر موقعیت شغلی که ممکن است افراد خواهان فعالیت در آن باشند، به‌طور کامل شرح داده می‌شود. وی ادامه داد: یکی از مزایای ارتباط با (کانکت)، کاهش ریسک بازگشت نخبگان به کشور است. معمولا این افراد به‌دلیلی شخصی و خانوادگی به وطن بازمی‌گردند که این پلتفرم کمک می‌کند، نخبگان هنگام بازگشت بدانند که در کدام بخش از پایگاه‌ها و در چه سطحی قرار است به فعالیت بپردازند و خوشبختانه سردرگمی اولیه را تجربه نخواهند کرد.

▣ حمایت، حتی بعد از یک سال بازگشت

حسینی گفت: برای ارتباط با این پلتفرم، نخبگانی که خواهان بازگشت به کشور هستند، می‌توانند حوزه تخصصی و به‌عبارتی، طرح خاص خود را با این پلتفرم در میان بگذارند و اطلاعات خود را درج کنند. پس از بررسی کارشناسان و بعد از تایید اطلاعات موقعیت‌ها به فرد پیشنهاد داده می‌شود و دوطرف به تعیین زمان مشخص همکاری می‌پردازند. از آنجایی که سال نخست بازگشت نخبگان ریسک و نگرانی بالا است، افرادی که برمی‌گردند، پس از یک سال مورد حمایت کارشناسان (کانکت) برای عبور از سال نخست قرار می‌گیرند. وی بااشاره به آمار نخبگانی که تاکنون برگشته‌اند، گفت: تا به امروز، ۹ هزار نفر در این پلتفرم اپلای کرده‌اند. گفتنی است، در این میان، موسسات و پایگاه‌ها هم در رقابتی پاپایای برای جذب افراد قرار می‌گیرند و هر کدام تلاش می‌کنند شرایط مناسب‌تری را فراهم کنند. ناگفته نماند که انگیزه بازگشت بیشتر نخبگان شرایط مالی نیست و معمولا به دلایل شخصی و خانوادگی برمی‌گردد و این امر از آمار نخبگان برگشته می‌کاهد. تاکنون ۲ هزار و ۷۰۰ نفر به ایران بازگشته‌اند. همان‌گونه که پیش‌تر هم گفته شد، توصیه‌ای به برگشت نیست، اما اگر فردی تصمیم گرفته باشد که برگردد، مسیر فعالیتش را در ایران هموارتر می‌کنیم. همچنین، اصراری هم برای جذب در دستگاه‌های دولتی نیست و در ابتدا بازار شغل بخش خصوصی به این افراد معرفی می‌شود.

سخن پایانی

باتوجه به موارد گفته‌شده در گزارش، جذب نخبگان بیش از هر چیز باید از حصار شعارها بیرون بیاید و رنگ و بوی عملیاتی بگیرد. تجربه اخیر پلتفرم (کانکت) نشان داد که برای بسیاری از نخبگان سفرکرده زرق‌وبرق آن‌طرف آبی‌ها می‌تواند در کنار موقعیت‌های شغلی داخل، بی‌ارزش باشد و آنها ترجیح دهند به کشور برگردند؛ بنابراین می‌توان در کنار امتیازات و سطح بالای رفاهی کشورهای مقصد نخبگان استانداردسازی زیرساخت‌ها برای جذب آنها در نظام شغلی، راهکار مهمی به‌نظر بیاید. به گفته کارشناسان کشور، جذب نخبگان، ظرفیت بالاتر از آن عددی دارد که رئیس بنیاد ملی نخبگان گفته بود، بنابراین بهتر است ابتدا به شفاف‌سازی نظام و نیازمندی‌های شغلی برای نخبگان بپردازیم و تا حد ممکن وظایف دولتی را محدود به استانداردسازی زیرساخت‌ها کنیم نه جذب مستقیم نخبگان.

یادداشت

آبادی از نوع دانش‌بنیانی

ابوالفضل میرقاسمی
کارشناس توسعه روستایی

باتوجه به شرایط کنونی اقتصاد کشور اهمیت اشتغال در روستاها کمتر از شهرها نیست و باید برنامه ویژه آمایشی برای آن طراحی کرد. شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند ظرفیت‌سازی مهمی در روستاها برای جلوگیری از پدیده پناهندگان اقلیمی داشته باشند، به‌عبارت روشن‌تر، جای‌گیری صنایع کوچک متناسب با وضعیت اقلیمی مناطق و روستاها می‌تواند راهکار مهمی برای توسعه اشتغال در روستاها باشد. تجربه موفق دیگر کشورها در امر توسعه پایدار روستایی نشان داده که این نوع توسعه در روند جایگزینی صنایع کوچک، موفق عمل کرده و چند سالی می‌شود در بیشتر کشورهای آسیای شرقی جاافتاده است. در کشورهایی نظیر ژاپن و تایلند، روستاها با حمایت دولت توانسته‌اند برای محصولات خود که حاصل فعالیت در عرصه صنایع خرد و صنایع‌دستی است، بازارسازی کنند و به رشد اقتصادی برسند. در این فرآیند، هر روستا با یک محصول شناخته می‌شود. این جریان زمانی به مرحله عملیاتی می‌رسد که محصولات تولیدشده از استاندارد کافی برخوردار باشند و در کنار آن، بخش خصوصی یا دولت در بخش بازار از کسب‌وکارهای شکل‌گرفته حمایت کنند. در کشورهای گفته‌شده، صنایع خرد در روستاها به‌قدری توسعه‌یافته است که نوع و روند اجرایی آنها نظیر کارگاه‌های تولیدی موردتوجه گردشگران خارجی قرار گرفته است و خود به‌عنوان یک جاذبه گردشگری شناخته می‌شود. به‌عبارت دیگر، علاوه بر تولید محصول، ماهیت تولید و روند آن هم ارزآور شده است.

اما از آنجایی که اقلیم و شرایط طبیعی در کشور ما تعیین‌کننده اصلی مشاغل در روستاها است، در هر جغرافیای روستایی باید به فراخور شرایط طبیعی آنجا، کسب‌وکارها راه‌اندازی شوند، حال باتوجه به گرمایش زمین و تغییرات اقلیمی و تاثیری که بر الگوی بارش و رژیم بارندگی گذاشته، شرایط طبیعی روستاها و ظرفیت‌شان برای کشاورزی کاهش یافته است. همچنین، حفر چاه‌های غیرمجاز و دخالت‌های بیش از اندازه انسان در طبیعت باعث شده، مناطق روستایی با بحران کم‌آبی مواجه شوند و شرایط برای اشتغال بحرانی‌تر شود، به‌همین دلیل، دیگر نمی‌توان اتکای ۱۰۰ درصدی روی کشاورزی و دامپروری داشت و بهتر است از معیشت‌های جایگزین و مکمل استفاده کنیم که درآمد بخشی از خانواده‌های روستایی از این طریق حاصل شود.

به اعتقاد من، برای کاهش مهاجران اقلیمی باید به فکر معیشت جایگزین بود که در کنار آن، بحث افزایش بهره‌وری هم مطرح می‌شود، چرا که باید از داشته‌های موجود طبیعی نظیر آب و خاک استفاده مناسب کرد. گفتنی است، بهره‌وری در بیشتر مناطق روستایی کشور پایین است و متاسفانه استفاده درستی از منابع موجود نمی‌شود، برای مثال، الگوی کشت نباید متاثر از گرانی یا ارزانی یک محصول کشاورزی باشد، بلکه باید به فراخور طبیعت منطقه کاشت و برای توسعه معیشت جایگزین صنایع خرد همپای گردشگری می‌تواند موجب رشد اقتصادی روستاها شود. در بیشتر کشورهای پیشرفته برای راه‌اندازی صنایع خرد کارخانجات برون‌سپاری می‌کنند. در ایران هم می‌توان ارتباط میان صنایع بزرگ و کوچک را با کسب‌وکارهای روستایی و دانش‌بنیان برقرار کرد. در حالی که بیشتر روستاهای کشور مکان زندگی سالمندان و متاسفانه نسبت جمعیت شهری و روستایی ما معکوس شده است.

توسعه صنایع خرد در روستاها به بهره‌گیری از توان دانش‌بنیان‌ها امری شدنی است. از آنجایی که دانش‌بنیان‌ها ظرفیت‌های فناورانه بالایی دارند، می‌توان با برقراری ارتباط میان دانش بومی هر منطقه با دانش روز، صنایع خرد را در روستاها توسعه دهیم، باتوجه به اینکه نیاکان و گذشتگان کشورمان بسیار خردمند بودند، به‌خوبی توانستند با محیط طبیعی و اقلیم منطقه زندگی‌شان سازگاری کنند، در واقع باید برنامه‌ای طراحی شود که در بطن آن دانش‌بنیان‌ها، علم روز را با دانش بومی و ظرفیت‌های موجود پیوند دهند و متناسب با هر منطقه، شرایط اشتغالزایی منحصر به فردی را در هر منطقه به‌وجود بیاورند.

راه‌اندازی کشاورزی قراردادی در مناطق روستایی راهکاری دیگر برای اهداف گفته است. از آنجایی که در کشاورزی قراردادی تمامی روند تولیدات، طبق یک برنامه مشخص پیش می‌رود، می‌تواند برای روستاییان فرآیندی مفید به‌حساب بیاید. کشاورزی قراردادی به این معنا است که کارخانه‌های تولیدات محصولات مرتبط با روستا با کمک آموزش به کشاورزان و ارائه امکانات مناسب، محصول تولیدشده موردنظر را خریداری می‌کنند و بعد با تغییر و تحولات به بازار می‌رسانند. چنین تجارتی برد-برد است و سودی که دلالان از محصولات کشاورزی می‌برند، عاید تولیدکننده محلی و کارخانه‌دار می‌شود. اگر چنین الگوهایی را شناسایی کنیم، به‌طورقطع روستانشینان هم استقبال کافی می‌کنند، بنابراین توسعه صنایع خرد با توان دانش‌بنیان‌ها در روستاها امکان‌پذیر است، اما باید متناسب با شرایط طبیعی، اقلیمی و زنجیره عرضه و تامین مشخص انجام بگیرد. متاسفانه اسناد آمایشی در ایران در حد مطالعه است و در بیشتر زمان‌ها خاک می‌خورد. وی افزود: به‌اعتقاد من، برنامه آمایشی باید متناسب با وضعیت نسبی و رقابتی هر منطقه نوشته شود.

خدمات گردشگری با افزایش بهره‌وری و استفاده درست از منابع می‌تواند از افزایش پدیده پناهندگان اقلیمی در کشور بکاهد.

یادداشت

ناکجاآباد دلار

میثم رادپور
کارشناس اقتصاد

هفته گذشته دلار وارد کانال ۴۷ هزار تومان شد و در نخستین روز هفته جاری به کانال ۴۹ هزار تومان رسید؛ روندی غیرقابل کنترل و خطرناک در سقوط ارزش پول ملی.

مهم‌ترین دلیل افزایش تقاضای ارز در بازار، سرمایه‌گذاری و حفظ ارزش پول و در برخی موارد، کسب سود است. در روزهای گذشته اعلام شد ارز کافی در کشور وجود ندارد که مسعود توکلی، سخنگوی بازار متشکل ارزی اعلام کرد کمبودی در زمینه ارز نداریم و با راه‌اندازی سامانه ناخدا تمام مشکلات ارزی متقاضیان برطرف خواهد شد.

یکی از اقدامات مکرر دولت‌ها و بانک مرکزی در ادوار مختلف، تشدید عرضه ارز برای مدیریت بازار آن است. دولت‌ها همواره بانک‌های مرکزی را مجبور به افزایش عرضه ارز کرده‌اند، اما تجربه دهه ۹۰ نشان داده بازار دارایی‌ها با افزایش عرضه به تعادل نمی‌رسد و اگر هم افزایش قیمت‌ها با تشدید عرضه، مدتی متوقف شود، با توقف یا کاهش شدت عرضه، دوباره جریان می‌یابد؛ به‌عبارت دیگر، هر قدر بیشتر به بازار دارایی عرضه انجام شود، تشنگی بازار بیشتر خواهد شد؛ اتفاقی که اکنون باعث شده نرخ دلار افسار پاره و بازارساز را در کنترل نرخ مستاصل کند.

در حال حاضر کشور با تورمی بالای ۵۰ درصد دست‌وپنجه نرم می‌کند و به همین دلیل است که افزایش‌های خیره‌کننده نرخ در سایر بازارها به بازار ارز نسبت داده می‌شود. بازار ارز مستقل از سایر بازارهای کشور نیست و باید آن را در سبد بقیه بخش‌های اقتصادی تعریف کرد؛ از همین رو تا تورم مهار نشود امکان کنترل نرخ ارز هم وجود ندارد و حتی اگر سیاست‌گذار بخواهد با اقداماتی ارز را وارد مسیر کاهشی نرخ کند آسیب‌های ناشی از آن و هزینه‌هایی که اقتصاد برای این کاهش دستوری باید بپردازد قابل‌چشم‌پوشی نخواهد بود.

باید پذیرفت باوجود تورم بالای ۵۰ درصد هر تمهیدی برای مهار رشد نرخ ارز خروجی مثبتی نخواهد داشت. واقعیت این است که تورم محرک رشد نرخ دلار در کشور است. زمانی که جهش نرخ ارز اتفاق می‌افتد نرخ کالاهای وارداتی نیز بالا می‌رود و اقتصاد زیر آوار تورم ناشی از گران شدن کالاها باقی می‌ماند و این چرخه ادامه پیدا می‌کند.

اما شرایط سال ۱۴۰۲ بسیار پرابهام است، زیرا اگر مذاکرات از سر گرفته نشود سال آینده هم انتظارات در زمینه نرخ ارز صعودی خواهد بود.

بنابراین عوامل غیراقتصادی مهم‌ترین تاثیر را بر بازار ارز خواهد داشت. در عین حال نوسان نرخ دلار در چند ماه گذشته چالش بزرگی برای بیشتر سرمایه‌گذاران بوده است.

نرخ دلار نه فقط در بازار ارز، بلکه در بیشتر بازارهای پولی و مالی رایج در کشور تاثیرگذار بوده است. پیش‌بینی درباره رفتار آینده نرخ دلار، برای تمام سرمایه‌گذاران حائزاهمیت است و نمی‌توان از اثرگذاری آن بر وضعیت معیشتی مردم نیز چشم‌پوشی کرد. بنابراین حساسیت دولت هم نسبت به بازار ارز دوچندان شده و ماموریت رئیس کل جدید بانک مرکزی هم دقیقا کنترل و ساماندهی بازار ارز بوده، اما متاسفانه فرزین هم راه رئیس کل‌های قبلی یعنی ارزپاشی برای کنترل نرخ را در پیش گرفت؛ اقدامی که در گذشته به شکست انجامید؛ بنابراین دیری نخواهد پایید که با کاهش ذخایر ارزی بساط بریزوبپاش ارزی برچیده شود.

نمی‌توان عدد و رقم واضحی را برای نرخ دلار در سال آینده متصور بود. فقط باید دعا کنیم دلار شب عید وارد کانال ۵۰ هزار تومان نشود، زیرا خارج کردن ارز شاخص از کانال مقاومتی ۵۰ هزار تومان از منظر اقتصادی کار آسانی نیست.

روشن است که دلار نیز خود را با سایر قیمت‌ها در بازار تطبیق می‌دهد و اگر تغییری در نرخ ارز ایجاد نشود به این معناست که بانک مرکزی در حال سرکوب نرخ ارز است. این بار بانک مرکزی با ارزپاشی قصد دارد بازار ارز را سرکوب کند که این نیز تبعات و آسیب‌های زیادی به فعالان و کسب‌وکارها وارد می‌کند و فقط معامله‌گران از این ارزپاشی سود خواهند برد.

پیشنهاد افزایش ۱۰ درصدی دیه در سال آینده

رئیس کل بیمه مرکزی از پیشنهاد افزایش ۱۰ درصدی دیه در سال آینده به قوه قضاییه خبر داد. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، مجید بهزادپور، رئیس کل بیمه مرکزی درباره میزان افزایش نرخ دیه و حق بیمه شخص ثالث در سال آینده، اظهار کرد: درباره میزان افزایش نرخ دیه و حق بیمه شخص ثالث در سال آینده نامه‌ای خدمت مسئولان قوه قضاییه ارسال کردیم و جلسه‌ای هم با حضور برخی مدیران بیمه‌ای و دبیرکل سندیکای بیمه‌گران با وزیر دادگستری داشتیم.

وی با بیان اینکه پیشنهاداتی بعد از آن جلسه به قوه قضاییه ارائه کردیم، افزود: طبعا تعیین نرخ دیه بر عهده قوه قضاییه است و بعد از آنکه تعیین شد ما هم نرخ حق بیمه شخص ثالث را اعلام خواهیم کرد.

رئیس کل بیمه مرکزی در پاسخ به این سوال که در پیشنهاد ارسالی ازسوی این شرکت به قوه قضاییه، چه میزان افزایش برای نرخ دیه در نظر گرفته شد؟ تصریح کرد: مثل همیشه ابتدا خواهش کردیم که اصلا افزایش پیدا نکند و اگر افزایش پیدا کرد، حداکثر ۱۰ درصد باشد.

وی درباره تغییر رقم پرداخت خسارات حوادث رانندگی به‌صورت آنلاین و بدون کروکی در سال آینده گفت: عدد ۲۰ میلیون که در سال جاری برای پرداخت آنلاین خسارات رانندگی بدون نیاز به کروکی در نظر گرفته شده، تکلیف قانونی است. در قانون بیمه شخص ثالث تاکید شده ۲.۵ درصد نرخ دیه در ماه‌های حرام، حد مشخصی است که بالاتر از آن حتما نیازمند کروکی است و کمتر از آن، طرفین با توافق بدون کروکی می‌تواند نسبت به دریافت یا پرداخت خسارت اقدام کنند.

«ناخدا» برای کشف قیمت واقعی ارز آغاز به کار کرد

دلار در منگنه سامانه‌ها

بانک مرکزی وظیفه حفظ ارزش پول را فراموش کرده است

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

براساس اخبار سامانه مبادله ارز و طلا با عنوان «ناخدا» سرانجام امروز با هدف کشف نرخ واقعی ارز و ساماندهی بازار ارز و طلا، آغاز به کار کرد، این در حالی است که روند صعودی نرخ ارز همچنان ادامه دارد. شواهد بازار حاکی از آن است که با گران شدن دلار، ارزش پول ملی ایران در سراشیبی قرار گرفته و به‌اعتقاد کارشناسان اگر بازارساز فکری به حال اوضاع بازار نکند باید منتظر ابرتورم در «اقتصاد کل» بود. در حالی که به‌گفته محمدرضا فرزین، بانک مرکزی همچنان در حال برنامه‌ریزی برای کنترل و کاهش نرخ ارز است، روز یکشنبه نرخ هر دلار امریکا به‌عنوان ارز شاخص بازار برای نخستین بار وارد کانال ۴۸ هزار تومان شد و در ساعات پایانی روز به ۴۹ هزار تومان هم رسید، اما دیروز و در آستانه راه‌اندازی سامانه مبادله ارز و طلا، دلار از «مرز روانی» ۵۰ هزار تومان هم عبور کرد. باتوجه به تاثیر مستقیم نرخ دلار بر روند تامین مواد اولیه و همچنین بازارهای موازی از جمله مسکن و خودرو باید منتظر اقدامات جدی‌تر بانک مرکزی در کنترل بازار ارز بود. برخی فعالان اقتصادی با انتقاد از سکوت چندروزه مسئولان بانک مرکزی در زمینه نوسانات شدید قیمتی طی روزهای اخیر خواستار اقدام فوری این نهاد برای کنترل قیمت‌ها هستند. مردم و فعالان اقتصادی از بانک مرکزی به‌عنوان متولی سیاست‌های پولی و ارزی کشور، انتظار دارند با اقدامات عملی، نه صرفا انجام مصاحبه‌های خبری به‌عنوان بازارساز وارد عمل شود و بازار را ساماندهی کند. صمت در این گزارش نقش سامانه «ناخدا» در کاهش نرخ دلار و افت ارزش پول ملی را بررسی کرده است.

عکس: صمت

اهداف راه‌اندازی «ناخدا»

براساس مصوبه شورای پول و اعتبار، مرکز مبادله ارز و طلای ایران از امروز فعالیت رسمی خود را در حوزه معاملات ارزی (اسکناس و حواله) آغاز می‌کند.

به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، مرکز مبادله ارز و طلای ایران، دارای چندین تالار معاملاتی و عرضه ارز و طلا خواهد بود که در مرحله نخست تالار ارز خدماتی و تالار حواله مرکز مبادله ایران در آن گشایش می‌شود و شروع به فعالیت خواهد کرد.

ایجاد مرجعیت قیمت، افزایش حجم معاملات رسمی و سهولت دسترسی متقاضیان بازار ارز و طلا از مهم‌ترین اهداف کلان راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلای ایران است. این مرکز همچنین در راستای فعالیت خود، ابزارسازی و نهادسازی در بازارهای ارز و طلا و تقویت و بهینه‌سازی حداکثری زیرساخت‌های فناوری اطلاعات را دنبال خواهد کرد.

منابع لازم ارزی از محل صادرات شرکت‌های صنایع پتروشیمی، مس، معادن، فولاد، پالایش نفت، قیر و سایر صادرکنندگان در تالار حواله ارزی مرکز مبادله ارز و طلای ایران تامین و جهت فروش به واردکنندگان عرضه می‌شود.

همچنین تامین ارز بابت واردات دارو، لوازم و تجهیزات پزشکی و کالاهای اساسی همچنان با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان بر بستر سامانه نیما کماکان با قوت ادامه خواهد یافت.

با راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلای ایران ضمن بازنگری صورت‌گرفته در سرفصل‌های تخصیص ارز خدماتی، به‌منظور پاسخگویی به همه نیازهای واقعی ارزی از یک سو و جایگزینی روش‌های نظارت پسینی به‌جای نظارت پیشینی از سوی دیگر، سرفصل‌های مربوطه با رویکرد تسهیل مقررات توسعه یافتند.

از مهم‌ترین سرفصل‌های بازنگری شده ارز خدماتی در مقررات می‌توان به سرفصل‌های ارز درمانی، ارز دانشجویی، ارز ماموریت، ارز مسافرتی، ارز شرکت‌های هواپیمایی داخلی، ارز شرکت‌های ترانزیت زمینی و دریایی و سایر موارد اشاره داشت.

متقاضیان ارز خدماتی با مراجعه به مرکز مبادله ارز و طلای ایران به شرح زیر اقدام به دریافت نیاز واقعی ارزی خود در قالب اسکناس یا حواله ارز می‌کنند:

متقاضی باید به تارنمای مربوطه مراجعه و نیاز واقعی ارزی خود را ثبت و همچنین اسناد و مدارک مرتبط با هر سرفصل را در سامانه طراحی‌شده جهت بررسی دستگاه اجرایی ذی‌ربط بارگذاری کند.

اسناد و مدارک مربوطه توسط دستگاه اجرایی ذی‌ربط ملاحظه و بررسی و متقاضی به بانک ملی ایران ارجاع داده می‌شود؛ متقاضیان پس از تایید پرداخت، جهت دریافت حجم ارزی اسکناس یا حواله تاییدشده به شعب منتخب بانک ملی ایران مراجعه می‌کنند و مراتب به طریق مقتضی به ایشان اطلاع‌رسانی می‌شود.

نرخ معاملات ارزی در مرکز مبادله ارز و طلای ایران در دو تالار نقد و حواله ارز برمبنای منابع و مصارف ارزی کشور و براساس متغیرهای بنیادی اقتصادی کشف می‌شود و مبنای معاملات فیمابین قرار می‌گیرد.

توسعه تالارها براساس نیازهای متنوع ارزی، توسعه ابزارهای معاملاتی مبتنی بر ارز و طلا از جمله سلف و سواپ، مرجعیت نرخ ارز و طلای کشور و توسعه ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی با بازارهای مالی و ارزی منطقه‌ای و جهانی، از مهم‌ترین برنامه‌های آتی مرکز مبادله ارز و طلای ایران است.

کارشناسان مدافع راه‌اندازی سامانه ناخدا معتقدند با راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلای ایران، صرافی‌های تضامنی امکان معاملات حوالجات خرد ارزی را پیدا خواهند کرد.

سامانه‌های ارزی در ایران کارآمد نیستند

حسن رادمهر، کارشناس مسائل اقتصادی در تشریح علت رکوردزنی پیاپی دلار و نقش سامانه ناخدا در کنترل نرخ ارز به صمت گفت: سامانه‌ها در دنیا با هدف تسهیل امور ایجاد می‌شوند، اما در شرایط فعلی ایران انواع سامانه‌های ارزی برای رصد و کنترل نرخ ارز راه‌اندازی می‌شوند.

وی افزود: آنچه که تجربه استفاده از سامانه‌های مختلف در ایران نشان می‌دهد، ناکارآمدی این سامانه‌ها به‌ویژه در کنترل نرخ ارز است. سامانه‌ها به‌جای اینکه امور را تسهیل کنند، فعالیت‌های اقتصادی را دشوار و موانع زیادی برای فعالان اقتصادی ایجاد کرده‌اند.

به‌گفته رادمهر سامانه‌بازی در ایران، یکی از مهم‌ترین مشکلاتی است که پیش‌روی فعالیت‌های اقتصادی قرار دارد، زیرا در کشور ما زیرساخت‌های مناسبی برای استفاده از این تعداد سامانه وجود ندارد و سامانه‌های به‌جای مجری، تحت اختیار نهادهای دیگر هستند و این موضوع سبب شده مجریان نیز از زیر بار مسئولیت شانه خالی کنند.

آنچه تجربه استفاده از سامانه‌های مختلف در ایران نشان می‌دهد، ناکارآمدی این سامانه‌ها به‌ویژه در حوزه کنترل نرخ ارز است

▣ سامانه‌های تسهیلگر

این کارشناس مسائل اقتصادی با اشاره به اینکه در همه جای دنیا سامانه‌ها نقش تسهیلگری دارند، اظهار کرد: در ایران رویکرد به سامانه‌ها، رویکرد تسهیلگری امور نیست و مجریان سامانه‌ها، نگاهی کنترل‌گرایانه دارند؛ بنابراین اگر سامانه مبادله ارز و طلا با هدف کنترل‌گری راه‌اندازی شود، مانند سایر سامانه‌ها در بازه زمانی بلندمدت کارآیی مطلوب خود را از دست خواهد داد، اما اگر با هدف تسهیلگری ایجاد شود حتما مورد استقبال قرار خواهد گرفت.

▣ تورم، بانی گرانی ارز

وی در بیان علت جهش‌های پی‌درپی نرخ دلار در بازار تصریح کرد: نرخ دلار در بازار آزاد حاصل تلاش جریان‌های قیمتی نیست، بلکه نمودی از واقعیت‌های اقتصادی کشور از جمله تورم است؛ بنابراین بانک مرکزی باید دست از اعمال سیاست‌های دستوری بردارد تا عرضه و تقاضا نرخ را در بازار تعیین کند.

▣ اجتناب از دستور

این کارشناس مسائل اقتصادی با تاکید بر اینکه در بلندمدت دو عامل نقدینگی و تورم در تعیین نرخ دلار تاثیرگذار هستند، گفت: اوضاع نامساعد سیاسی در سطح بین‌المللی، نااطمینانی‌های داخلی و عدم شفافیت در زمینه حصول توافق برجام و همچنین تحریم‌های جدید اتحادیه اروپا علیه ایران از دیگر عوامل اثرگذار بر نرخ دلار هستند.

علاوه بر این محدودیت‌هایی که در مسیر ورود ارز از عراق به ایران وجود دارد به جهش نرخ دلار دامن زده است. از سوی دیگر رشد نرخ درهم نیز منجر به رشد نرخ دلار در بازار ارز ایران شده است. بنا بر شواهد موجود محدودیت‌های دسترسی ایران به بازار دوبی در کنار بازار عراق در سایه سیاست‌های امریکا نرخ دلار را از هر گونه دستورپذیری دور کرده است.

▣ محدودیت در ذخایر ارزی

وی با اشاره به اینکه اکنون انتظارات تورمی به بالاترین سطح ممکن رسیده، تصریح کرد: آنچه اکنون در بستر اقتصادی کشور شاهد آن هستیم، افزایش انتظارات تورمی و میل به مهاجرت و خروج قابل‌توجه سرمایه از کشور است.

رادمهر ضمن تاکید بر تاثیر انتظارات تورمی جامعه بر نرخ دلار افزود: در شرایطی که قیمت‌ها نوسان شدید دارد، تورم بالای ۵۰ درصدی داریم و بانک مرکزی نیز ذخایر ارزی محدودی دارد، توانایی نهادهای پولی برای تعیین نرخ دلار کاهش می‌یابد؛ ضمن اینکه بانک مرکزی باوجود اختیارات نامحدود به‌دلیل کمبود منابع ارزی توانایی کنترل بازار دلار را ندارد. این کارشناس مسائل اقتصادی در ادامه متذکر شد: در این شرایط انتظارات تورمی بیش از گذشته در جامعه شکل می‌گیرد و در تنگنای ارزی ناشی از تحریم‌ها و کاهش درآمدهای ارزی توانایی کنترل نرخ دلار بسیار محدود می‌شود؛ این در حالی است که تصمیمات کلان بانک مرکزی بدون‌توجه به منابع در اختیار گرفته شده که در نهایت افزایش نرخ فعلی دلار را رقم زده است.

با ادامه سقوط ارزش ریال وضعیت اقتصادی بهبود نمی‌یابد

بهزاد رادمنش، کارشناس مسائل اقتصادی درباره علت رکوردزنی پیاپی نرخ دلار و تاثیر آن بر کاهش ارزش پول ملی به صمت گفت: حفظ ارزش پول ملی در داخل و خارج از کشور جزو شرح وظایف بانک مرکزی کشور است، اما مدت زیادی است که بنا به دلایلی بانک مرکزی این وظیفه خطیر را به فراموشی سپرده است. وی افزود: ریال یا همان پول ملی به‌واسطه عوامل مختلفی از جمله رشد پایه پولی و خلق پول هر روز بیشتر از قبل ارزش خود را در معاملات از دست می‌دهد. از سوی دیگر محدودیت در مراودات بین‌المللی، ارزهای خارجی را در معاملات پرقدرت‌تر از ریال کرده و این افزایش قدرت به‌ویژه در زمینه ارز شاخص بیشتر از سایر ارزها نمود دارد؛ بنابراین در صورت ادامه‌دار بودن روال فعلی، نمی‌توانیم انتظار بهبود وضعیت تورم و کاهش افت ارزش پول ملی را داشته باشیم. این کارشناس مسائل اقتصادی با تاکید بر اینکه محدودیت منابع ارزی و تورم عامل کاهش ارزش ریال است، گفت: در حال حاضر سیگنال‌های خبری هم دیگر بر بازار دلار بی‌اثر شده و بازار پرتلاطم ارز درگیر جو هیجانی انتظارات تورمی پیش از سال نو است. وی در ادامه یادآور شد: بازار ارز، چشم‌انتظار اخباری واقعی و با اثرپذیری بالاست تا دست پایین را بگیرد و قیمت‌ها در مسیر نزول قرار گیرند.خبر سفر رئیس کل بانک مرکزی به چین به‌جای اینکه آثار مثبت بر بازار ارز بگذارد، بی‌تاثیر از کنار آن گذشت و روند صعودی دلار ادامه یافت. رادمنش تاکید کرد: متاسفانه انفعال دولتمردان در رفع موانع پیش روی اقتصاد ایران باعث شده افزایش نرخ دلار بر نرخ کالاهای موثر در زندگی مردم اثرگذارتر باشد و مردم را هر روز فقیرتر کند.

▣ توقف خلق پول

این کارشناس مسائل اقتصادی پیشنهاد کرد: دولت باید برای خروج از تورم موتور خلق پول را خاموش کند، زیرا اگر خلاف این عمل کند، تورم، همان درد بی‌درمان اقتصاد ایران باقی می‌ماند و مردم ناگزیرند برای حفظ ارزش دارایی‌شان به خرید کالاهای سرمایه‌ای پناه ببرند.

وی درباره افزایش نرخ دلار تصریح کرد: اگر بازارساز برای مهار قیمت دلار وارد عمل نشود، سال آینده باید شاهد وجود کالاهایی با نرخ دلار ۵۰ هزار تومانی در بازار باشیم.

▣ بازار تابع واقعیت

این کارشناس مسائل اقتصادی خاطرنشان کرد: زمانی که تورم در اقتصاد یک کشور به ابرتورم تبدیل می‌شود، جریان صعودی نرخ ارز و کاهش ارزش پول ملی با نگاه به تورم جزو واقعیت‌های اقتصادی آن کشور خواهد بود. اینکه نرخ ارز نیمایی تثبیت شود و رئیس بانک مرکزی اعلام کند نرخ بازار آزاد را به‌رسمیت نمی‌شناسد نمی‌تواند جلوی رشد نرخ دلار را بگیرد و درنهایت نیز قیمت‌ها براساس واقعیت‌های اقتصادی حرکت می‌کنند.

سخن پایانی

از نگاه رئیس کل بانک مرکزی، بازار ارز با غرض‌ورزی دلالان به سمت بالا کشیده می‌شود، این در حالی است که به‌باور کارشناسان نرخ ارزهای خارجی براساس قواعد اقتصادی تعیین می‌شود. در شرایطی که بانک مرکزی منابع ارزی کافی در اختیار ندارد، اقتصاد رشد نمی‌کند و تورم هم بالاست، چگونه می‌توان انتظار داشت که نرخ ارز کنترل شود. اگر هم بانک مرکزی در مقاطعی، تحت سیاست‌های دستوری توانسته قیمت‌ها را کنترل کند در نتیجه آن رانت شکل گرفته و سرمایه از کشور خارج شده است. همچنین شاید دولت‌ها بتوانند به‌صورت کوتاه‌مدت با عرضه دلار، تعادلی در مکانیسم عرضه و تقاضا ایجاد کنند و نرخ را کاهش دهند، اما باید توجه داشت همین سیاست سبب از بین رفتن منابع ارزی کشور می‌شود و در نهایت افت ارزش پول ملی را به‌همراه دارد.

ایجاد اشتغال برای ۵ هزار نفر در سمنان

معاون امور صنایع اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان سمنان گفت: صنعتگران استان طی یکسال گذشته با سرمایه‌گذاری چهار هزار و ۴۰۰ میلیارد تومانی زمینه اشتغال بیش از چهار هزار و ۹۰۰ نفر را فراهم کردند.

به گزارش ایرنا، حمیدرضا قدس ابراز کرد: ۲۲۱ واحد صنعتی استان سمنان طی یکسال گذشته با سرمایه‌گذاری حدود ۴هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان پروانه بهره‌برداری دریافت کردند و مشغول به فعالیت شدند که زمینه اشتغال حدود ۴ هزار و ۹۰۰ نفر را در استان فراهم کردند. وی تصریح کرد: از بهمن ماه سال گذشته تا بهمن ۱۴۰۱ برای واحدهای صنعتی که جواز تاسیس اخذ کردند، سرمایه‌گذاری بالغ بر ۱۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان با اشتغال حدود ۱۷ هزار نفر پیش‌بینی شده است. قدس با بیان اینکه در یکسال گذشته یک‌هزار و ۷۴ مجوز صنعتی در استان صادر شد گفت: ۲۲۱ واحد صنعتی در استان پروانه بهره‌برداری و ۸۵۳ واحد نیز جواز تاسیس دریافت کردند. معاون امور صنایع اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان سمنان با اشاره به وضع موجود در بخش صنعت استان اظهار کرد: طی پایش صورت گرفته از واحدهای تولیدی استان تاکنون یک‌هزار و۹۴۷ واحد صنعتی در استان دارای پروانه بهره‌برداری و مشغول به فعالیت هستند که با سرمایه‌گذاری حدود ۱۴ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان منجر به اشتغال بیش از ۵۸ هزار نفر شده‌اند. استان سمنان که به دارالمرحمه معروف است با مساحت نزدیک به ۹۷ هزار و ۵۰۰ کیلومترمربع یکی از پهناورترین استان‌های کشور ایران است و با پنج و ۹ دهم درصد مساحت کل کشور، از این نظر هفتمین استان ایران محسوب می‌شود.

واردات برنج؛ تیشه به ریشه برنجکاران می‌زند

دپو برنج ایرانی در انبارها بر اساس اخبار امسال در راستای افزایش تولید داخلی برنج و تلاش برای تولید بیشتر، کشاورزان نسبت به افزایش بهره‌وری اقدام کردند، اما نه‌تنها تولید بیشتر و افزایش بهره‌وری به داد کشاورز نرسید بلکه برنج به‌عنوان محصول استراتژیک مازندران و مهم‌ترین منبع درآمدی مردم در انبارها دپو شود و عملا کشاورز ضرر کند.

تولید بیش از یک‌میلیون تن برنج سفید در استان مازندران این استان را یکی از تولیدکنندگان مهم و قطب برنج کشور تبدیل کرده و با توجه به سهم ۴۲ درصدی برنج موردنیاز کشور در مازندران، عدم فروش برنج پر محصول و خاک خوردن آن در شالیکوبی‌ها دغدغه جدی این روز کشاورزان است و کشاورزان انتظار دارند که برای رفع مشکلات کشاورزان که از نیازهای مهم این قشر است، تلاش شود تا دسترنج یک سالشان به هدر نرفته و از درآمد مناسب تولید برنج بهره‌مند شوند. به سبب سود بالای کشت محصول برنج، باوجود خشکسالی مفرط و هشدارهای متعدد مسئولان در رابطه با پرهیز از کشت این محصول پر آب طلب در کشور، اما گوش شنوایی در این رابطه نیست.

تجربه سال گذشته و سودهای چند صد میلیونی برخی دلالان و البته شالیکوبی داران سبب شد امسال بخش بیشتری از کشاورزان به سراغ انبار محصول خود بروند

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

سال گذشته شالیکاران و حتی شالیکوبی داران، دلالانی که برنج و شلتوک خود را پس از برداشت محصول نفروختند، سود سرشاری به جیب زدند. آنهایی که موفق به انبارکردن شالی و برنج خود شدن توانستند محصول خود بین ۳۰ تا ۶۰ درصد بیشتر از زمان برداشت محصول به بازار ارائه دهند.

امسال هم بخشی از شالیکاران با سودای دست یابی به سود بیشتر دسترنج چند ماهه خود را انبار کردند تا یک یا چند ماه بعد آن را بالاتر از نرخ به فروش برسانند.

تحولات و رخدادهای مالی کشور در اوایل سال به‌ویژه اعمال اصلاحات ارزی و آزادسازی نرخ برخی اقلام مانند ماکارونی سبب شد تا نرخ برنج در امسال سیر صعودی به خود بگیرد و وسوسه انبارکردن شلتوک یا برنج نزد شالیکار و شالیکوبی داران افزایش یابد. انبارکنندگانی که در سال گذشته موفق شده بودند برنج‌های پر محصول حدود ۳۰ هزار تومانی را به نرخ گزاف حدود ۶۰ هزار تومان به فروش برسانند و برنج مرغوب هم تا ۱۴۰ هزار تومان معامله شد، امسال هم چنین رویای و انتظاری برای خود ترسیم کردند. در ادامه راه و اعمال ممنوعیت واردات برنج همه را به این اطمینان رساند که نرخ برنج امسال سر به فلک خواهد کشید اما واکنش بازار به مباحث مطروحه به شکل دیگری بود.

▣ برنج در انبارها دپو شده است

محسن کیا یکی از برنج‌کاران گلستانی در این رابطه به مهر گفت: امسال بیشترین رکود سهم برنج‌های پر محصول استان شده است و کشاورزانی که به امید درآمد بیشتر با قبول ریسک بالای کم آبی و هزینه‌های سرسام‌آور برنج کشت کرده‌اند، خسارت‌های زیادی را متحمل شده‌اند.

وی گفت: درحالی که در ابتدای ۱۴۰۱ نرخ برنج به کیلویی ۶۵ هزار تومان رسیده بود این رقم الان در محدوده ۴۵ هزار تومان است و اگر هم دلال و خریداری به سراغ کشاورز بروند به صورت نسیه و غیرنقدی خرید می‌کند.

کیا گفت: بازار محصولات برنج‌های کیفی مانند طارم بهتر و قابل قبول‌تر از برنج‌های پر محصول است، اگر دولت برای برنج هم به‌مانند گندم نرخ تضمینی اعلام کند این مشکلات ایجاد نخواهد شد. وی گفت: امسال کشاورزان با نگاهی به تجربه گذشته برنج را در اختیار دلالان نگذاشته‌اند با این تفکر که خودشان منتفع شوند اما این اتفاق رقم نخورد و بسیاری از برنج‌کاران هنوز نتوانسته‌اند وام‌های بانکی خود را تسویه کنند.

▣ قیمت برنج در جا می‌زند

یکی از فعالان بازار برنج در گرگان به مهر گفت: سابقه نداشته است که رکود در بازار برنج حدود چهار ماه طول بکشد، درحالی که از تاریخ آخرین برداشت برنج در گلستان حدود چهار ماه می‌گذرد و برخی از شالیکاران و حتی شالیکوبی داران محصول خود را باهدف افزایش نرخ محسوس این محصول انبار کرده‌اند اما نرخ بازار روند متعادلی در پیش گرفته است.

سلیمان روشنی افزود: تجربه سال گذشته و سودهای چند صد میلیونی برخی دلالان و البته شالیکوبی داران سبب شد تا امسال بخش بیشتری از کشاورزان به سراغ انبار محصول خود بروند، درحالی که آنها انتظار داشتند محصول خود را پس از دو یا سه ماه با نرخ و سود مناسب به بازار عرضه کنند اما شرایط بازار به گونه‌ای دیگر رقم خورد. روشنی گفت: بررسی بازار خرید و فروش این محصول استراتژیک بیانگر آن است که این بازار همچنان کم رونق و انبارهای کشاورزان و کارخانه‌های استان مملو از برنج آماده فروش است.

▣ افزایش سطح زیر کشت باوجود خشکسالی

معاون بهبود تولیدات گیاهی جهاد کشاورزی گلستان گفت که سطح زیر کشت برنج در استان گلستان در سال ۱۴۰۰ حدود ۶۷ هزار و ۸۱۱ هکتار با تناژ ۳۳۸ هزار و ۶۷۵ تن بود که این عدد در امسال به ۶۹ هزار و ۴۵۱ هکتار و تناژ ۴۳۴ هزار و ۵۰۵ تن افزایش یافته است.

محمدرضا عباسی گفت: باوجود شرایط خاص بازار و رکود حاکم بر بازار و البته خشکسالی انتظار است که کشاورزان در امسال به الگوی کشت پایبند باشند و از کشت غیرقانونی برنج پرهیز کنند، هرچند برخی مشکلات اقتصادی و شرایط اجتماعی سبب می‌شود که نتوان با قاطعیت روی امر اصرار کرد.

▣ برنج به‌اندازه نیاز وارد شود

نائب رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی هم در این رابطه گفت: دولت باید مطابق فرمایش رهبر معظم انقلاب، به معیشت و سفره مردم، به‌ویژه اقشار آسیب‌پذیر توجه کند.

رحمت الله نوروزی افزود: قوت غالب مردم در سنوات گذشته برنج بوده که هم‌اکنون به دلیل بالا رفتن هزینه‌ها توان خرید آن را ندارند؛ بنابراین باید دولت به شکل کالابرگ و هر شیوه‌ای دیگری، از مردم حمایت کند.

نوروزی ادامه داد: با توجه به بالا رفتن هزینه‌های کاشت، داشت و برداشت در دو سال اخیر، باید طوری برنامه‌ریزی شود تا کشاورز هم ضرر نکند. نماینده مردم علی آباد کتول در مجلس شورای اسلامی گفت: بر اساس مصوبه دوره نهم مجلس واردات برنج از مرداد تا آبان، برای حمایت از کشاورزان و تولید، ممنوع است.

▣ خریداری برای برنج وجود ندارد

یکی از شالیکاران مازندرانی اظهار کرد: کشاورز با توجه به هزینه‌های انجام شده برای برنج نرخ تمام شده برنج پر محصول ۴۰ هزار تومان است، اما در بازار حتی به این نرخ هم از کشاورز و شالیکار برنج خریداری نمی‌شود و تنها با این هزینه‌های انجام شده ضرر می‌کنیم.

رنجبر یکی از کشاورزان مازندرانی به ایلنا گفت: ماههاست که کشاورزان آماده فروش برنج هستند، اما خریداری برای خرید وجود ندارد و منتظرند تا قیمت‌ها پایین بیاید و با خرید ارزان از کشاورز در بازار گران به فروش برسانند.

▣ دولت به داد کشاورز نمی‌رسد

عبدالله زاده از دیگر کشاورزان مازندران هم با بیان اینکه مسوولان همواره بر اقتصادی کردن محصول تاکید دارند اما این مهم بدون توجه به تولیدکننده امکان ندارد، به ایلنا گفت: وقتی حمایتی از تولیدکننده و کشاورز انجام نشود، نه‌تنها تولید اقتصادی نخواهد بود بلکه موجب می‌شود همان مقدار تولید هم از بین رفته و افراد به شغل دیگری مبادرت ورزند و وقتی حمایتی از کشاورز و شالیکار انجام نشود، قطعا شاهد کوچک و کوچک تر شدن اراضی کشاورزی خواهیم بود.

وی افزود: متاسفانه سال گذشته کشاورزان و شالیکاران مازندران در دام دلالان گرفتار شدند و با فروش پایین محصولات، شاهد نرخ دو تا سه برابری این محصول در بازار شدند و امسال برخی از کشاورزان محصولات را در انبارها و شالیکوبی‌ها دپو کردند تا نرخ برنج به ثبات برسد اما این اتفاق نیفتاد و همان برنج هم در دست‌مان باد کرد.

این کشاورز مازندرانی افزود: متاسفانه در شرایطی قرار داریم که بعد از برداشت برنج، نسبت به ممنوعیت واردات اقدام شد، درحالی که باید پیش از آغاز فصل برداشت و شروع خریدهای خارجی این مسئله اتخاذ و ابلاغ می‌شد و در شرایط فعلی با توجه به هزینه‌های انجام شده و عدم فروش برنج، اتخاذ این تصمیم نوش دارو پس از مرگ سهراب است و باید مسئولان و دولت به داد ما برسد.

▣ علت دپو برنج داخلی در شالیکوبی ها

نماینده مردم ساری و میاندورود در مجلس شورای اسلامی هم در گفت‌وگویی با اشاره به این که ۸۰۰ هزار تن برنج در کشور وارد شده است، گفت: متاسفانه به شرکت‌های دولتی و خصوصی اجازه واردات داده شد و این مسئله سبب شده تا برنج پر محصول با نرخ ۳۰ هزار تومانی در انبارها باقی بماند.

منصور علی زارعی افزود: درحالی که ۵۰۰ هزار تن از برنج پر محصول استان در انبارها باقی مانده است، واردات برنج، ضربه مهلکی به کشاورزان است که باعث دپوی برنج داخلی در شالیکوبی‌ها شده و انتظار است مازندران با ورود دولت برای خرید و حمایت این محصولات از کشاورزان برای رفع مشکلات این قشر اقدام شود.

> با توجه به بالا رفتن هزینه‌های کاشت، داشت و برداشت در دو سال اخیر، باید طوری برنامه‌ریزی شود تا کشاورز هم ضرر نکند

سخن پایانی

در مورد آینده بازار برنج نظرات متفاوتی مطرح است، عده‌ای بر این عقیده هستند که بنا به دلایل بسیار روند رکود بر بازار برنج ادامه خواهد داشت و عده‌ای دیگر بر این باور بوده که رکود در آستانه نوروز و ماه رمضان شکسته خواهد شد و جهش قیمتی محسوسی در بازار برنج رخ خواهد داد اما آن چیزی که اهمیت دارد آن است که دولت باید سازوکارهای مختلفی را برای حمایت از تولیدکننده و البته مصرف‌کننده پیش‌بینی کند تا در این شرایط سخت اقتصادی فشار کمتری متحمل مردم و شالیکاران شود.

روی خط خبر

ایجاد شهرک صنعتی ۲ بیجار در دستور کار

استاندار کردستان گفت: ایجاد شهرک صنعتی شماره ۲ بیجار با توجه به نیازهای موجود در این شهرستان در دستور کار قرار گیرد.

به گزارش ایرنا، اسماعیل زارعی کوشا در جلسه کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان که با اختصاص به مشکلات واحدهای تولیدی شهرستان بیجار در سالن شهدای گمنام استانداری تشکیل شد، اظهار کرد: در این کارگروه به‌تدریج مشکلات ویژه هر شهرستان جداگانه مورد بررسی قرار می‌گیرد و امروز نخستین جلسه استانی ویژه بیجار تشکیل شد.

وی بر اجرایی کردن مصوبات این جلسه تاکید کرد و افزود: در اجرای مصوبات نباید سلیقه‌ای برخورد شود چرا که این مسئله ذهنیت منفی نسبت به کارکرد مجموعه ایجاد می‌کند. استاندار کردستان با بیان اینکه بیجار می‌تواند قطب تولیدات دانش‌بنیان در استان شود، گفت: شهرک شماره ۲ بیجار در دستور کار قرار داده شود و جزو مصوبات این کارگروه و عمل به آن طبق قانون ضروری است. زارعی کوشا در ارتباط با وضعیت فرش این شهرستان هم گفت: برای خوشه فرش هم جلسه‌ای با حضور رئیس ملی فرش ایران در شهرستان بیجار تشکیل می‌دهیم و مشکلات را بررسی می‌کنیم. فرماندار شهرستان بیجار در این جلسه اظهار کرد: تاکنون ۵۴ جلسه کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید شهرستانی را تشکیل دادیم که از این تعداد ۱۱ جلسه آن مربوط به امسال بوده است. احمدرضا قاسمی با بیان اینکه ۶۰ مصوبه این کارگروه اجرایی شده است، افزود: تا جایی که توانستیم مشکلات پرونده‌های مطرح شده در این جلسات را برطرف کردیم. وی توسعه شهرک صنعتی را مطالبه فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان این شهرستان خواند و گفت: احداث شهرک صنعتی شماره ۲ نیاز این شهرستان است و با توجه به ایجاد زنجیره فولاد نیاز به زمین صنعتی برای راه‌اندازی واحدهای پایین دستی این زنجیره داریم. فرماندار بیجار با بیان اینکه ۲ نمایشگاه با رویکرد اقتصادی در دهه فجر امسال برگزار شد، افزود: این شهرستان در بخش‌های مختلف به ویژه کشاورزی، معدن و صنایع دستی دارای ظرفیت‌های فراوانی است که توجه به آن می‌تواند در بهبود وضعیت اقتصاد استان تاثیرگذار باشد. قاسمی با بیان اینکه عملکرد خوشه فرش استان در بیجار قابل قبول نیست، یادآور شد: این خوشه در بیجار کاری انجام نداده است و درخواست داریم نگاه ویژه‌ای به این شهرستان داشته باشند. وی با اشاره به اینکه حدود یک هزار کامیون بومی در بیجار وجود دارد، اظهار کرد: نیازمند راه‌اندازی مرکز معاینه فنی خودرو در این شهرستان هستیم که امید می‌رود مسئولان استان در این رابطه اقدام کنند. شهرستان بیجار در ۱۴۲ کیلومتری شمال شرق سنندج مرکز استان کردستان واقع شده است.

تکمیل تصفیه‌خانه فاضلاب جنوب تهران

مدیرعامل شرکت فاضلاب تهران از نیاز ۲۰۰۰ میلیارد تومان برای تکمیل واحدهای ۷ و ۸ تصفیه‌خانه جنوب خبر داد و ابراز امیدواری کرد روند احداث این پروژه تسریع شود. عباسعلی مصر زاده در گفت‌وگو با ایسنا، بابیان اینکه اعتبار موردنیاز برای تکمیل واحدهای ۷ و ۸ در حدود ۲۰۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شد، اظهار کرد: ۲۰۰ میلیارد تومان از محل منابع عمومی، ۸۰۰ میلیارد تومان از محل ماده ۵۶ و ۱۰۰۰ میلیارد تومان از محل تهاتر نفت است. وی با اشاره به مشارکت بانکی در این پروژه اظهار کرد: در بخش ماده ۵۶، موافقت بانک ملت گرفته‌شده و به‌زودی اعتبار این بخش تامین می‌شود اما تامین اعتبار از محل منابع عمومی و تهاتر نفت تاکنون تخصیص داده نشده است.

مصر زاده بابیان این که شرکت فاضلاب متعهد است بخش مایع واحدهای ۷ و ۸ تصفیه‌خانه را تا پایان سال ۱۴۰۲ به بهره‌برداری برساند، گفت: با بهره‌برداری از این واحدها، ۸۴ میلیون مترمکعب در سال به ظرفیت تولید پساب تصفیه‌خانه‌های شهر تهران افزوده می‌شود و مورداستفاده بخش کشاورزی و صنعت قرار می‌گیرد. او در ادامه تاکید کرد: تاکنون ۲.۵ میلیارد مترمکعب پساب تولیدی واحدهای یک تا ۶ تصفیه‌خانه فاضلاب جنوب که در مدار بهره‌برداری است، در اختیار بخش کشاورزی قرارگرفته است. مصرزاده در ادامه بابیان این‌که تصفیه‌خانه فاضلاب جنوب تهران تنها تصفیه‌خانه‌ای است که از گاز حاصل از فرآیند تصفیه فاضلاب شهری برق تولید می‌کند، گفت: از ابتدای بهره‌برداری این تصفیه‌خانه تاکنون ۱۴۰ هزار مگاوات برق در این تصفیه‌خانه تولید و بخشی از آن به شبکه توزیع برق متصل شده است.

مدیرعامل شرکت فاضلاب تهران با اشاره به‌ضرورت احداث تصفیه‌خانه‌های غیرمتمرکز در سطح شهر تهران یادآور شد: عمده این تصفیه‌خانه‌ها به دلیل معارض ملکی و تاسیساتی احداث نشده است و بخش عمده فاضلاب شهر تهران به تصفیه‌خانه جنوب هدایت می‌شود؛ در صورت اجرایی نشدن تصفیه‌خانه‌های سطح شهر تهران و هدایت کل فاضلاب به جنوب تهران پدیده فرونشست تهدید جدی برای شهر محسوب می‌شود.

شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران

تجدید مناقصه عمومی دومرحله ای با ارزیابی کیفی (یکپارچه)
موضوع: تجدید مناقصه عمومی طراحی، خرید، نصب و راه‌اندازی ۲۰ دستگاه برج روشنایی اپرون فرودگاه هاشمی نژاد مشهد

شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران در نظر دارد مناقصه عمومی دومرحله ای همزمان با ارزیابی کیفی (یکپارچه) طراحی، خرید، نصب و راه اندازی ۲۰ دستگاه برج روشنایی اپرون فرودگاه هاشمی نژاد مشهد، به شماره ۲۰۰۱۰۰۱۰۰۰۰۰۱۰۲ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مجدداً برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکات از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس: www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار مناقصه در سامانه ساعت ۸ صبح روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۱ می باشد.

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: تا ساعت ۱۹ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۸ می باشد.

مهلت زمانی ارسال پیشنهاد: ساعت ۱۶:۳۰ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۲ می باشد.

زمان بازگشایی پاکتها: ساعت ۹:۰۰ صبح روز سه شنبه تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ می باشد.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکتهای الف:
آدرس فرودگاه مهرآباد- خیابان معراج- ساختمان اداره کل تدارکات و تأمین تجهیزات شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران
تلفن هماهنگی: ۶۳۱۴۸۲۸۷

شناسه آگهی: ۱۴۵۹۳۱۷ م الف / ۴۶۴۳
اداره کل تدارکات و تأمین تجهیزات- شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران

سه‌شنبه
۲ اسفند ۱۴۰۱- ۳۰ رجب ۱۴۴۴ - ۲۱ فوریه ۲۰۲۳- شماره ۲۲۷۱- پیاپی ۳۵۸۹

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: (داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

یک جامعه‌شناس در گفت‌وگو با صمت به مناسبت روز جهانی زبان مادری:

زبان مادری سرکوب‌ناپذیر است

ضرورت پذیرش تکثر فرهنگی و زبانی

مرضیه احقاقی: **یونسکو ۲۱ فوریه را به‌عنوان روز جهانی زبان مادری نام‌گذاری کرده است. نام‌گذاری این روز با هدف پذیرش تنوع زبانی و فرهنگی در دنیا انجام‌شده است. تاریخچه نام‌گذاری این روز به سال ۱۹۵۲ بازمی‌گردد؛ در این سال ۱۹۵۲ دانشجویان دانشگاه‌های مختلف شهر داکا پایتخت امروزی کشور بنگلادش با هدف ملی کردن زبان بنگالی به‌عنوان دومین زبان پاکستان (در کنار زبان اردو) تظاهرات مسالمت‌آمیزی در این شهر به‌راه انداختند. اما این اعتراض مسالمت‌آمیز به تیراندازی پلیس به دانشجویان و کشته شدن عده‌ای از آنها منتهی شد. پس از استقلال بنگلادش از پاکستان و به درخواست این کشور، برای نخستین‌بار سازمان یونسکو ۲۱ فوریه را روز جهانی زبان مادری نامید. پس از آن موضوع زبان مادری و حتی زبان یا گویش قومیت‌های مختلف یک کشور در دنیا موردتوجه قرار گرفت. افراد بسیاری از تبعیض‌هایی که به آنان در سایه زبان یا گویش و حتی لهجه روا داشته شده، سخن گفتند. البته این موضوع عموماً با حساسیت قابل‌توجهی از سوی دولت‌ها دنبال می‌شود اما باید ادعا کرد که پذیرش این تکثر زبانی و فرهنگی در کنار پذیرش ادغام ساختاری یک‌زبان رسمی، بسیاری از مشکلات حاکم بر این حوزه را مرتفع خواهد کرد. صمت برای بررسی این موضوع با مصطفی مهرآیین جامعه‌شناس گفت‌وگو کرده است.**

◉ زبان از چه جایگاهی در زندگی ما برخوردار است؟

زبان تنها مجرای دست‌یابی به جهان و یگانه راه دست‌یابی به آن است. این گزاره نخستین بار در نظریه‌های زبان‌شناسی توسط فردینان سوسور مطرح و در ادامه با کمک میخائیل باختین تکمیل شد. بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که جهان در زبان معنی می‌یابد. زبان ارتباط میان ما را با جهان درون انسان‌ها، جهان بیرون و همچنین در تعامل و روابط انسانی شکل می‌دهد.

تاجاییکه واژه و کلمه داریم و از آن برای روایت‌گری استفاده می‌کنیم، جهانی را به کنترل و مالکیت خود درخواهیم آورد. درنتیجه می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که زبان، جهان را برای ما ممکن می‌کند.

هانا آرنت نیز معتقد بود برای ساخت جهان باید از روایت و زبان استفاده کرد. آرنت از ۳ قلمرو «زحمت»، «کار» و «عمل یا روایت‌گری» سخن به میان می‌آورد.

در قلمرو زحمت یا تلاش انسان برای تأمین نیازهای زیستی انسان با حیوانات مشترک است. قلمرو کار نیز در عصر سرمایه‌داری و به دنبال توسعه تکنولوژی و ماشینی شدن فعالیت‌ها یا به‌بیان‌دیگر خروج انسان از دنیای کار، به حوزه زحمت نزدیک شد.

بدین ترتیب در دنیای عمل یا روایت‌گری انسان امکانی برای بروز می‌یابد. انسان با روایت‌گری، قصه‌گویی و توصیف جهان، قابلیت برای انسان‌بودگی یا جهان‌سازی خواهد یافت.

از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که انسان بدون زبان، جهانی ندارد و در هیچ نسبت با جهان قرار نخواهد گرفت.

◉ به اعتقاد شما زبان مادری از چه اثرگذاری بر جامعه ما برخوردار است یا چه نقشی در تنظیم روابط ما با پیرامون و درون خود، ایفا می‌کند؟

هر جامعه‌ای مبتنی بر دنیای زبانی حاکم بر آن، به جهان دسترسی پیدا می‌کند. یا به بیانی دیگر ارزش دنیای زبانی مجرای ورود ما به جهان است. از آنجاکه زبان ما فارسی است؛ بر همین اساس می‌توان ادعا کرد که بر پایه همین زبان فارسی به جهان دسترسی داریم. درواقع جهان ما مبتنی بر زبان فارسی خلق‌شده است. درنتیجه امکاناتی که زبان فارسی در اختیار انسان فارسی‌زبان قرار می‌دهد، اهمیت می‌یابد.

توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که زبان‌ها فرم یا شکلی از نحوه ارتباط ما را با جهان می‌سازند. مرز و حدود ارتباطی ما با خودمان، با جهان و با دیگران از طریق زبان، تعیین می‌شود. به همین دلیل فرم زبان یا توانش زبانی، دسترسی یک جامعه را به خودش، به جهانی که در بیرون آن وجود دارد و دسترسی به انسان‌های دیگر مهیا می‌کند.

◉ اگر جهان در زبان معنی می‌یابد، زبان کجا قرار دارد و چطور معنی می‌شود؟

زبان هم در درون این جهان است. یعنی از یک‌سو زبان فارسی ما را قادر می‌سازد تا به جهان دسترسی داشته باشیم و مرزهای تفکر ما را مشخص می‌کند؛ اما از سوی دیگر همین زبان فارسی در جهان بیرون ممکن می‌شود. درواقع دیالکتیکی تاریخی بر زبان حاکم است.

به بیانی دیگر ما با زبان فارسی یکدست و یکپارچه‌ای روبه‌رو نیستیم؛ بلکه تاریخی بر این زبان گذشته و آن را تغییر داده است.

از مدرن شدن جامعه ایران می‌توان به‌عنوان یکی از تحولات جدی در جامعه نام برد. این تغییر و حرکت به سمت مدرنیته ۲ سویه دارد. ازیک‌طرف جهان اجتماعی ما تغییر کرده است.

از طرف دیگر برای فهم این جهان جدید واژه‌های جدید ساخته‌شده است. به بیانی دیگر جهان اجتماعی بیرونی توانش زبان فارسی را به‌ویژه در عصر مدرن در هر ۳ سطح معنا، دستور زبان و واژه تغییر داده است. هم‌زمان امکان ما برای دست‌یابی به جهان ممکن و تقویت‌شده است.

◉ آیا زبان تنها امکان معنابخشی به زندگی را مهیا می‌کند یا از امکانات دیگری نیز برخوردار است؟

معنا دادن به زندگی تنها یک جز از ویژگی‌های زبان است. زبان فارسی به زندگی ما معنا می‌دهد و بستر تفکرات ما را تعیین می‌کند. اما این تنها ویژگی زبان نیست؛ جهان بیرون در نسبت با زبان، منافع را هم وارد زبان می‌کند.

یعنی زبان به همان میزان که دنیای معانی است، دنیای منافع هم هست. بدین ترتیب باید تاکید کردزبان فارسی به همان نسبتی که دنیای معانی ما را می‌سازد؛ منافع جامعه و گروه‌های مختلف آن را مطرح می‌کند.

به همین دلیل نیز زبان فارسی یکدستی نداریم، بلکه بسته به گروه‌ها، طبقات و جایگاه‌های اجتماعی که در جهان اجتماعی ما تعریف‌شده، زبان فارسی از توانی‌های مختلفی برخوردار شده است.

یا به بیانی دیگر همین زبان فارسی امکان دست‌یابی ما را به جهان خود فراهم می‌کند. با توجه به آنکه از زبان به‌عنوان دنیای معانی و منافع یاد شد، می‌توان این‌طور برداشت کرد که زبان فارسی نقش مهمی را در تاریخ تحولات اجتماعی ما داشته است.

◉ باوجودی که شما از زبان فارسی با عنوان زبان مادری مردم ایران نام می‌برید، شاهد آن هستیم که مردم در مناطق مختلف کشور و با قومیت‌های متفاوت، از زبان دیگری نیز استفاده می‌کنند و حتی آن را زبان مادری خود می‌دانند، نظر شما دراین‌باره چیست؟ آیا این کثرت زبانی را در سطح جامعه صحیح می‌دانید؟

در هر جامعه‌ای حتی باوجود کثرت زبانی یا گویش‌های مختلف، یک‌زبان مشترک میان مردم و تمام قومیت‌ها روبه‌رو هستید. یا زبان فارسی در طول سال‌ها به‌عنوان زبان مادری هژمونی در کشور ما تعریف‌شده است.

هرچندکه هم‌زمان قومیت‌های مختلف همچون ترک‌ها، کردها، عرب‌ها و سایر قومیت‌ها نیز در این جامعه زندگی می‌کنند و می‌توانند از زبان مادری دیگری نیز برخوردار باشند. اما باید پذیرفت که زبان فارسی به‌عنوان زبان مادری مردم این سرزمین و حتی برخی کشورهای همسایه، بر جامعه مسلط شده است.

◉ با توجه به سلطه زبان فارسی به‌عنوان زبان اصلی یا زبان مادر در کشور، جایگاه سایر زبان‌ها یا گویش‌های قومیت‌های مختلف در کشور کجاست؟

پذیرش تکثر فرهنگی همراه با ادغام ساختاری راه‌حل برخورد با این تکثر زبانی است. یعنی از یک‌سو باید تنوعات و تکثرهای زبانی به رسمیت شناخته شوند؛ از سوی دیگر نیز اقوام و گویش‌های زبانی کوچک‌تر به لحاظ ساختاری همراه زبان فارسی شوند. درواقع یکدست‌سازی ساختاری همراه پذیرش تکثرهای فرهنگی راه‌حل مواجهه با این شرایط است.

هرچندکه به اعتقاد من نمی‌توان مدعی شد همه زبان‌ها از جایگاه واحد و یکسانی برخوردار است. اما می‌توان تاکید کرد که وجود زبان‌ها و گویش‌های مختلف در یک جامعه، ایرادی ندارد و می‌توان اختلافات و تکثرها را حفظ کرد. هرچندکه در هر جامعه‌ای از یک‌زبان کلان هژمونی تحت عنوان زبان مادری یاد می‌شود.

حال می‌توان در عین حفظ زبان مادری، امکانی را برای بیان گفتمان‌ها و روایت‌ها از تکثر زبانی و فرهنگی را فراهم کرد. اما باید توجه کرد که این هدف با سرکوب ممکن نمی‌شود. درواقع سرکوب زبان‌ها و گویش‌های محلی با باتوم و زور پذیرفته‌شده نیست. در همین حال از فارسی‌زبان انتظار می‌رود تا به بیان «ژولیا کریستوا» به سمت ملت‌گرایی بدون ملت پیش بروند.

یعنی در عین اینکه از احساسات ملی برخوردار هستیم و زبان ملی واحدی داریم، تمام دیگرانی که ذیل این زبان زندگی می‌کنند را بپذیریم. برای تحقق این هدف می‌توان قصه‌ها و روایت‌های زبان‌ها و گویش‌های مختلف را شنید و از آنها استقبال کرد.

به‌عنوان‌مثال شعر حیدربابا شهریار ترکی است اما جامعه فارسی‌زبانان نیز آن را پذیرفته است. درواقع زبان فارسی باید دیگری که در این شعر تعریف می‌شود، جهان آن و عشقی که در آن جریان دارد را بپذیرد.

برای این بیگانه‌های زبانی امکانی برای ورود و پذیرش فراهم کند. درنتیجه چالش‌ها، مقابله‌ها و حتی دشمنی‌های حاکم بر این بخش از بین خواهد رفت.

◉ آیا در طول سال‌های گذشته و با هدف ترویج زبان فارسی و معرفی آن به‌عنوان زبان مادری هژمونی، به سمت یکسان‌سازی مردم پیش نرفته‌ایم؟

یکسان‌سازی زبان از دوران پهلوی اول در کشور آغاز شد. این هدف در دوران پهلوی دوم و همچنین طی ۴۰ سال گذشته نیز ادامه داشته است. اما باید اذعان کرد که این ادغام ساختاری همراه پذیرش تکثر زبانی نبوده است.

یعنی این سیاست با سرکوب دنبال شده و همین موضوع نیز ریشه بسیاری از مشکلاتی است که اکنون در جامعه وجود دارد و حول موضوعاتی همچون زبان مادری و... مطرح می‌شود. در شرایطی که قومیت‌های مختلف با سرکوب روبه‌رو می‌شوند، مقاومت نیز شکل می‌گیرد.

درروند مبارزه با این سرکوب‌ها، پان‌ترک‌ها، پان‌کردها و... شکل گرفته‌اند.

این دست موضوعات حتی به ایجاد ترک و شکاف در زبان فارسی نیز منتهی می‌شود و در ادامه موضوعاتی همچون جدایی سرزمینی و... نیز مطرح می‌شود. درواقع در چنین شرایطی همواره این ترس وجود دارد که جدایی زبانی در همین سطح نماند و به سمت‌وسوی جدایی سرزمینی پیش برود.

درواقع کلیت جغرافیایی کشور تحت تأثیر این مفاهیم قرار گیرد. درواقع سیاست‌های غلطی که در طول سال‌ها دنبال شده اکنون، خود را به این شکل نمایان کرده است.

◉ به نظر جنابعالی راهکار صحیح در این شرایط و در مواجهه با این کثرت زبانی چیست؟

سیاست صحیح ادغام ساختاری همراه با پذیرش تکثر زبانی است. کما اینکه جامعه نیز در طول سال‌های گذشته به همین سمت رفته است. درواقع مردم این تکثر زبانی را با حفظ زبان مادری فارسی پذیرفته‌اند.

کما اینکه در بسیاری از شهرها مردم در شرایط روزمره از زبان یا گویش محلی یا قومی خود استفاده می‌کنند اما زبان فارسی را در محیط کار حفظ کرده‌اند. حال تنها باید سیستم سیاسی نیز همین واقعیتی که مردم پذیرفته‌اند را قبول کند.

از فضای مجازی

دور باطل تاریخی

محمود سریع القلم- نویسنده و پژوهشگر: به عنوان یک پایه تئوریک حکمرانی، دولت فعلی امریکا معتقد است ضمن افزایش تولید ناخالص داخلی ۲۵ تریلیون دلاری امریکا (چین ۱۸ تریلیون و روسیه ۱.۷ تریلیون)، تحولات جهانی باید به گونه‌ای مدیریت شود که امریکا بتواند به اهداف اقتصادی خود برسد و دموکرات‌ها یک بار دیگر ریاست جمهوری را در ۲۰۲۵ از آن خود کنند. از این رو، بنیان سیاست خارجی امریکا در دولت بایدن، برون سپاری، بدون درگیری‌های دراز مدت و سردردهای سیاسی است. استرالیا، کره جنوبی، ژاپن و هند در برابر چین به کار گرفته شده اند؛ لهستان، آلمان، فرانسه، انگلستان و کشورهای اسکاندیناوی در برابر روسیه همکاری می‌کنند و اسراییل و عربستان، برون سپاری ایران را به عهده گرفته‌اند. واشنگتن این مجموعه را مدیریت و هماهنگی می‌کند

واشنگتن با افزایش فشار بر چین، عراق، ترکیه، امارات و هند، مدیریت سخت تر تحریم‌ها را به عنوان بخشی از Plan B در پیش گرفته است. تا دو سال آینده که دولت بایدن، امور را در دست دارد، روش Remote Control امریکا در رابطه با ایران ادامه خواهد داشت. بنیان‌های این روش عبارتند از: انزوای سیاسی، جلوگیری از ورود سرمایه‌گذاری خارجی، افزایش نرخ تورم و منوط کردن عموم گشایش‌های مالی به تایید وزارت خزانه داری.

شواهد حاکی از آن است که این روش فعلی امریکا، شباهت فراوانی با مفروضات و استراتژی امریکا نسبت به کمونیسم شوروی در دوران جنگ سرد دارد که توسط روس شناس امریکایی George Kennan طراحی شده بود. او که از نظر عمق درک از شوروی نمونه دومی در تاریخ دیپلماسی امریکا ندارد، معتقد بود تقابل با شوروی هیچ نیازی به کار نظامی ندارد؛ شوروی یک سیستم خود مخرب است و با گذشت زمان به انتها میرسد.او اعتقاد داشت هرچند مردم به آزادی و دموکراسی علاقمندند، اما قبل از آن می‌خواهند زندگی کنند و به ثبات اقتصادی و کارآمدی فکر می‌کنند

اروپایی‌ها نقش دوم را در استراتژی غرب نسبت به ایران بازی می‌کنند. زمانی که ایران درآمدهای صد میلیارد دلاری از فروش انرژی داشت، شرکت‌های اروپایی برای تعامل اقتصادی با ایران با دولت‌های خود لابی می‌کردند، اما با کاهش اساسی این درآمد، ایران جذابیت اقتصادی گذشته را ندارد. تجارت اروپا با بعضی از کشورهای بسیار کوچک مانند لیتوانی حتی از ایران هم بیشتر است. مهم‌ترین موضوع اروپا درقبال ایران، جلوگیری از تسلیحات هسته‌ای است که از منظر جغرافیایی و ژئوپلیتیکی آنها، قابلیت تسرّی و اشاعه به مصر، ترکیه، عربستان و عراق را داشته و در قرابت اروپا، به زرادخانه هسته‌ای تبدیل شده و استعداد تبدیل شدن خاورمیانه به منطقه‌ای با تخاصمات پایان ناپذیر نظامی و امنیتی را دارد. موضوع ایران برای اروپا، موضوع امنیت ملی است. هرچند ممکن است در میان اعضای اروپا، شدت و ضعف Plan B متفاوت باشد، ولی تحولات دو ماه گذشته حاکی از اتفاق نظر پیرامون افزایش فشارها است. دلیل فعال شدن Plan B، به خاطر این برداشت است که از نظر آنها ایران در تنظیم و نهایی کردن برجام ۲ تعلل عمدی می‌کند چون نمی‌خواهد اهرم برنامهٔ هسته‌ای را از دست بدهد

اروپا و امریکا برداشت بسیار منفی از سیستم سیاسی و حاکمیت ایران دارند و ار سویی حفظ یک ایران ضعیف و معلق که نتواند پیشرفت کند، ثروت تولید کند و در جامعه جهانی تعامل کند به نفع امنیت ملی رژیم صهیونیستی است.

غرب نسبت به ایران، طیفی از عناصرمختلف را در بر دارد که یکی از آنها بلندکردن چوب مخالفان حاکمیت است. آنها به وضوح نمی‌خواهند ایران یک قدرت هسته‌ای شود ولی با قدرتمند و ثروتمند شدن ایران مشکلی ندارد. در مقابل، همسایگان ایران نه می‌خواهند ایران هسته‌ای شود و نه قدرتمند و نه ثروتمند. همسایگان ایران با قدرت نرم مالی، رسانه‌ای، تعلیق و سناریوهای درجا زدن اقتصاد و توسعه کشور، مانع قدرتمند شدن آن خواهند شد.

اگر از تاریخ بیاموزیم، ممکن است ایران نتواند در خاورمیانه به یک قدرت مسلط و پایدار سیاسی و نظامی تبدیل شود اما در فرهنگ و اقتصاد، فرصت‌ها فراوان است. هیچ گاه اعراب و ترکیه، ایران را به عنوان یک قدرت مسلط نخواهند پذیرفت مگر آنکه به GDP پنج تریلیون دلاری برسد. اگر لازم باشد با هر قدرتی شریک می‌شوند تا مانع از تسلط ایران شوند. بی‌دلیل نیست در ترم اول و سال اول تدریس علم روابط بین‌الملل، آموزش داده می‌شود که نخستین اقدام یک کشور برای قدرتمند شدن و تأمین امنیت ملی، صلح و تفاهم و سازگاری با همسایگان است.

از زمان مشروطه تا به حال، ایرانیان در مسیر توسعه و دموکراسی هم چنان دور خود می‌چرخند.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

نظرگاه

جبران کسری بودجه افزایش نرخ دلار

مهرداد صحرایی
کارشناس اقتصاد

دولت رئیسی در سال ۱۴۰۱ با کسری بودجه‌ای بالاتر از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان مواجه بود و برای تامین این امر چند راه پیش رو داشت.

برگشت به برجام و ازادسازی منابع ارزی و کاهش انتظارات تورمی

فروش اوراق و تامین کسری به شیوه ی دولت روحانی و ایجاد رکود

افزایش نرخ حامل‌های انرژی با بنزین ۷ هزار تومانی و افزایش ۲۰۰ درصدی نرخ گازوییل

افزایش نرخ دلار و فروش دلار با نرخ هایی بالاتر از ارزش ذاتی آن

روشن کردن تنور بورس و فروش سهام‌های دولتی

با توجه به ضعف دولت در بُعد سیاست‌های خارجی مورد اول ممکن‌پذیر نشد و از طرفی سیاست‌های غلط در همراهی با استعمار روسیه سبب شده تا چشم‌انداز سیاسی کشور تیره شود.

فروش اوراق با دورنمایی تیم اقتصادی دولت ابراهیم رئیسی که وظیفه رشد اقتصادی و خروج کشور از شرایط رکودی مخصوصا در بحث مسکن و پروژه‌های عمرانی بود هم هماهنگ نبود..

افزایش نرخ حامل‌های انرژی بعد از اعتراضات اجتماعی که در پاییز سال ۱۴۰۱ و شرایط بحرانی کشور داشتیم هم ممکن نبود..

با خروج پول بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان از بازار سرمایه و از بین رفتن اعتماد سرمایه‌گذاران در بورس هم دولت زمین بازی مناسبی نمی‌توانست مهیا کند. پس تنها راه برای جبران کسری بودجه توسط دولت افزایش نرخ ارز بود تا به راحتی بتواند در سه ماه پایانی سال ۱۴۰۱ میزان بالایی از کسری خود را با افزایش نرخ ارز جبران کند. البته دولت حالا با این نرخ بالای ارز در کشور دست بالایی نسبت به مردم دارد. همچنین میزان نقدینگی در کشور به دلار به زیر ۱۱۸ میلیارد دلار رسیده است و این نشان می‌دهد که دولت نقش خود را در حبابی کردن بازار ارز و طلا به خوبی ایفا کرده است.